

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ
(ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ
ШЛЯХОМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА,
РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ:
КРАЩІ ПРАКТИКИ Й ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ

за матеріалами регіональної
науково-практичної конференції
18 червня 2024 року

Ужгород 2024

Збірка сформована за матеріалами регіональної науково-практичної конференції 18 червня 2024 року. – Ужгород, 2024. – 86 с.

У збірці представлено виступи спікерів на регіональній науково-практичній конференції «Підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти шляхом модернізації освітнього середовища, розвитку професійної компетентності педагогів: кращі практики й інноваційні підходи», що проводилася 18 червня 2024 року НМЦ ПТО у Закарпатській області за підтримки департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОДА – ОВА.

Для керівників, педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, широкого кола зацікавлених осіб

Упорядник:

Ладичець І.М., заступник директора Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Закарпатській області

ЗМІСТ

1.	Слюсарєва О.В. Методичний супровід підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти у контексті положень Концепції реалізації державної політики у сфері П(ПТ)О	5
2.	Власик О.В. Розвиток закладу професійної (професійно-технічної) освіти через участь у міжнародних проєктах: менеджмент, нові можливості, модернізація освітнього середовища	11
3.	Волощук М.О. Нові можливості модернізації освітнього процесу шляхом впровадження короткострокових навчальних програм з енергоефективності за технологічно суміжними професіями будівельної галузі та участь у міжнародних проєктах	13
4.	Тимко С.М. Взаємодія освітніх послуг та ринку праці: державно-приватне партнерство	17
5.	Бритвак В.Ю. Модернізація матеріально-технічної бази закладу освіти – необхідна складова організації сучасного освітнього середовища	21
6.	Яцкулинець Н.В., Воробець Д.В. STEM-освіта – напрям креативних змін та освітніх можливостей	25
7.	Фединишинець М.В. Практичні аспекти розвитку методичної роботи закладу в рамках розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти	31
8.	Вайда С.В., Курчак М.Д. Педагогічний експеримент як засіб удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників та модернізації навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців електротехнічного профілю	36
9.	Плоскіна М.І. Набуття нового досвіду знань, професійних компетентностей у викладанні німецької мови через участь у міжнародних проєктах та семінарах	41
10.	Куштан Г.В., Барч О.І. Кулінарний хаб як сучасний центр оволодіння професійними компетентностями кухарів на базі ЗП(ПТ)О	45
11.	Савула К.М. Екоорієнтована професійна підготовка майбутніх фахівців для повоєнної відбудови: виклики, перспективи	48

12.	Мейгес Т.В. Розвиток навичок володіння педагогами сучасними виробничими технологіями у навчально-практичних центрах	53
13.	Крисан Д.В. Сучасні виробничі технології у підготовці кваліфікованих робітників професій сфери послуг	56
14.	Корнієнко О.Я., Кучер І.В. Навчальні можливості ЗП(ПТ)О у професійній підготовці внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та безробітних	61
15.	Гал О.В. Формула успіху: «Від творчого викладача – до творчого учня»	63
16.	Фегер В.Т. Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів	66
17.	Гузинець Н.С. Використання Інтернет-ресурсів для створення особистого бренду методиста	71
18.	Кочан О.В. Розвиток м'яких навичок у процесі самоосвіти педагогів та їх вплив на якість освітнього процесу	76
19.	УХВАЛА конференції	85

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВИТИ У КОНТЕКСТІ ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ П(ПТ)О

*Ольга СЛЮСАРЕВА,
директор НМЦ ПТО у Закарпатській області*

Навчально-методичний центр із 2019 працює над реалізацією єдиної методичної проблеми «Підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти шляхом модернізації освітнього середовища, розвитку професійної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в контексті положень Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта на період до 2027 року». Щороку розробляються і доводяться закладам заходи щодо реалізації ЄМП, спільно з закладами здійснюється їх реалізація, підводяться підсумки за рік в різних форматах, вироблена система роботи.

Тема модернізації освітнього середовища та розвитку професійної компетентності педагогів є надзвичайно потрібною. Як директор навчально-методичного центру професійно-технічної освіти я глибоко розумію важливість цієї проблематики та разом із колегами в межах нашої компетенції постійно шукаємо нові шляхи для її вдосконалення.

Хочу поділитися з вами результатами колективної роботи щодо методичного супроводу підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти у контексті положень Концепції реалізації державної політики у сфері П(ПТ)О.

Концепція «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта на період до 2027 року», затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 року № 538-р, є стратегічним документом, який визначає пріоритетні напрями розвитку професійної (професійно-технічної) освіти в Україні на найближчі роки.

Основними положеннями Концепції є:

1. Перехід до компетентно-орієнтованої освіти – здобувачі освіти повинні не лише отримувати теоретичні знання, але й формувати практичні навички, необхідні для виконання професійних завдань.

2. Модернізація змісту освіти – зміст освітніх програм має відповідати сучасним вимогам ринку праці та тенденціям розвитку галузей.

3. Вдосконалення методики навчання – використання інноваційних методів та форм навчання, таких як проектне, проблемне навчання, використання симуляторів, тренажерів, віртуальних лабораторій.

4. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників – забезпечення постійного та системного підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

5. Оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти – забезпечення закладів освіти сучасним обладнанням, інструментами та матеріалами. Створення інклюзивного освітнього середовища, яке буде доступним для всіх учнів, незалежно від їхніх особливих потреб.

6. Забезпечення доступу до сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та створення онлайн-курсів на платформі <https://profosvita.online/> для дистанційного навчання.

7. Розвиток соціального партнерства – налагодження співпраці з роботодавцями з метою узгодження змісту, форм навчання відповідно до потреб ринку праці.

Період Covid та військова агресія росії внесли серйозні корективи у роботі закладів і навчально-методичного центру:

дистанційне навчання;

проведення усіх масових методичних заходів в онлайн режимі, відсутність живого спілкування, обміну досвідом роботи безпосередньо у закладах освіти;

втрата учнівського контингенту;

масові відключення світла тощо.

Однак відбулися і позитивні моменти: стрімкий прорив у оволодінні педагогами цифровими навичками та інструментами для організації освітнього процесу, розроблення різноманітних електронних засобів навчання.

Розширення можливостей надання освітніх послуг не лише для здобувачів освіти, а й для різних верств дорослого населення (внутрішньо переміщених осіб, ветеранів війни, інвалідів, безробітних).

Поява різноманітних міжнародних організацій, грантових пропозицій, програм для підвищення професійних компетентностей педагогів, можливостей обміну досвідом, покращення умов навчання.

Попри все у ЗП(ПТ)О відбувається **модернізація освітнього середовища** – це комплексний тривалий процес, який охоплює різні аспекти освітньої діяльності, потребує значних зусиль та ресурсів, те, що необхідно робити, щоб професійна освіта відповідала сучасним викликам та потребам суспільства.

Повертаючися до Концепції «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта на період до 2027 року» хочу наголосити, що її метою є проведення реформи ПТО, яка базується на 3-х основних завданнях:

децентралізація управління та фінансування;

забезпечення якості ПТО;

державно-приватне партнерство у сфері ПТО та взаємозв'язок з ринком праці.

Якщо НМЦ впливати на фінансування, децентралізацію не може, то питання забезпечення якості ПТО є одним із основних завдань нашої діяльності.

Як відбувається **модернізація (оновлення) змісту професійної (професійно-технічної) освіти**? Це поступовий перехід на державні освітні стандарти ПТО за результатами навчання.

Із 2019 року творчими групами педагогів області розроблено 6 проєктів державних освітніх стандартів П(ПТ)О за результатами навчання (монтажник радіоелектронної апаратури та приладів – двічі оновлювався, паркетник, покоївка; егер, фрезерувальник, 1 професійний стандарт з професії монтажник радіоелектронної апаратури та приладів. У 2024 – розпочалася робота над розробкою проєкту ДОС із професії слюсар із складання металевих конструкцій).

Запровадження нових стандартів у освітній процес ЗП(ПТ)О починається із розроблення освітніх програм на компетентнісній основі, для чого створюються обласні творчі групи, які в межах професії і кваліфікації визначають перелік навчальних компонентів, кількість годин та розподіляють їх за результатами

навчання, опрацьовують зміст навчальних програм. Розроблено 61 збірник орієнтовних освітніх програм.

Педагоги долучаються до громадського обговорення проєктів ДОС.

Вимогою часу стало розроблення кожним ЗП(ПТ)О короткострокових програм за частковими кваліфікаціями. Для допомоги у цьому навчально-методичний центр:

підготував та видав методичні рекомендації «Порядок організації навчання за короткостроковими програмами для отримання часткових кваліфікацій у ЗП(ПТ)О»;

провів консультування з різними категоріями: керівників та педагогів закладів; здійснив методичний супровід організації навчання за частковими кваліфікаціями (надана практична допомога у розробленні навчальних програм) у рамках міжнародних проєктів:

«Професійне навчання з питань енергоефективності в Україні» за програмою «Передові системи термомодернізації будівель і споруд» у двох ЗП(ПТ)О, що фінансується урядом Німеччини;

«Розвиток трудового потенціалу для України» за програмами «Обробка та виготовлення деталей на верстатах токарної, фрезерної та свердлильної груп за 12 – 14 квалітетами» та «Випікання хліба та хлібобулочних виробів» для ВПО у двох ЗП(ПТ)О, що фінансується урядом США;

«Партнерство заради зайнятості та інтеграції ринку праці у Закарпатській області» за програмою «Ручне дугове зварювання простих деталей у нижньому положенні шва» в одному ЗП(ПТ)О, що фінансується урядом Данії;

у рамках співпраці з проєктом «ВОНА ХАБ», що реалізується Фондом ООН у галузі народонаселення в Україні за короткостроковими програмами з професії візажист і швачка («Виконання денного базового, вечірнього та вікового макіяжу», «Виготовлення виробів постільного, столового асортименту»).

Цей напрям роботи є перспективним і для післявоєнної відбудови України, перепідготовки ВПО, ветеранів війни, тому заклади напрацьовують різноманітні програми з професій, що потребує регіональний ринок праці.

Важливою складовою модернізації ПТО є **формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти**. Це передбачає:

розробку та впровадження системи моніторингу та оцінювання якості освіти, яка охоплюватиме всі аспекти освітнього процесу;

забезпечення прозорості та відкритості системи освіти для учнів, батьків, роботодавців та інших зацікавлених сторін;

створення системи самооцінювання та самовдосконалення закладів ПТО; залучення до процесу оцінювання якості освіти роботодавців та інших соціальних партнерів.

У кожному закладі освіти формується внутрішня система забезпечення якості освіти. Мета: гарантування якості професійної (професійно-технічної) освіти та формування довіри суспільства.

Навчально-методичний центр розробив для закладів примірне Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в ЗП(ПТ)О (лист від 30.06.2022 № 162/01-14), етапи формування внутрішньої системи забезпечення якості П(ПТ)О

розглядалися на засіданнях обласних методичних секцій заступників директора з навчально-виробничої роботи та методистів.

Досвідом розбудови ВСЗЯО ділилися ДНЗ «Ужгородський центр ПТО», КЗ «Міжгірський ПЛ» ЗОР, КЗ «Хустський ПЛ» ЗОР.

У більшості ЗП(ПТ)О з 2023 року запроваджено модель самооцінювання за напрямом «Освітнє середовище», а в 2024 році – за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти». Обрано методи збирання інформації, інструментарії та визначено форми узагальнення інформації.

Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах професійно-технічної освіти (ЗПТО) має велике значення для підвищення ефективності освітнього процесу та підготовки кваліфікованих робітників.

Дуальна форма навчання є альтернативою традиційній формі організації освітнього процесу, яка тісно поєднує теоретичну підготовку з практичним навчанням на підприємствах. Це дозволяє учням здобути не лише знання та уміння, але й практичний досвід роботи за фахом.

Упровадження дуальної форми навчання потребує:

- створення тісної співпраці між закладами ПТО та роботодавцями;
- розробки навчальних програм та планів, які відповідатимуть потребам роботодавців;
- підготовки педагогів до роботи в умовах дуальної форми навчання;
- забезпечення належного матеріально-технічного оснащення навчальних закладів та підприємств.

Центром здійснюється методичний супровід упровадження дуальної форми навчання. Так у 2023/2024 н. р. за такою формою навчалися здобувачі освіти 11 закладів професійної (професійно-технічної) освіти із 10 професій – підготовка кваліфікованих робітників на базі повної загальної середньої освіти (268 (36%) здобувачів освіти від загальної кількості вступників на базі повної загальної середньої освіти), і як виняток є навчання на базі 9-ти класів.

Дуальна форма навчання має як переваги, так і свої недоліки. Переваги для закладів: можливість відкривати невеликі за кількістю групи, а це збереження контингенту та професій; використовувати матеріально-технічну базу підприємств для навчання учнів на сучасному обладнанні з використанням інноваційних змін у виробничих технологіях; розділяти витрати на підготовку робітничих кадрів разом із підприємством; Відкриває додаткові можливості підвищення кваліфікації (стажування) майстрів виробничого навчання на виробництві; сприяє більш швидкому професійному розвитку здобувачів освіти.

Недоліки: на рівні держави неврегульоване питання надання пільг роботодавцям для здійснення наставництва, недостатній зворотній зв'язок між закладом освіти і замовниками кадрів. Для вирішення проблемних питань навчально-методичний центр ініціював проведення діалогу між бізнесом і професійною освітою. Так у травні цього року на базі ВПУ №3 м. Мукачево проведено круглий стіл роботодавців та представників мукачівських ЗП(ПТ)О, які здійснюють підготовку за дуальною формою навчання. Озвучені питання, які

необхідно вирішувати спільно закладам та підприємствам, для того щоб навчання було якісним.

Педагоги відіграють ключову роль у забезпеченні якості освіти. Тому їхня професійна компетентність має постійно розвиватися.

Для цього необхідно:

Забезпечити педагогам доступ до якісної системи підвищення кваліфікації. В цьому напрямку в нашій області здійснюється системна робота,

налагоджена співпраця з науковими установами України. Всі педагоги професійної підготовки мають можливість у рамках державного замовлення безкоштовно підвищити свою кваліфікацію.

Здійснюється методичний супровід: організації стажування, проведення семінарів, майстер-класів з оволодіння сучасними виробничими технологіями на базі навчально-практичних центрів;

проведення навчання цифровим технологіям у Школі ІТ-компетентностей;

пропагування використання онлайн-платформ та курсів для надання гнучкіших можливостей навчання («Профосвіта онлайн»);

проведення методичних секцій, інших колективних методичних заходів для професійного спілкування й обміну досвідом використання сучасних педагогічних, цифрових технологій навчання, проведення майстер-класів, тренінгів вивчення та поширення кращого педагогічного досвіду;

організація роботи обласних творчих груп із розробки методичних посібників, рекомендацій, електронних навчальних ресурсів, сучасного комплексно-методичного забезпечення освітнього процесу;

залучення учасників освітнього процесу до участі у міжнародних проєктах, всеукраїнських заходах, що проводяться МОН, науковими та методичними установами України;

заохочення педагогічних працівників до самоосвіти та саморозвитку. Керівники закладів мають дбати та створювати умови для творчої та інноваційної діяльності педагогів.

Із початком воєнних дій Закарпаття стало прихистком не лише для переселенців, але й відносно безпечним регіоном, куди релоковано багато промислових підприємств, що дало поштовх до поживлення економіки краю та затребуваності великої кількості робочих кадрів. Кадровий «голод» виник ще й через масову трудову міграцію закарпатців. Пошуки вирішення цієї проблеми

проводяться на різних рівнях: державному, громадськими організаціями, через міжнародних донорів.

У 2023 році до нас звернулися представники місцевого партнерства зайнятості для **участі у проєктах** Міжнародної організації праці, що діє у рамках ООН й об'єднує представників урядів, організацій працівників та роботодавців задля спільної розробки політики і програм та зміцнення діалогу з питань праці. Це прискорило активний діалог з владою, громадськістю та закладами професійної освіти краю.

Підписано Меморандум про співпрацю з ГО «Неємія» за фінансової підтримки уряду Данії, Центр є членом Закарпатського регіонального партнерства зайнятості «РІСТ», проєкту МОП «Партнерство для підвищення рівня зайнятості та інтеграції на ринку праці Закарпатської області». Є пропозиції щодо участі й в інших міжнародних проєктах, до яких долучатимуться й ЗП(ПТ)О.

Також хочу зупинитися на важливості **популяризації П(ПТ)О** серед дітей, молоді, дорослих, планування професійного розвитку та кар'єри. Роль Центру у популяризації, просуванні можливостей закладів професійної освіти на різних рівнях через сприяння створення та функціонування **Центрів кар'єри** при ЗП(ПТ)О, організацію масових профорієнтаційних заходів, зустрічей з представниками державних органів, бізнесу,

пошуку міжнародних партнерів, допомоги у написанні грантових заявок тощо.

Все це має на меті сформувати новий імідж випускника ЗП(ПТ)О як конкурентоспроможного та мобільного на ринку праці фахівця, успішної особистості, відповідальної за результати власної діяльності.

Підводячи підсумки хочу підкреслити, що методичний супровід є ключовим фактором підвищення якості професійної-технічної освіти. Завдяки системному, комплексному підходу до вищезазначених положень ми можемо суттєво покращити підготовку кваліфікованих кадрів для економіки краю.

Важливо зазначити, що війна в Україні створює нові виклики для закладів професійної (професійно-технічної) освіти: руйнування інфраструктури, втрата кваліфікованих кадрів, зменшення фінансування, стрімкий виїзд молоді за кордон. У цих умовах від керівництва закладів вимагається чітке розуміння концепції реформування системи ПТО, розроблення своїх Стратегій розвитку та здатність мобілізувати колективи для спільної роботи над реалізацією цих завдань.

Тільки завдяки командній роботі та наполегливій праці ми можемо зберегти та розвинути систему ПТО, яка буде відповідати сучасним викликам та потребам ринку праці. Спільними зусиллями ми можемо зробити професійно-технічну освіту в регіоні конкурентоспроможною та престижною.

РОЗВИТОК ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ ЧЕРЕЗ УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ПРОЄКТАХ: МЕНЕДЖМЕНТ, НОВІ МОЖЛИВОСТІ, МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

*Олександр ВЛАСИК, в. о. директора
КЗ «Свалявський професійний будівельний ліцей» ЗОР*

Важливим аспектом розвитку сучасного закладу професійної освіти є участь у міжнародних проєктах, що сприяють модернізації освітнього середовища та підняттю його іміджу. У сучасному світі зміни відбуваються швидко і непередбачувано, міжнародна співпраця дозволяє бути на крок попереду, втілювати кращі практики та впроваджувати новітні технології в освітній процес.

КЗ «Свалявський професійний будівельний ліцей» ЗОР постійно шукає нові можливості для покращення освітнього процесу, підвищення кваліфікації працівників та створення сучасного освітнього середовища. Важливим інструментом досягнення цих цілей є участь у міжнародних проєктах. Наш ліцей активно бере участь у кількох таких проєктах, що дозволяють впроваджувати нові методики, удосконалювати професійні компетенції та вдосконалювати матеріально-технічну базу.

1. Проєкт "Професійне навчання з питань енергоефективності в Україні"
– історія співпраці та перші кроки

У червні 2022 року ми подали заявку на участь у програмі «Професійне навчання з питань енергоефективності в Україні», яка реалізується за ініціативи компанії GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) GmbH і фінансується Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) за підтримки Міністерства освіти і науки України. Вже у серпні 2022 року між ліцеєм та Німецьким товариством міжнародного співробітництва було підписано «Меморандум про взаєморозуміння», предметом якого стала співпраця сторін із підготовки кваліфікованих фахівців для сфери енергоефективності. Основна її мета полягає у впровадженні навчальних курсів та матеріалів з питань енергоефективності.

У рамках цього проєкту ми запровадили освітню програму «Передові системи термомодернізації будівель і споруд». Це комплексна короткострокова освітня програма для здобуття часткових кваліфікацій та підвищення кваліфікації у сфері енергоефективності для будівельної галузі, що дозволяє не лише ознайомитися з новітніми технологіями, але й використовувати їх на практиці. Це особливо важливо в контексті сучасних вимог до збереження енергетичних ресурсів та захисту навколишнього середовища.

Важливою складовою роботи сучасного закладу освіти є підвищення кваліфікації педагогічних працівників. У рамках проєкту майстри виробничого навчання Бобаль Галина, Партека Олександр та Плоскіна Юрій брали участь у різноманітних вебінарах. Особливо варто відзначити участь Олександра Партеки у семінарі-практикумі на тему «Передові системи модернізації будівель і споруд», що відбувся у Луцьку в травні 2024 року. Такі заходи дозволяють нашим майстрам

виробничого навчання бути в курсі найновіших тенденцій та технологій, що сприяє підвищенню якості навчання.

Хочеться відмітити, що участь у проєкті позитивно впливає і на модернізацію матеріально-технічного оснащення професій. Ми отримали підручники, демонстраційні матеріали, сучасні ноутбуки, мультимедійний комплекс та інтерактивну панель. (загальна сума допомоги 316 тис. грн). На даному етапі очікуємо на будівельні матеріали від ТОВ «Хенкель Баутехнік» (Україна) на суму (25 тис. грн). Вдячні нашим партнерам, ГО «Міжнародній фундації розвитку» та GIZ. *Результативність*: за два роки участі у програмі вже 57 здобувачів освіти поряд із кваліфікацією штукатура 3(2-3) розряду набули практичних навичок та здобули часткову професійну кваліфікацію з опанування передових систем термомодернізації будівель і споруд та отримали сертифікати німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ.

Україно-швейцарський проєкт «Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні» EdUP.

З жовтня 2023 року наш ліцей став учасником ще одного міжнародного проєкту, а саме третьої фази україно-швейцарського проєкту **«Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні» EdUP**, зокрема за професіями електрогазозварник, лицювальник-плиточник та електротехнічного напрямку. Його метою є розвиток системи профтехосвіти у будівельних професіях за підтримки приватного сектору. Це дозволяє нам тісніше співпрацювати з роботодавцями, адаптувати навчальні програми до потреб ринку праці та забезпечувати здобувачів освіти актуальними знаннями та навичками.

Основні напрями роботи проєкту: розширення освітньої пропозиції, нові підходи до навчання, залучення приватного сектору, організаційний розвиток закладу освіти, інфраструктурна підтримка. У ході його реалізації майстри виробничого навчання ліцею у квітні-травні 2024 року стали учасниками різноманітних навчально-практичних конференцій. Олександр Дарчі брав участь у «Навчально-практичній конференції для майстрів, які здійснюють підготовку за професіями зварювального напрямку» у Вінниці, Олександр Партека – у конференції «Сучасні технології в лицюванні плиткою» у Києві, а Віктор Попович та Юрій Похил – у конференції «Сучасні технології в електриці» також у Києві. Ці заходи не лише підвищують кваліфікацію наших викладачів, але й відкривають нові можливості для впровадження сучасних технологій в освітній процес.

Успішне управління ЗП(ПТ)О потребує не лише кваліфікованих майстрів виробничого навчання, але й **компетентних керівників**. З метою впровадження сучасних підходів до управління розвитком нашого ліцею, в.о. директора Олександр Власик взяв участь у зимовій школі «Сучасний керівник закладу професійної освіти» та форумі «Будуємо профтех: кращі практики» (м. Київ). Ці заходи надали можливість обмінятися досвідом з колегами, дізнатися про новітні підходи до управління та розробити стратегії для подальшого розвитку ліцею.

Одним із напрямів роботи в рамках даного проєкту є створення самодостатніх навчально-практичних центрів, які дають можливість підвищити якість навчання, що сприяє працевлаштуванню випускників. На базі нашого ліцею вже відкрито два сучасних навчально-практичні центри для підготовки фахівців електротехнічного профілю та будівельного напрямку. На даний момент ведуться ремонтні роботи зі

створення сучасного навчально-практичного центру інноваційних зварювальних технологій.

Співпраця з благодійними організаціями

У 2023 році між ліцеєм, Закарпатською обласною радою та благодійним фондом «Карітас Чеської республіки» підписано Меморандум про співпрацю. У вересні 2024 року укладено договір про співпрацю між чеською благодійною організацією «Людина у біді» та громадською організацією «Авангард 2021», що передбачає організацію спільних заходів із ремонту приміщень закладу освіти з подальшим поселенням туди внутрішньо переміщених осіб. Це не лише покращує наші матеріальні ресурси, але й дає змогу надавати допомогу тим, хто її потребує, що є важливим соціальним аспектом діяльності закладу. *Результативність:* створено сучасний простір гуртожитку ліцею з спортивною залом, душовими кабінами, кухнею з сучасним обладнанням для приготування їжі, комфортними кімнатами для проживання.

Хочеться відзначити, що деякі проєкти навіть можна поєднувати. Так у рамках проєкту EdUP та із залученням додаткової фінансової допомоги міжнародної організації з міграції у гуртожитку ліцею створено сучасний простір для самопідготовки, який призначений для комфортних та сприятливих умов для навчання позаурочно серед здобувачів освіти, які проживають там. Цей простір призначений для підвищення академічної ефективності та особистого розвитку учнів шляхом забезпечення доступу до ресурсів, необхідних для самостійного вивчення матеріалу, підготовки до іспитів та виконання навчальних завдань. Крім того, він сприятиме розвитку навичок самоорганізації, самодисципліни та відповідальності серед учасників освітнього процесу.

Підсумовуючи хочеться зазначити, що участь у міжнародних проєктах відкриває перед закладом освіти нові горизонти для розвитку, дозволяє модернізувати матеріально-технічну базу, підвищувати кваліфікацію педагогічного складу, адаптувати навчальні програми до потреб сучасного ринку праці та впроваджувати новітні методики управління. Завдяки тісній співпраці з міжнародними партнерами ми маємо можливість інтегруватися у світовий освітній простір, забезпечуючи нашим здобувачам освіти якісну і сучасну освіту, яка відповідає вимогам сьогодення.

НОВІ МОЖЛИВОСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ШЛЯХОМ УПРОВАДЖЕННЯ КОРОТКОСТРОКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЗА ТЕХНОЛОГІЧНО СУМІЖНИМИ ПРОФЕСІЯМИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ТА УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ПРОЄКТАХ

Михайло ВОЛОЩУК, заступник директора з навчально-виробничого роботи КЗ «Хустський професійний ліцей» ЗОР

Ми всі є свідками того, що світ стає дедалі складнішим. стрімкий розвиток технологій і глобалізація змінюють кожен сектор, включаючи освіту, яка стає більш відкритою, доступною, інтернаціоналізованою.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти все частіше стають учасниками консорціумів, спрямованих на реалізацію проєктів. Часто й самі вони ініціюють та успішно їх реалізують. Крім того, виклики, з якими зіштовхуються випускники закладів освіти, зокрема у професійній сфері, вимагають їхньої підготовленості до здійснення проєктної діяльності у всіх сферах життєдіяльності суспільства в Україні, в Європі, в усьому світі.

Дослідники вважають, що наразі проєктність – це один із вимірів рівня культури суспільства, а проєктна діяльність забезпечує активне залучення учнів, викладачів та керівників закладів професійної освіти до вирішення власних життєвих і професійних завдань. Найбільш уживане у сучасному науковому середовищі тлумачення поняття «проєкт» пов'язане з його використанням у контексті проєктних технологій у освітньому процесі. Але більш широке тлумачення цього поняття розглядає проєкт як інструмент для здійснення інноваційних змін. Серед освітян поширеною є думка, що проєктна діяльність є достатньо відомим і дослідженим феноменом у нашій країні й у світовому освітньому просторі в цілому. Проте вчені продовжують пошуки щодо знаходження, поширення та імплементації кращих практик проєктної діяльності в закладах освіти різного рівня.

Українсько-швейцарський проєкт «Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні», який впроваджується за фінансової підтримки Швейцарської агенції з розвитку та співробітництва, ТОВ «Геберіт Трейдинг», ТОВ «Сіка Україна» та виконується Швейцарською фундацією технічного співробітництва з розвитку «Свісконтакт» за підтримки Міністерства освіти і науки України докладає чимало зусиль і постійно збільшує свій внесок у розвиток професійної освіти в Україні. «Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні» є ініціативою, яка спрямована на розвиток та вдосконалення професійної освіти в галузі сантехніки через співпрацю державних і приватних секторів. Основні аспекти та цілі цієї ініціативи можуть включати наступне: адаптація навчальних програм до сучасних вимог ринку праці та технологій, що використовуються у сфері сантехніки, забезпечення технічної бази для навчальних закладів, що готують сантехніків, шляхом фінансування з боку приватних компаній. Організація тренінгів і семінарів для викладачів з метою покращення їхніх знань та навичок у галузі сучасних сантехнічних технологій.

Метою проєкту є розвиток системи профтехосвіти у будівельних професіях за підтримки приватного сектору. Це дозволить молоді та дорослим здобути адаптовані до потреб ринку праці навички та отримувати вищий дохід. Проєкт прагне забезпечити жінкам і чоловікам рівний доступ до професійної підготовки в будівельному секторі.

Окрім допомоги із обладнанням, навчальними матеріалами і експертизою, їхні фахівці проводять тренінги для учнів. У 29 ЗП(ПТ)О України проєкт “Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні” (EdUP) допомагає готувати фахівців за шістьма будівельними напрямками: сантехнік, утеплювач фасадів, зварник, електрик, лицювальник, бетоняр.

Проєкт «Публічно-приватне партнерство для поліпшення сантехнічної освіти в Україні» реалізується в Україні з 2014 року.

Комунальний заклад «Хустський професійний ліцей» Закарпатської обласної ради залучений до проекту з 2016 року. Листом Міністерством освіти і науки України від 17 жовтня 2016 року був визначений перелік професійно-технічних навчальних закладів, на базі яких будуть створені навчально-практичні центри. До цього списку був включений і КЗ «Хустський ПЛ» ЗОР. Для створення навчально-практичного центру відведено цілий навчальний корпус, другий поверх, в якому розміщені: майстерня монтажників санітарно-технічних систем і устаткування; кладова для зберігання обладнання та інструментів, кабінет керівника центру, роздягальня, та санвузол.

Відкриття навчально-практичного центру дало змогу створити сучасну навчально-матеріальну базу з новітнім обладнанням, де здобувачі отримують ефективну та орієнтовану на ринок праці освіту за професією монтажник санітарно-технічних систем та устаткування.

Індикаторами досягнення результату є кількість випускників, рівень їх працевлаштування та зменшення кількості відрахованих. Це досягається завдяки розробці модульних програм, орієнтованих на ринок праці, підвищенню кваліфікації викладачів, та, що більш важливо, зарахування на навчання вмотивованих осіб, що прагнуть стати сантехніками.

«Публічно-приватне партнерство для поліпшення сантехнічної освіти в Україні» проводить Всеукраїнський конкурс фахової майстерності з професії монтажник санітарно-технічних систем і устаткування. Учні ліцею щороку (з 2018) брали участь у всіх конкурсах. Так у 2023 р. конкурс тривав з 3 квітня по 30 травня: 20 міст, 10 000 кілометрів, 20 закладів освіти, 270 учасників та учасниць і купа призів очікувало на учасників конкурсу.

За підтримки компанії HERZ Україна та за сприяння проекту EdUP – 10 переможців конкурсу фахової майстерності з професії монтажник санітарно-технічних систем і устаткування, в числі яких був і наш учень у супроводі майстра виробничого навчання Тетяни Горбунової, мали можливість бути учасниками навчального візиту до австрійської столиці – міста Відень. У межах програми візиту учасники відвідали: завод компанії HERZ у місті Велічка, Польща, де знайомилися з процесом ручного та автоматичного збору арматури для систем опалення, лінійкою арматури компанії HERZ, побачили зварювальний цех виробництвом опалювальної арматури компанії HERZ Armaturen у Відні. Учасники самостійно вилили вентиль в ливарному цеху, дізналися про принципи роботи та підбору термостатичної й запірнорегулювальної арматури, та успішно пройшли навчальний курс з техніки нагріву та регулювання, застосування та переваги продукції компанії HERZ. Завод котельної техніки HERZ Energietechnik GmbH у місті Пінкафельді та ознайомилися з лінійкою котлів на біомасі компанії HERZ. Приємним сюрпризом для наших учасників стало відвідування музею опалення Brennpunkt у Відні й оглядова екскурсія містом.

За першу половину 2023 року в рамках проекту було проведено тренінг з грантрайтингу, дві навчально-практичні конференції для викладачів

спецдисциплін та майстрів виробничого навчання, конкурси фахової майстерності для здобувачів та майстрів виробничого навчання закладів-реципієнтів Проекту, тренінг з бізнес-комунікацій для керівників закладів, всеукраїнський форум «Кращі практики публічно-приватного партнерства в профтехосвіті».

У рамках проекту створено дистанційний курс для платформи profosvita.online. Для учнів проведено серію вебінарів від компанії Vaillant, майстер-клас від компанії Hansgrohe.

Цілі та результати проекту:

- здобувачі отримують ефективну та орієнтовану на ринок освіти за професією монтажник санітарно-технічних систем і устаткування;
- навчально-практичні центри, створені в ЗП(ПТ)О, є самодостатніми;
- для випускників відкриваються нові можливості працевлаштування і незалежної зайнятості, встановлені зв'язки між закладами П(ПТ)О та бізнесом.

Проект «Просування енергоефективності та імплементації директиви ЄС про енергоефективність в Україні», що впроваджується в Україні компанією «Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH» за дорученням урядів Німеччини та Швейцарії має на меті розробку навчального курсу з улаштування передових систем утеплення фасадів будівель та проведення навчання за ним.

Метою участі нашого закладу освіти у проекті є реалізація практик впровадження енергоефективних технологій, створення просторів для навчання. Компонент «Професійні кваліфікації у сфері енергоефективності» проекту спрямовано на реалізацію спільної програмної діяльності в Україні у сфері професійного навчання з енергоефективності, упровадження навчальних курсів і матеріалів для отримання компетенцій у сфері енергоефективності для будівельної галузі. Проект спрямований на заповнення прогалин у формуванні компетенцій із енергоефективності, затребуваних на ринку праці та передбачає:

формування часткових професійних кваліфікацій та окремих компетентностей із енергоефективності та енергозбереження,

удосконалення практичних навичок та вмій для застосування сучасних технологій та будівельних матеріалів,

упровадження гнучкого модульно-компетентнісного підходу до конструювання навчальних планів та навчальних програм,

розширення спектру надання освітніх послуг різним категоріям населення, покращення умов для підвищення енергоефективності в Україні через поглиблення обізнаності учнів П(ПТ)О та широких верств населення щодо питань термомодернізації будівель, зокрема шляхом оцифрування та поширення навчальних курсів через платформу «Професійна освіта онлайн», куратором якої є Міністерство освіти і науки України.

За результатами конкурсного відбору закладів П(ПТ)О 13 вересня 2023 року був підписаний Меморандуму про взаєморозуміння між Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) Гмбх та КЗ «Хустський професійний ліцей» Закарпатської обласної ради. Цього ж року успішно завершили навчання за програмою «Передові системи термомодернізації будівель і споруд» 20 здобувачів освіти професії штукатур. По завершенню навчання здобувачі освіти отримали сертифікати.

У рамках проєкту проведені онлайн-вебінари, семінари-тренінги з підвищення енергоефективності в промисловості загальною тривалістю 20 годин, організовані навчальні поїздки до ЗП(ПТ)О, які не перший рік є учасниками даного проєкту. Тренінговий процес включав виступи експертів, групові дискусії, практичні вправи, виконання завдань та демонстрацію реальних прикладів.

Цей крок відкрив перед нашим закладом освіти безмежні можливості для спільного розвитку та підвищення професійної кваліфікації здобувачів освіти. Проєкт «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні» сприяє досягненню енергетичної незалежності, підвищенню економічної ефективності та захисту довкілля. Завдяки цьому проєкту Україна зможе адаптувати найкращі європейські практики у сфері енергоефективності та забезпечити стійкий розвиток національної економіки.

Використані джерела

1. Інтернет-ресурс: <https://www.edup.org.ua/> Публічно-приватне партнерство для поліпшення професійної освіти в Україні
2. Інтернет-ресурс: Програма енергомодернізація підприємств, онлайн-вебінари <https://in-fd.com/2023/08/04/proyekt-pidtrymka-energomodernizatsiyi-pidpryemstv-u-voynenyj-chas/>
3. Навчальний курс "Передові системи термомодернізації будівель і споруд" <https://profosvita.online/courses/course-v1:Profosvita+CS-M502+2024/about>
4. Проєктна діяльність у системі професійної (професійно-технічної) освіти : практичний посібник/ В.О. Радкевич, О.В. Бородієнко, Л.П. Пухоська, О.А. Самойленко. – Житомир: "Полісся", 2020 – 236 с.

ВЗАЄМОДІЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ТА РИНКУ ПРАЦІ: ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «УЖГОРОДСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ»

*Сергій ТИМКО, в. о. директора
ДНЗ «Ужгородський центр ПТО»*

Однією з провідних сучасних освітніх тенденцій в умовах сучасних соціально-економічних відносин є державно-приватне партнерство, тобто процес взаємодії сфери освіти та інших сфер суспільного життя. У галузі професійної (професійно-технічної) освіти ця взаємодія є особливо актуальною. Для досягнення успіху сучасним закладом професійної (професійно-технічної) освіти,

успішної реалізації його основних завдань необхідно залучати додаткові позабюджетні фінансові та інші ресурси, завдяки яким можна покращити свій фінансово-економічний стан та вирішити соціально важливі проблеми.

Високі вимоги сучасного виробництва до якості професійної освіти майбутніх кваліфікованих робітників можливо забезпечити тільки в рамках взаємодії шляхом залучення додаткових інвестицій та отримання сучасної науково-технічної інформації з різних джерел.

Державно-приватне партнерство у ДНЗ «Ужгородський центр ПТО» реалізується через:

- впровадження дуальної форми навчання;
- діяльність навчально-практичних центрів сучасних будівельних технологій та матеріалів ТзОВ «СНЄЖКА-УКРАЇНА» та НПЦ новітніх технологій зварювання;
- взаємодію з громадськими організаціями;
- міжнародну співпрацю.

Метою державно-приватного партнерства є:

- приведення у відповідність до вимог роботодавця освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників;

- участь у розробці нових Державних освітніх стандартів,

- ліцензування нових професій;

- організація дуальної форми навчання;

- залучення додаткових інвестицій;

- розробка та реалізація спільних проєктів;

- можливість долучатися до вирішення нагальних проблем регіону.

Запровадження елементів **дуальної форми навчання** розпочалося ще у 2015 році зі співпраці з одним із найпотужніших високотехнологічних підприємств нашого регіону – ТОВ «Ядзакі». Зі спільного впровадження тоді ще тільки елементів дуальної форми навчання для здобувачів освіти з професії слюсар-електромонтажник; в'язальник схемних джгутів, кабелів та шнурів. Результати були вагомими: з 30 здобувачів освіти 15 були одразу після навчання працевлаштовані на завод «Ядзакі».

Дуальна форма навчання має багато переваг:

- виробниче навчання в умовах виробництва проводиться на тренувальному майданчику, що сприяє більш швидкій адаптації до реальних виробничих умов;

- можливість навчатися на практиці, взаємодіяти з професіоналами та отримувати практичні навички, що необхідні для їх майбутньої кар'єри;

- практичний досвід: здобувачі освіти отримують реальний практичний досвід у роботі, що дозволяє їм бути більш підготовленими до виробничого середовища;

- пряма співпраця з роботодавцем: дуальна форма навчання сприяє прямому спілкуванню та співробітництву здобувачів освіти з роботодавцем, що допомагає адаптувати освітній процес до потреб ринку праці;

- підвищена мотивація: здобувачі освіти, які отримують практичний досвід на робочому місці, мають більшу мотивацію до вивчення матеріалу і досягнення успіхів;

- сприяння зайнятості: випускники, які пройшли дуальну форму навчання, мають більші шанси на успішну зайнятість, оскільки вони уже мають практичні навички, які вимагаються на ринку праці.

У 2023/2024 н. р. нашим партнером із впровадження дуальної форми навчання є СП «Техніка». Результати співпраці:

оперативне оновлення змісту професійного (професійно-технічного) навчання відповідно до змінених умов виробництва;

коригування освітніх програм і погодження їх з СП «Техніка»;

фахове вдосконалення педагогічних працівників в умовах виробництва;

участь представників підприємства у конкурсах професійної майстерності в якості членів журі.

Державно-приватне партнерство з ТзОВ «СНЄЖКА УКРАЇНА» відбувається через функціонування **навчально-практичного центру сучасних будівельних технологій та матеріалів «СНЄЖКА»**. Центр був створений у 2017 році та став першим на Закарпатті. Співпраця ж з ТОВ «СНЄЖКА» розпочалася ще у 2014 році.

Метою проекту є впровадження в освітній процес інноваційних технологій та методів професійного навчання із застосуванням сучасних виробничих технологій, техніки, обладнання, інструментів і матеріалів з професії маляр, штукатур, лицовальник-плиточник.

25 квітня 2024 р. викладачка професійно-теоретичної підготовки Тетяна Семйон взяла участь у корисному та змістовному онлайн-семінарі «Найкращі практики використання навчального посібника «Малярні та опоряджувальні роботи» для викладачів та майстрів виробничого навчання». Цей захід був організований для закладів ЗП(ПТ)О, на базі яких створено навчально-практичні центри «СНЄЖКА».

22 листопада 2023 р. на базі ДНЗ «Ужгородський центр професійно-технічної освіти» відбулося засідання обласної методичної секції педагогічних працівників професій будівельної, деревообробної галузей та виробництва художніх виробів на тему «Реалії сьогодення та місце будівельної галузі в них», в якому взяли участь педагоги п'яти ЗП(ПТ)О області, де здійснюється підготовка здобувачів освіти з професій будівельного напрямку. У ході засідання представник ТзОВ «СНЄЖКА-УКРАЇНА» Іван Мотринець ознайомив присутніх із новітніми технологіями та матеріалами компанії, які використовуються для виконання штукатурних робіт, таких як ŚNIEŻKA ACRYL-PUTZ® TG50 ШТУКАТУРКА ГІПСОВА, шпаклювальна маса для розшивки швів гіпсокартонних плит без армувальної стрічки ACRYL-PUTZ® MS30, гіпсовий клей для приклеювання гіпсокартонних плит ACRYL-PUTZ® KG31 тощо. Такі виступи-презентації вже стали доброю традицією у нашому навчально-практичному центрі.

З початку вторгнення рф до України велика кількість підприємств була релокована у більш безпечні регіони, зокрема Закарпаття. Таким чином, Закарпаття і релокація – стали вже синонімами. Одним із таких підприємств стало ТОВ «Isatex Invest Group», історія якого розпочалася в м. Мелітополь з невеликого приватного бізнесу, що, за рахунок швидкого розвитку, в результаті, придбав форму багатогалузевого холдингу. ДНЗ «Ужгородський центр ПТО» одразу ж розпочав співпрацю з підприємством. В Ужгороді Isatex Invest Group створює багатофункціональний комплекс «Modul-M» та апартамент-комплекс Тиса Renovation, з яким мали можливість ознайомитися учасники методичної секції.

26 грудня 2018 року на базі ДНЗ «Ужгородський центр ПТО» було створено **Навчально-практичний центр новітніх технологій зварювання**, який є хорошим прикладом реалізації державно-приватного партнерства.

29-31 травня 2023 року та 27-29 лютого 2024 року у Навчально-практичному центрі новітніх технологій зварювання ДНЗ «Ужгородський центр професійно-технічної освіти» проходили стажування майстри виробничого навчання.

27 лютого 2024 року на базі ДНЗ «Ужгородський центр ПТО» відбулося засідання обласної секції педагогічних працівників професій електрозварювального виробництва, на якій були присутні педагоги шести ЗП(ПТ)О області.

14 травня 2024 р. на базі ДНЗ «Ужгородський центр ПТО» завершився II етап Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти змаганнями майбутніх електрогазозварників, електрозварників ручного зварювання, переможцем став учень нашого закладу – Цирик Анатолій (наставники – викладач Микола Чижмар і майстер виробничого навчання Василь Рейпаші).

На базі Навчально-практичного центру новітніх технологій зварювання у травні 2024 року пройшло навчання дорослого населення з числа ВПО за програмою з оволодіння частковою професійною кваліфікацією «Ручне дугове зварювання в нижньому положенні шва». Теоретичне навчання слухачі проходили онлайн, а практичну частину виконували в НПЦ новітніх технологій зварювання. Навчання відбулося завдяки підтримці ГО «НЕЄМІЯ» та Агентства ООН у справах біженців. 15 слухачів долучилися до курсу з професії електрогазозварник для вимушених переселенців. Таким є результат співпраці з громадською організацією «НЕЄМІЯ».

24 квітня 2024 р. відбувся Ярмарок вакансій, де наш заклад представив продукцію, вироблену здобувачами освіти під керівництвом майстрів на уроках виробничого навчання та на заняттях гуртків технічної творчості. Було продемонстровано майстер-класи з аргонодугового зварювання та роботу на симуляторі ELECTUDE. Ініціатором проведення заходу також було ГО «НЕЄМІЯ».

Концерн «Єврокар» є багаторічним партнером та роботодавцем нашого Центру. Передані ним автомобілі Skoda Super B – це вагомий внесок у розвиток матеріальної бази закладу і, безсумнівно, відчутна підтримка майстрам виробничого навчання. Один з автомобілів знаходиться повністю у робочому стані та може бути використаний як діагностичний стенд для пошуку несправностей, перевірки роботи агрегатів та механізмів. Другий автомобіль використовуватиметься як навчальний стенд для вивчення агрегатів.

Завдяки міжнародній співпраці викладачем спецдисциплін Володимиром Подгорецьким успішно використовується сучасна система «LCMS Electude», призначена для організації

модульного навчання, атестації та сертифікації за допомогою проведення очних і дистанційних групових та індивідуальних занять серед здобувачів освіти освітніх установ, що здійснюють підготовку фахівців у галузі автомобільного транспорту. Особливо слід відзначити, що уряд Нідерландів надав можливість українським закладам освіти, у тому числі й нашому, користуватися платформою безкоштовно до закінчення дії воєнного стану.

03 квітня 2024 р. компанія Febi bilstein провела вебінари на теми: «Надійне кріплення коліс» та «Неочікуване від Febi PLUS». Після закінчення вебінару відбувся конкурс для всіх учасників з розіграшем 50 брендovаних подарунків. Участь у конкурсі взяли здобувачі освіти другого курсу з професії слюсар з механоскладальних робіт, слюсар з ремонту колісних транспортних засобів та показали хороші результати.

Грубки-буржуйки в ДНЗ «Ужгородський центр професійно-технічної освіти» виготовляють здобувачі освіти, які навчаються на слюсарів та електрогазозварювальників у взаємодії з волонтерськими організаціями міста Ужгорода, яка триває з 2014 року, з самого початку агресії рф.

Завдяки проєкту Волинського ресурсного центру «Методики розвитку підприємницьких навичок учнів ЗП(ПТ)О», за підтримки Департаменту професійної освіти в рамках Програми EU4Skills за фінансової підтримки GIZ, педагогизакладу мали змогу пройти навчання з підвищення професійних компетентностей у формуванні підприємницьких навичок здобувачів освіти.

МОДЕРНІЗАЦІЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ – НЕОБХІДНА СКЛАДОВА В ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

*Валентина Бритвак, заступник директора
з навчально-виховної роботи КЗ «Берегівський професійний
ліцей сфери послуг» Закарпатської обласної ради*

Модернізація матеріально-технічної бази будь-якого закладу освіти є необхідною складовою в організації сучасного освітнього середовища. Від цього залежить якість освітнього процесу, здоров'я учнів та викладачів, дотримання правил пожежної безпеки, санітарно-гігієнічний стан навчальних приміщень, утримання території закладу освіти. Тому, щорічно, в нашому закладі освіти, наприкінці навчального року проводяться косметичні ремонти всіх навчальних кабінетів, санвузлів, підсобних приміщень, частково ремонтується цоколь та ганок. Але всі ми розуміємо і те, що **доступність закладу освіти** – це одна з умов забезпечення права на освіту для всіх здобувачів освіти, у тому числі з інвалідністю, і, на даний час, це є вимогою сучасності. Зважаючи на це, в ліцеї, в першу чергу, оновлені пандуси та

встановлений підйомник, який дає змогу доступу до основних локацій, кабінетів, лабораторій і спортивної зали. Коридори – сучасні, світлі, широкі, вони дають змогу вільно пересуватись всім учасникам освітнього процесу, та й ще, візуально впливають на позитивне сприйняття закладу освіти.

На сьогоднішній день заклади професійної (професійно-технічної) освіти нашої області мають різне матеріальне забезпечення: одні – на великий крок попереду, другі – стабільно тримають позиції, крокуючи в ногу з часом та пишаючись своїм кожним досягненням, треті – лише мріють про оновлення... Ми є на позиції № 2 і тому, кожне оновлення у ліцеї сприймаємо як наступну сходинку до покращення організації та проведенні уроків теоретичного й виробничого навчання, які в професійно-технічній освіті крокують у тандемі.

Здавалося б, що питання забезпечення сучасним комп'ютерним обладнанням закладів освіти у наш час – час цифрової трансформації та цифрового суспільства, не повинно поставати взагалі. Але, учасники освітнього процесу за цей період навчання (КОВІД 19, війна) переконалися в тому, що комп'ютерне забезпечення дистанційного та змішаного навчання є досить недостатнім: не вистачає якісної техніки та потужного інтернету. Постало нагальне питання – як створювати відео ролики для уроків виробничого навчання, проводити онлайн уроки із загальноосвітніх та спецдисциплін, отримати зворотній зв'язок із учнями тощо. На сьогодні цей напрямок у нашому закладі освіти діє на достатньому рівні, робота над його удосконаленням триває систематично.

Для прикладу, розглянемо звичайну дошку в навчальному кабінеті, якою користуємося повсякденно, вона змінює якість надання освітніх послуг, якщо може перетворитись на екран для проектора, якщо викладач може на ній прикріпити роздатковий матеріал за допомогою магнітика тощо – це є зручно та практично для викладачів та здобувачів освіти. А, якщо дошка ще і мультимедійна, тоді надає доступ до інтернет ресурсів, дозволяє демонструвати учням відео- та фотоматеріали, відображає графіки і таблиці, демонструє карти, оперує даними, а також, учасники освітнього процесу мають змогу додавати власні виноски і записки за допомогою звичайних дотиків. У нашому закладі освіти 5 навчальних кабінетів обладнано інтерактивними дошками, що значно полегшило й покращило роботу викладачів та допомогло учням краще засвоювати отримані знання: віртуальні лабораторні роботи, різноманітні інтерактивні ігри та відеоролики, позакласні заходи, тренінги, квести тощо.

А комп'ютерний кабінет ліцею – це освітній простір не лише для викладача інформатики та учнів, а і те місце, де педагогічні працівники активно навчаються

й удосконалюються. Щоб йти в ногу з часом, постійно покращують рівень володіння новітніми технологіями. Кабінет був оновлений у 2019 році, але пройшло лише 5 років і ми вже спостерігаємо, що, власне, нові комп'ютери потребують систематичного оновлення, адже цифрові технології не стоять на місці і активно розвиваються. По наповненості навчальних кабінетів ми ще не досягли належного рівня, але, все що маємо, використовуємо регулярно у освітньому процесі.

Слід зауважити, що головна увага все ж таки приділяється лабораторіям ліцею, тому що саме там здобувачі освіти навчаються не просто професії, а намагаються стати професіоналами своєї справи. А це неможливо без сучасного обладнання.

За декілька останніх років зроблено великий крок у оновлення матеріально-технічної бази закладу, що значно покращило надання освітніх послуг. Найбільшої трансформації зазнала **лабораторія кухарів**, як вже двічі оновлювалась і як ми зрозуміли, досконалості немає меж. Адже прогрес не стоїть на місці і систематичне оновлення сучасного устаткування тому доказ.

На фото можемо побачити та порівняти якою була і стала відновлена кухня-лабораторія із новітнім устаткуванням. А ще, набагато впевненішими стали наші учні! Питання чому? Відповідь: вони у своїй стихії: пароконвектомат, шокова заморозка, су-від, слайсер тощо. Це, це не лише вивчені та знайомі терміни, а й робота на цьому новітньому обладнанні, які є у наших лабораторіях та закладах громадського харчування, де здобувачі освіти проходять виробничу практику.

Наступна оновлена локація – **навчальний кафе-бар та майстерня обслуговування, де навчаються професії офіціант, бармен**. Сьогодні ресторанний бізнес бурхливо розвивається і постійно потребує кваліфікованих кадрів. Професія є дуже поширеною, завдяки створенню розгалуженої мережі підприємств ресторанного господарства. Наші здобувачі освіти мають змогу опанувати професійні навички на базі ліцею, а закріпити та вдосконалити на базі роботодавців. Адже, лабораторія оснащена всім необхідним для опанування цією інтегрованою професією.

Швейна майстерня відповідає вимогам сучасності. Процес пошиття одягу здійснюється за допомогою універсальних і спеціальних швейних машин, обладнання для волого-теплової обробки (прасок і пресів) та швейного приладдя. На жаль, навчання з цієї професії на даний час не проводиться, але ми не втрачаємо надію, що вона знов стане затребуваною.

Навчальна лабораторія, яку не трансформували, а створили з нуля! Колись лабораторії для пекарів, кондитерів в ліцеї не було, і навчання проводилось в одній лабораторії із кухарями. А тепер, ми з гордістю демонструємо всім бажаючим сучасну та модерну **лабораторією пекарських та кондитерських виробів**. Саме так, лабораторія пекарів, кондитерів стала «смачною локацією», яка постійно спокушає всіх запашними ароматами хліба, солодкими запахами ванілі та різноманітними барвами тортів та тістечок. На даний час вона обладнана всім, що необхідно для отримання знань, вмінь та навичок згідно кваліфікаційних характеристик: пароконвекційна піч, тістоміс, фритюрниця, млинниця, збивальна машина, духові шафи, холодильники і багато професійного інвентарю. Але процес оновлення триває, досконалості немає меж.

Впродовж 2 останніх років саме в цій лабораторії вирує життя кожен день, тому що окрім уроків виробничого навчання, там проводять яскраві та

пізнавальні **майстер-класи** для дошкільнят, учнів початкової та середньої ланки і навіть, для дорослих.

Оновлена матеріально-технічна база дала змогу проводити **навчання для дорослого населення** за частковою кваліфікацією з професії пекар.

Пишаємося нашими лабораторіями, представляючи їх у **Дні відкритих дверей**, при проведенні майстер класів, учнівських хабів. В ці дні проводиться

екскурсію закладом освіти, учнівська молодь знайомиться із матеріально-технічною базою ліцею, проводяться майстер класи. Намагаємося креативно та сучасно презентувати випускникам шкіл робітничі професії, які допоможуть їм обрати улюблену професію та знайти справу за покликанням.

З власного досвіду підсумували, що модернізація матеріально-технічної бази закладу освіти є необхідною складовою в організації сучасного освітнього середовища. Адже важливою умовою для збереження конкурентоспроможності та успішного функціонування закладу професійної(професійно-технічної) освіти в сучасних умовах є його постійне оновлення та вдосконалення.

STEM-ОСВІТА – НАПРЯМ КРЕАТИВНИХ ЗМІН ТА ОСВІТНІХ МОЖЛИВОСТЕЙ

*Надія ЯЦКУЛИНЕЦЬ, методист,
Денис ВОРОБЕЦЬ, викладач
КЗ «Вище професійне училище
№ 3 м. Мукачево» Закарпатської
обласної ради*

Стрімкий розвиток ІТ-галузі, робототехніки, нанотехнологій змінює освітні вектори. Пріоритетними стають такі інноваційні процеси як цифровізація, інтеграція формального і неформального підходів, упровадження STEM-орієнтованого напрямку в системі освіти, який сприяє розвитку нових методів навчання,

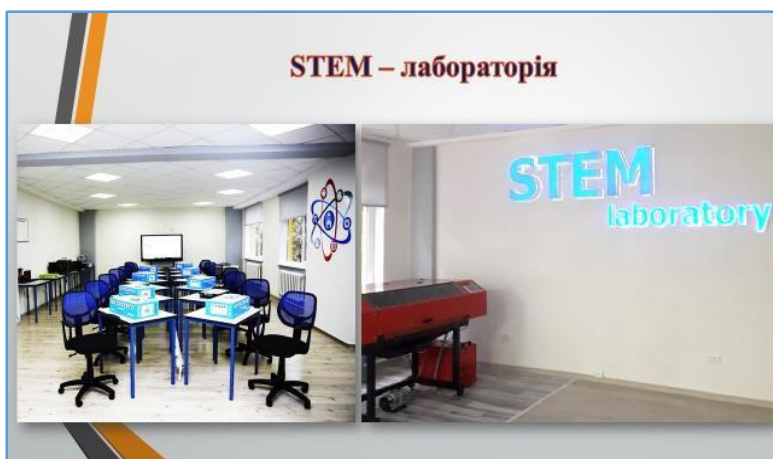
популяризації інженерно-технологічних професій серед молоді, формуванню стійкої мотивації у вивченні дисциплін, на яких ґрунтується STEM-освіта.

Домінантою у цьому процесі стає педагог, діяльність якого не обмежується викладанням предмета; здатний до здійснення міжпредметних в'язків, який усвідомлює значущість професійних знань в контексті соціокультурного простору. Від нього залежить якісна підготовка здобувача освіти нового покоління – мобільного, здатного знаходити шляхи вирішення проблеми не в теорії, а прямо зараз шляхом спроб та помилок; який уміє бачити світ цілісним.

Перевагами STEM-освіти є:

- інтегроване навчання;
- застосування отриманих знань у реальному житті;
- розвиток критичного мислення;
- впевненість у власних можливостях;
- робота в команді;
- проектні технології;
- інноваційність.

Уже декілька років поспіль відбувається впровадження елементів STEM в освітній процес. У грудні 2020 року на базі училища створена **STEM-лабораторія**, оснащена сучасними засобами навчання та обладнанням. Це сприяє

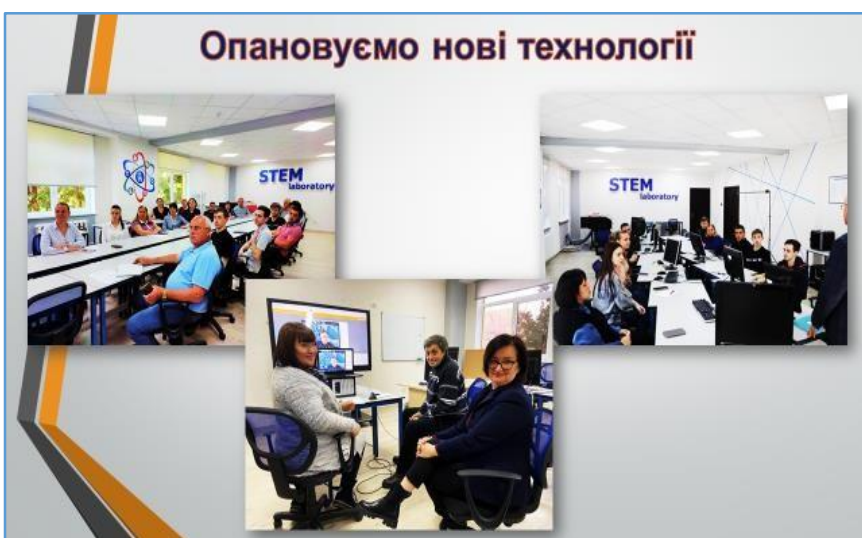

залученню здобувачів освіти до дослідницької, експериментальної та пошукової діяльності з використанням проектних технологій.

Якість упровадження STEM-освіти багато в чому визначається компетентністю та рівнем професійної діяльності педагогічних

працівників, наскільки вони готові використовувати новітні педагогічні підходи до викладання, інноваційні практики, методи та засоби навчання з акцентом на розвиток дослідницьких компетенцій, бажанням педагога змінюватись самому та підвищувати свій фаховий рівень.

Під час участі у різних заходах педагоги отримують нові знання, доступ до нових ресурсів, мають змогу презентувати власні нароби та обмінюватися думками, ідеями, досвідом.

Так Алла Солочинська, викладачка математики, була учасницею

триденного тренінгу «ПрофтехТоТ: для викладачів закладів професійно-технічної освіти», що відбувся в місті Одесі, в ході якого обговорили нагальні питання забезпечення освітнього процесу та зміни у професійній освіті. Педагоги ознайомилися з новітніми методиками, інтерактивними форматами та готові

використовувати їх у своїй професійній діяльності. Майстри виробничого навчання **Олесь Багнюк** і **Софія Худяк**, викладачка спеціальних дисциплін **Ольга Голуб** взяли участь у тренінгу «Методики розвитку підприємницьких навичок учнів ЗП(ПТ)О» у межах навчального курсу, що проводився за сприяння директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України, департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОДА-ОВА, завдяки спільній програмі ЄС «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України».

Марина Медвідь, викладачка фізики, взяла участь у вебінарі «Працюємо на хромбуках з Mozabook», успішно

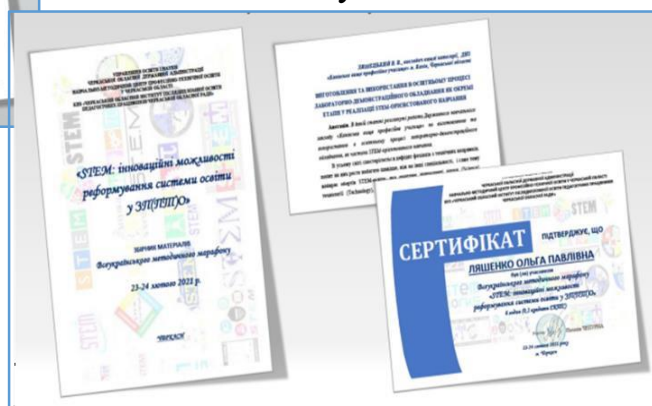

опанувала відповідно до програми підвищення кваліфікації за напрямом «Інформаційні технології в STEM», вдосконалила інформаційно-цифрову компетентність та отримала сертифікат.

Педагоги училища діляться

досвідом роботи з упровадження STEM-освіти у своїй діяльності:

Ляшенко О.П., викладачка математики «Роль сучасних цифрових технологій у забезпеченні якості освіти». (Збірник матеріалів всеукраїнського методичного марафону «STEM: інноваційні можливості реформування системи освіти у ЗП(ПТ)О», м. Черкаси.)

Михайло Кипила, майстер виробничого навчання, викладач спеціальних дисциплін, **Надія Яцкулинець**, методист «Підвищення рівня цифрової компетентності педагогічних працівників шляхом упровадження STEM-освіти»

(Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції «Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України - 2022»)

Інформаційно-методичний збірник «Вісник»: Газдик М.М., директор, «STEM-лабораторія – осередок творчого пошуку, креативних змін, простір освітніх можливостей» (№ 4 2022) та «Методика підготовки педагогічних працівників для упровадження STEM-освіти» Кипила М.І., Яцкулинець Н.В. (№ 2, 2024)

Два роки поспіль ми беремо участь у Всеукраїнському заході «Краща STEM-публікація». У 2022 році **Мирослава Газдик**, директор училища, нагороджена Грамотою Державної наукової установи

«Інститут модернізації змісту освіти» за перемогу.

Однією з переваг STEM-освіти є проєктні технології. Хорошим результатом є перемоги у обласних конкурсах учнівських проєктів: «Математика в моїй професії» (II місце), «Я – екоактивіст» (III місце).

STEM-освіта в училищі базується на використанні сучасних засобів і

обладнання, пов'язані з технічним моделюванням, енергетикою й електротехнікою, інформатикою, обчислювальною технікою і мультимедійними технологіями, науковими дослідженнями у сфері енергозберігаючих технологій, автоматикою, телемеханікою, робототехнікою та інтелектуальними системами, радіотехнікою і радіоелектронікою, тощо.

Основними векторами у цьому процесі є наближення освітнього простору до реалій виробництва, пропагування сучасних технологій.

Елементи STEM-освіти викладачі та майстри виробничого навчання впроваджують:

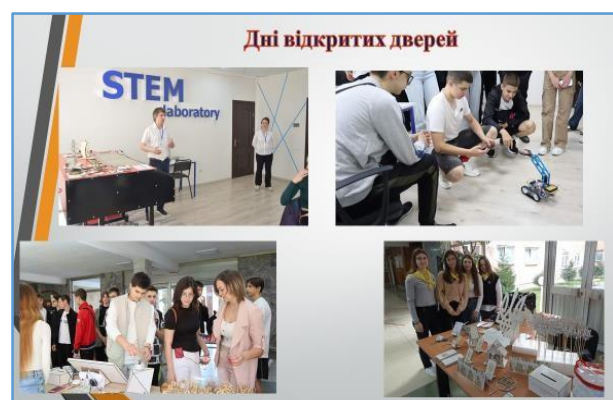

на уроках теоретичної та професійно-практичної підготовки у STEM-лабораторії, навчально-практичних центрах «EnergySkills» та ENGINEERING CENTER, у модернізованих кабінетах, лабораторіях, виробничих майстернях; під час проведення майстер-класів, захистів проєктів, позаурочних заходів, Тижнів професії, предметних тижнів тощо.

Цьогоріч ми долучилися до участі у Всеукраїнському інженерному тижні та

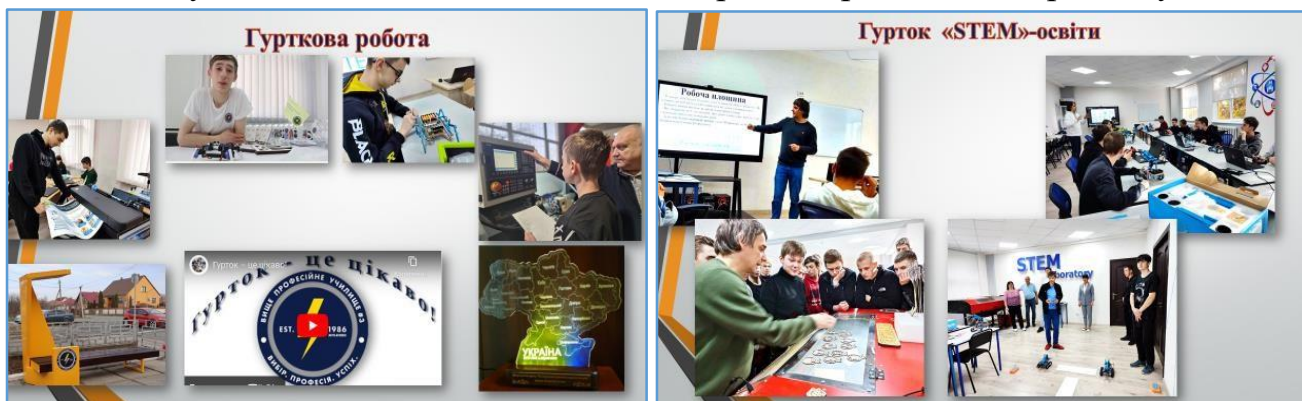
Всеукраїнському STEM тижні 2024, у ході яких здобувачі освіти разом із педагогами демонстрували навички з 3D моделювання, креслення та векторної

графіки; розробки та захистів цікавих проєктів; розмірковували про раціональне використання енергоресурсів та власноруч збирали роботів.

Найбільше і найповніше елементи STEM-освіти застосовуються у ході *гурткової роботи*, де забезпечуються умови інтелектуального та духовного розвитку учнів, реалізується їх творчий потенціал. Виставки технічної творчості під час проведення Днів відкритих дверей та Ярмарку вакансій яскраво це демонстрували.

На базі нашої STEM-лабораторії діє **STEM гурток**, мета якого не лише надати здобувачам освіти глибокі знання з окремих предметів, а й розвинути в них

критичне мислення, здатність до інноваційного та творчого підходу до вирішення проблем.

Основними завданнями гуртка є:

залучення здобувачів освіти до практичної роботи з сучасним обладнанням.

розвиток навичок командної роботи та комунікації.

формування інтересу до наукових досліджень та експериментів.

підготовка до участі в конкурсах, майстер-класах, інженерних та STEM тижнях.

На гуртку здобувачі освіти розробляють та модернізують роботів; створюють макети вітрогенератора та гідрогенератора, які зараз є актуальними; підключають моделі сонячних панелей для роботи пристроїв; навчаються працювати з різними датчиками, які є основою сучасних ІОТ – internetofthings (Інтернет речей) пристроїв (датчики руху, датчики кольору, датчики температури та вологості, сервоприводи, RGB стрічки та світлодіоди, тощо).

Творча молодь розробила та реалізувала власні проекти на лазерному верстаті (сувенірна продукція: підставки для телефонів, органайзери для олівців, новорічна та різдвяна композиція, іграшки на ялинку, скриньки).

Також розробляли 3D моделі в Blender, Tinkercad з послідуочим друком на 3D принтері (виготовляли шестерні, роботів, космонавта, холдери для акумуляторів).

У перспективі гурток планує розширити спектр занять, включивши елементи мистецтва (STEAM) та читання з письмом (STREAM).

Отже, STEM-освіта є важливою складовою формування сучасної освітньої системи, яка готує молодь до викликів XXI століття. Інтегрований підхід до навчання, який використовується на заняттях гуртка, а також на уроках та позаурочних заходах сприяє розвитку комплексного бачення світу та підготовці до життя в сучасному технологічному суспільстві.

STEM-лабораторія – це осередок творчого пошуку, креативних змін, простір освітніх можливостей як для здобувачів освіти, так і для педагогічних працівників.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЗАКЛАДУ У РАМКАХ РОЗБУДОВИ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Мар'яна ФЕДИНИШИНЕЦЬ,
методист КЗ «Міжгірський професійний ліцей» ЗОР

Методична робота є одним із важелів управління якістю освітнього процесу. Вона потребує постійного вдосконалення, зміни під впливом сучасних викликів.

Значення методичної роботи зростає у рамках розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти, яку розглядають як інструмент розвитку закладу, адже її впровадження передбачає здійснення постійного моніторингу та вчасне реагування на виклики.

У 2022 році наш заклад розпочав розбудову внутрішньої системи забезпечення якості освіти, керуючись Методичними рекомендаціями МОН України щодо формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (наказ МОН від 06.05.2021 № 509) (далі – Методичні рекомендації).

Робоча група, до складу якої входить і методична служба закладу, протягом навчального року здійснює самооцінювання за одним із напрямів освітньої діяльності (освітнє середовище, система оцінювання здобувачів освіти, педагогічна діяльність, управлінські процеси закладу освіти): вивчає процеси системи, оцінює її, звітує і планує заходів щодо її вдосконалення.

Проаналізувавши Методичні рекомендації, можна виокремити чимало педагогічних понять, які чітко окреслюють освітню діяльність сучасного закладу освіти і якими потрібно «оперувати», здійснюючи його самооцінювання. Зокрема, це – «компетентнісний підхід», «особистісноорієнтований підхід», «формувальне оцінювання», «особистісний поступ здобувача освіти», «педагогіка партнерства», «особливі освітні потреби», «дистанційне навчання», «дуальне навчання», «професійні ключові компетентності», «академічна доброчесність», «інноваційна діяльність» тощо. Вони сигналізують нам про те, що роботу закладу необхідно спрямувати на їхню практичну реалізацію. Ці педагогічні виміри пронизують всю внутрішню систему забезпечення якості освіти. Без розуміння їх значення і впровадження в освітній процес та й загалом у діяльність закладу не можна розбудовувати і розвивати внутрішню систему якості.

Одним із початкових етапів у здійсненні самооцінювання, як вже згадувалось, є процес вивчення певного напрямку, ретельний аналіз ситуації.

Діагностування у методичній роботі набуває більшого змісту, адже певні педагогічні процеси вивчаються всесторонньо у контексті конкретного напрямку освітньої діяльності.

Методична служба закладу обов'язково бере участь у зборі інформації.

Відповідно до Методичних рекомендацій для проведення самооцінювання освітньої діяльності рекомендується використовувати такі методи збору інформації:

опитування учасників освітнього процесу: письмове (анкетування) або усне (інтерв'ю);

спостереження (за освітнім середовищем, проведенням навчальних занять тощо);

вивчення документації закладу ГІ(ПТ)О (плани роботи, звіти, протоколи засідань педагогічної ради, методичних комісій, журнали теоретичної та практичної підготовки, критерії оцінювання навчальних досягнень, аналітичні звіти, статистичний аналіз тощо).

Анкетування проводиться за допомогою GoogleForms, що дозволяє суттєво зменшити обсяг роботи із опрацювання результатів. Запитання формулюються на основі індикаторів оцінювання, визначених уже згаданими Методичними рекомендаціями.

Анонімні анкети розробляються для педагогів, здобувачів освіти та їх батьків. Цей спосіб збору інформації дозволяє дізнатися про ставлення учасників освітнього процесу до певних питань діяльності закладу освіти.

Результати анкетування лягають в основу прийняття управлінських рішень і визначають певні напрями роботи при плануванні.

Одним із управлінських рішень за результатами першого року розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти було розроблення та затвердження Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (у серпні 2023 р. на засіданні педагогічної ради). Як педагогічні працівники, так і здобувачі освіти повинні розуміти значення таких термінів, як: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, зловживання впливом, необ'єктивне оцінювання.

Це питання було порушено під час анкетування, вивчаючи критерій 1.9. самооцінювання освітнього середовища «Система та механізми забезпечення академічної доброчесності під час навчання та викладання».

З Положенням ознайомлено учасників освітнього процесу. Ним встановлюються норми та правила етичної поведінки між учасниками освітнього процесу, під час навчання, викладання та провадження інших видів діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

Загалом формування культури дотримання принципів академічної доброчесності повинно бути одним із пріоритетів роботи всіх закладів освіти, адже належна увага до цього питання сприятиме наданню якісних освітніх послуг.

Спостереження за проведенням навчальних занять є також одним із методів збору інформації. Державною службою якості освіти України запропонована певна форма для фіксування результатів спостереження. На основі цієї форми систематизовано ключові критерії, на які варто звертати увагу під час спостереження та аналізу відвіданого заняття.

Так, під час спостереження за проведенням навчального заняття, потрібно звернути увагу на забезпечення компетентнісного підходу у викладанні, особистісно-орієнтованого навчання, побудову взаємовідносин педагога і здобувача освіти на засадах педагогіки партнерства, ресурсного забезпечення освітнього процесу, систему оцінювання навчальних досягнень учнів, зокрема застосування формульовального оцінювання, реалізацію наскрізних змістових ліній, організацію роботи з учнями з особливими освітніми потребами (за потреби), формування мотивації до навчання тощо. Також варто звернути увагу на вміння педагога робити самоаналіз проведеного навчального заняття (з'ясовується у процесі бесіди з педагогом).

Питання застосування компетентнісного підходу в освітньому процесі дуже важливе для розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу, зважаючи на його ключову роль у формуванні особистості професіонала з позитивним світоглядом, ціннісними орієнтаціями, здатністю швидко адаптуватися до традиційних чи нових і непередбачуваних життєвих та професійних ситуацій.

Ця тема лягла в основу проведення традиційних у ліцеї січневих методичних заходів, об'єднаних загальною назвою «Компетентнісний підхід в системі оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти». Було проведено виставку-огляд навчально-методичних напрацювань педагогічних працівників ліцею, на яку викладачі представили різного виду завдання, спрямовані на формування компетентної особистості. Також відбувся семінар-презентація з метою обміну досвідом розробки і методики використання компетентісно орієнтованих завдань, виявлення творчого підходу та новаторства викладачів. Педагоги представили різнорівневі, різнотипні, творчі завдання, спрямовані як на перевірку рівня сформованості компетентностей, так і на їх формування. Педагоги розповіли про структуру завдань, методику їх використання й очікувані результати.

З досвіду роботи можна стверджувати, що проведення самооцінювання діяльності закладу дозволяє виявляти запити учасників освітнього процесу та шукати шляхи покращення методичної роботи.

Так, досліджуючи застосування практики педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці (критерій оцінювання 1.8.3.), на основі результатів опитування педагогів, було зроблено висновок про те, що при плануванні методичної роботи на наступний навчальний рік потрібно надати перевагу нетрадиційним активним формам проведення методичних заходів з метою задоволення потреб педагогів у професійному зростанні та самореалізації, створити умови для активного взаємонавчання між педагогами, обміну практичним досвідом педагогічними та методичними знахідками колег.

Для реалізації цього запиту організовано роботу **педагогічної майстерні «Сходінки до вдосконалення»** як однієї з групових форм методичної роботи в закладі. Було розроблено Положення про педагогічну майстерню. Основна її мета: створення умов для професійного зростання кожного учасника, формування нового досвіду шляхом самотійної, колективної творчості, співпраці, взаємонавчання на основі рівності й цінності діяльності кожного, здатності до саморозвитку та самореалізації.

На 2023/2024 н. р. обрано загальну тематику засідань «Навчально-пізнавальні квести: теорія і практика». Розроблено план роботи. Визначено фасилітаторів – педагогів, які вже знайомі з даною проблемою чи мають певний практичний досвід

з цієї теми і можуть скерувати учасників педагогічної майстерні до досягнення результатів. Вони ознайомлюють з теоретичними аспектами теми, діляться власним досвідом з іншими педагогами, заохочують їх до процесу самостійного пошуку, ефективного обміну думками, дискусії, спільної діяльності. Педагоги-фасилітатори беруть також участь у творчій роботі, створенні творчого продукту, в узагальненні результатів роботи педагогічної майстерні.

Протягом навчального року діяльність педагогічної майстерні за темою «Навчально-пізнавальні квести: теорія і практика» здійснювалася за визначеним алгоритмом.

Перший етап – визначення проблеми. На першому засіданні розглянуто теоретичні аспекти використання квестів як форми організації позаурочної роботи та їхня роль у підвищенні зацікавленості предметом. Також проведено педагогічний квест «Я – сучасний педагог», щоб педагоги спочатку самі стали учасниками квесту і випробували цю технологію на собі.

Другий етап – практична діяльність, творча робота. Активною є взаємодія, співпраця та співтворчість учасників майстерні, яка націлена на створення підсумкового (творчого) продукту. Під час цього етапу (а це – робота між засіданнями) педагоги працювали над розробкою квестів, організацією їх проведення – все це відбувалось у ході консультування та творчої співпраці. Також педагоги взаємовідвідували заходи, аналізували їх проведення. Одночасно педагоги працювали над оформленням методичних розробок, які стали частиною виставки навчально-методичних напрацювань педагогів ліцею.

Так, викладачами загальноосвітніх дисциплін (історія, англійська мова, фізика, математика, географія) було проведено ряд цікавих квестів у позаурочний час із

здобувачами освіти першого курсу (загалом п'ять команд, від кожної навчальної групи). Викладачі спецпредметів випробували цей метод на уроках узагальнення знань: урок-квест з креслення (командний варіант) та веб-квест з професійної етики та психології як індивідуальний варіант проходження квесту у режимі онлайн.

Інформація про квести була висвітлена на вебсайті закладу та у соціальних мережах. Питання навчально-пізнавальних квестів обговорювалося також на засіданні методичних комісій.

Третій етап – рефлексія, що передбачає самоаналіз: усвідомлення ідей та здобутків власних, а також інших учасників.

Під час заключного етапу не стільки осмислюється процес творчості і проектування, отримання нових знань, скільки усвідомлення своїх внутрішніх змін, власного інтелектуального та емоційного руху.

Підсумкове засідання педмайстерні проведено у формі семінару-практикуму на тему «Навчально-пізнавальні квести: практичний досвід», де учасники ділилися власним досвідом застосування квестів, аналізуючи ефективність, перспективу використання, переваги квестів для вивчення предмету, недоліки та труднощі, а також їх значення для професійного зростання самого педагога.

Тут же було проаналізовано результати анкетування, що проводилося заздалегідь серед здобувачів освіти – учасників квестів (через GoogleForms). Вони свідчать про зацікавленість здобувачів освіти цією формою роботи. Лицеїстам сподобалося працювати в команді, вони зазначили, що квести дають їм можливість проявити свої знання, кмітливість, творчість та неординарне мислення, дізнатися щось нове. Жоден з опитаних не вважає, що «участь у квесті – це дарма потрачений час».

За результатами роботи учасників педмайстерні над обраною тематикою готується збірка розробок проведених заходів.

Така форма методичної діяльності вказує на свою ефективність з огляду на отримані практичні результати роботи протягом навчального року.

Педагогічна майстерня об'єднала творчих педагогів незалежно від їхньої педагогічної категорії та звання. Головне – це бажання навчатися новому і ділитися власними знахідками та досвідом.

Отже, розбудова внутрішньої система забезпечення якості освіти дає поштовх для розвитку методичної роботи закладу. Вона стає платформою налагодження тісних взаємозв'язків між виявленням актуальних питань чи запитів та їх вирішення в залежності від можливостей. Ще більшої значимості набуває цей процес з огляду на його постійний характер, адже на шляху до удосконалення діяльності закладу освіти завжди виникають певні виклики, як внутрішні, так і зовнішні. Раціональний підхід до оновлення методичної діяльності, акумуляція наявних ресурсів, впровадження свіжих ідей можуть вдихнути нові сили в життя закладу.

Використані джерела

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. – Київ, Державна служба якості освіти, 2019 – 240 с.

2. Додаток 10 до наказу Державної служби якості освіти України від 09.01.20 № 01-11/1 (в редакції наказу Державної служби якості освіти України від 27.08.20 № 01-11/42).

3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 06 травня 2021 року № 509 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗП(ПТ)О».

4. Положення про методичну роботу в професійно-технічному навчальному закладі (затверджене наказом МОН України №582 від 12.12.2000).

5. Шандра Роман. Внутрішня система якості освіти: що рекомендує МОН? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://osvita.ua/school/reform/78076/>

ПЕДАГОГІЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

*Світлана ВАЙДА, методист НМЦ ПТО у
Закарпатській області
Маріанна КУРЧАК, методист
КЗ «Свалявський професійний
будівельний ліцей» ЗОР*

Удосконалення рівня професійної компетентності педагога – один із основних напрямів реформування сучасної системи освіти.

Серед шляхів підвищення професійної компетентності педагогів є:

- участь дослідно-експериментальній роботі;
- робота в складі творчих груп;
- участь у проведенні семінарів, творчих столів, наукових досліджень;
- розробка та публікація навчально-методичних матеріалів, авторських програм;
- організація і проведення майстер-класів;
- застосування на практиці результатів інноваційного педагогічного досвіду;
- участь у професійних конкурсах тощо.

Дослідно-експериментальна робота є найскладнішим видом діяльності. Її необхідно розглядати як форму підвищення кваліфікації, а також як умову педагогічної творчості, позитивного розвитку освітнього середовища.

Педагогічний експеримент є інноваційним методом, що дозволяє перевірити нові педагогічні технології, методики та підходи в реальних умовах освітнього процесу. Це своєрідна лабораторія, де можна випробовувати нові ідеї, аналізувати їх ефективність та робити висновки для подальшого впровадження.

Участь у педагогічному експерименті сприяє:

- підвищенню якості підготовки фахівців за рахунок використання новітніх методів та технологій навчання;
- зростанню престижу закладу освіти завдяки його участі в інноваційній діяльності;
- підвищенню мотивації педагогів до самовдосконалення та професійного зростання;
- створенню сприятливого середовища для розвитку творчості та ініціативи педагогів.

Сьогодні представляється **педагогічний експеримент регіонального рівня** за темою «Забезпечення якості професійної підготовки майбутніх фахівців електротехнічного профілю в навчально-практичних центрах закладів професійної (професійно-технічної) освіти», що проходить у **формі інноваційного віддаленого кластеру «Електроімпульс»** і реалізується на базі КЗ «Свалявський професійний будівельний ліцей» ЗОР.

Мета проведення експерименту, що розпочався в листопаді 2021 року і триватиме до грудня поточного року, – якісна професійна підготовка майбутніх фахівців із професій електротехнічного профілю, апробація інноваційних освітніх підходів та програм із визначення ключових показників ефективності формування професійних компетентностей здобувачів освіти для їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Для реалізації завдань експерименту на початковому етапі важливим є формування у педагогічних працівників мотивації щодо експериментальної роботи, що вміло зроблено адміністрацією ліцею.

Педагогічний колектив, кожний учасник експерименту усвідомив, що експериментальна робота – це шлях до особистого розвитку і саморозвитку, а також спосіб самопізнання і самоаналізу педагогічного досвіду.

У свою чергу адміністрація забезпечила цілеспрямований процес педагогічного експерименту:

підготовлено педагогів до здійснення дослідницької, експериментальної роботи;

сконцентровано та скоординовано зусилля інноваційно налаштованих, креативних педагогів на пошук і реалізацію інноваційних ідей;

створено умови для ефективної роботи.

Теоретичне значення експерименту полягає у створенні технології професійної підготовки майбутніх фахівців електротехнічного профілю.

Практичне значення – полягає у розробці та впровадженні у практику роботи навчально-методичного комплексу для забезпечення професійної підготовки фахівців за формальною, інформальною та неформальною формами навчання; діагностичного інструментарію для реалізації напрямів підтвердження професійних кваліфікацій тощо.

Для проведення названого експерименту визначено **три етапи**:

I етап – констатувальний: листопад 2021 р – січень 2022 р.;

II етап – формувальний: січень 2022 р. – грудень 2023 р.;

III етап – узагальнювальний етап: січень-грудень 2024 р.

Під час I (констатувального) етапу:

розроблено нормативно-правове й організаційне забезпечення експерименту; визначено кола партнерів (8 ЗП(ПТ)О із Дніпропетровської, Київської, Одеської, Сумської, Черкаської, Чернівецької, Івано-Франківської та Закарпатської); створено творчі групи та розроблено плани їх діяльності; розроблено науково-методичний супровід експериментальної роботи; вивчався вітчизняний та зарубіжний досвід роботи ЗП(ПТ)О щодо підготовки фахівців електротехнічного профілю;

здійснено моніторинг рівня якості професійної підготовки майбутніх фахівців електротехнічного профілю;

розроблено методики організації професійної підготовки, оцінювання та здійснення моніторингу рівня якості професійної підготовки фахівців електротехнічного профілю.

Основним завданням *II формувального етапу* педагогічного експерименту, що стартував 25 січня 2022 року, – розроблення комплексного навчально-методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців електротехнічного профілю.

У рамках цього етапу проведено різноманітні заходи відповідно до завдань експерименту, учасниками яких були члени творчої групи експерименту Закарпатської області (педагоги КЗ «Свалявського ПБЛ» ЗОР та працівники НМЦ ПТО):

онлайн-знайомства (панорамні вебінари) учасників педагогічного експерименту), під час яких презентовано відеодайджест області, відеоряд діяльності ЗП(ПТ)О, діяльність навчально-практичного центру закладу;

групова дискусія виконавців, координаторів від обласних НМЦ(К) ПТО і наукових консультантів ІВ кластеру «Енергоімпульс» із питань організації проведення педагогічного експерименту в умовах воєнного стану;

вебінари «Маркетинг і логістика інновацій», під час яких творчі групи ЗП(ПТ)О ділилися досвідом інноваційної роботи. КЗ «Свалявський ПБЛ» ЗОР презентував освітню інновацію «Майстер-клас як інноваційна форма організації професійного навчання у ЗП(ПТ)О»;

вебінар із нагоди Першої річниці утворення ІВ кластеру «Шляхи підвищення якості професійної освіти: неперервність навчання у професійно-практичній підготовці кваліфікованих робітників»;

консультативно-звітний захід на тему «Зміст освіти: сучасні тенденції», під час якого педагоги презентували зміст окремих тем, складових рукопису підручника «Монтаж, налагодження та експлуатація електрообладнання»;

всеукраїнська науково-практична конференція «Управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики»;

круглий стіл «Логістика впровадження інноваційних технологій професійного навчання майбутніх фахівців» за програмою Фестивалю науки в Україні та з нагоди 70-річчя з дня заснування ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Активними учасниками заходів були всі члени творчої групи експерименту Закарпатської області (педагоги КЗ «Свалявський ПБЛ» ЗОР, працівники НМЦ ПТО).

Ці заходи стали не лише джерелом нової інформації, а й платформою для активної дискусії та обміну ідеями. Участь у них сприяла збагаченню професійного досвіду педагогічних працівників та стимулювала їхній розвиток як фахівців.

Творчою групою педагогічного експерименту Закарпатської області розроблено:

положення про майстер-клас (НМЦ ПТО);

положення про сертифікацію професійних компетентностей здобувачів освіти закладу професійної (професійно-технічної) освіти (НМЦ ПТО);

програму стажування педагогічних працівників.

Разом із тим за час формувального етапу розроблено:

комплексне навчально-методичне забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців із професій «Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж» 3(2-3) розряду та «Електромонтажник силових мереж та електроустаткування» 3(2-3) розряду;

розділи підручника «Монтаж, налагодження та експлуатація електрообладнання»;

програми короткострокової підготовки, сертифіковані майстер-класи; що містять пояснювальні записки; інструкційно-технологічні карти; електронні демонстраційні матеріали (презентації, відеоролики, відеомайстер-класи

виконання практичних робіт на лабораторних стендах) і з професій електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж та електромонтажник силових мереж та електроустаткування 3(2-3) розряду;

пакели контрольно-оціночних матеріалів для проведення процедури оцінювання та визнання результатів навчання, присвоєння та/або підтвердження професійних кваліфікацій, здобутих шляхом формальної, інформальної та неформальної освіти;

пакели поурочно-тематичного планування.

У контексті постійного оновлення змісту участь у педагогічних ініціативах різних рівнів, особливо у експериментально-дослідній роботі, відкриває нові перспективи та сприяє розвитку професійних компетенцій у педагогічній діяльності.

На вебінарі «Зміст освіти: сучасні тенденції», що відбувся в рамках роботи інноваційного віддаленого кластеру «Електроімпульс», у січні 2023 року, було презентовано зміст рукопису підручника «Монтаж, налагодження та експлуатація електрообладнання», зокрема його практико орієнтованість.

Структура розділів підручника

Навчальний матеріал

Тестові завдання, питання для самоперевірки

Посилання на інтерактивні вправи та відео через QR-код

Глосарій термінології, використані джерела

Монтаж, налагодження та експлуатація електрообладнання
НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Розділи підручника розроблені педагогічними працівниками КЗ «Свалявський ПБЛ» ЗОР та ВПУ №3, м. Мукачєво»:

- електричні схеми освітлення (Дрозд Іван);
- правила електробезпеки в обсязі iii кваліфікаційної групи (Похла Вікторія);
- види електротехнічних матеріалів, їх властивості і призначення (Липчак Сергій);
- складні регламентні роботи з обслуговування електроустаткування (Бубряк Ігор, ВПУ № 3, м. Мукачєво);
- технічне обслуговування і поточний ремонт освітлювального електрообладнання (Липчак Сергій, Дрозд Іван).

Педагогами КЗ «Свалявський ПБЛ» ЗОР розроблено наступні теми підручника:

1. Електричні схеми освітлення
2. Правила електробезпеки в обсязі III кваліфікаційної групи
3. Види електротехнічних матеріалів, їх властивості і призначення
4. Складні регламентні роботи з обслуговування електроустаткування
5. Технічне обслуговування і поточний ремонт освітлювального електрообладнання (будова та принцип дії приладів для вимірювання освітлення; модульне електрообладнання).

Структура тем підручника містить: навчальний текстовий матеріал, який доповнений: схемами, рисунками, таблицями, питаннями для самоперевірки, тестовими завданнями, глосарієм термінології, використаними джерелами, інтерактивними посиланнями на відео та вправи за допомогою QR-кодів.

У рамках роботи експерименту велика увага приділяється розробленню комплексного навчально-методичного забезпечення, яке сприятиме покращенню рівня підготовки майбутніх фахівців електротехнічного профілю в навчально-практичних центрах закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

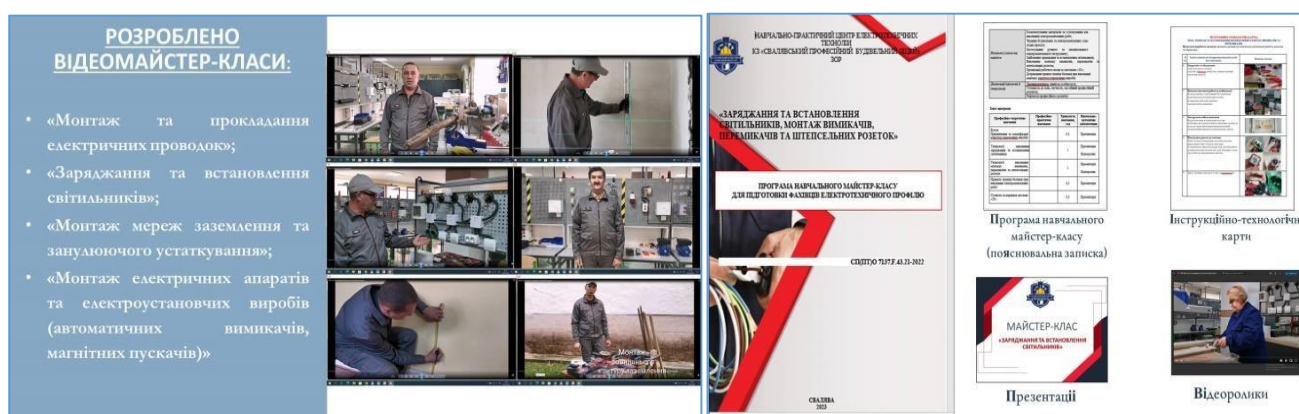
Особливо слід відзначити розроблені програми короткострокової підготовки, сертифіковані майстер-класи, що містять:

- пояснювальні записки (загальні положення, мету, завдання, програмні результати навчання);
- інструкційно-технологічні карти;

електронні демонстраційні матеріали (презентації та відеоролики).

Відповідно до програми експерименту та положення про майстер-клас розроблено відеомайстер-класи виконання практичних робіт на лабораторних стендах) за навчальними модулями стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з професії «Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж, «Електромонтажник силових мереж та електроустаткування» 3(2-3) розряду. А саме:

1. «Монтаж та прокладання електричних проводок»;
2. «Заряджання та встановлення світильників»;
3. «Монтаж мереж заземлення та занулюючого устаткування»;
4. «Монтаж електричних апаратів та електроустановчих виробів (автоматичних вимикачів, магнітних пускачів)»

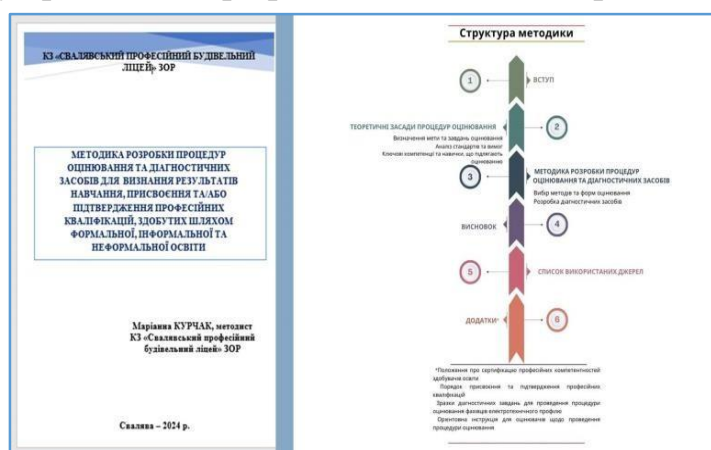

При розробленні комплексного навчально-методичного забезпечення важливо враховувати потреби ринку праці, вимоги до сучасних освітніх програм та методик.

Педагогічні працівники КЗ «Свалявський професійний будівельний ліцей» ЗОР активно беруть участь у заходах, спрямованих на вдосконалення змісту освіти та впровадження сучасних підходів у професійну підготовку. Особливо важливою є участь молодих фахівців електротехнічного профілю ліцею у розробленні сучасного комплексно-методичного забезпечення.

На сьогодні триває *третій (узагальнювальний) етап* експерименту, в рамках якого відбудеться узагальнення отриманих у ході експерименту результатів та впровадження у навчально-практичних центрах закладів професійної (професійно-технічної) освіти досвіду організації професійної підготовки фахівців електротехнічного профілю.

Відповідно до програми експерименту методистом ліцею розроблено «Методику розробки процедур оцінювання та діагностичних засобів для визнання результатів навчання, присвоєння та/або підтвердження професійних кваліфікацій, здобутих шляхом формальної, інформальної та неформальної освіти», мета якої надання рекомендацій для створення об'єктивних, надійних та валідних процедур оцінювання, що дозволять визнати результати навчання,

присвоїти та підтвердити професійні кваліфікації здобувачів. Завданнями цієї методики є визначення ключових компетенцій, розробка діагностичних засобів, стандартизація процедур та забезпечення їхньої ефективності.

Важливо зазначити, що участь у педагогічному експерименті вимагає від педагогів не лише бажання вдосконалюватися, але й серйозної відповідальності. Вони мають мати глибокі знання з теорії та методики навчання, володіти необхідними навичками та бути готовими до постійного самовдосконалення.

Педагогічний експеримент є потужним інструментом, який допомагає нам удосконалювати професійну компетентність педагогічних працівників та модернізувати навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців електротехнічного профілю. Завдяки таким експериментам ми можемо випробовувати нові методики, вдосконалювати наші знання та навички, а також забезпечувати наших здобувачів освіти сучасними та актуальними знаннями.

Участь і проведення експериментальної роботи – це реальна можливість отримати нові знання і вміння, які неодмінно стануть у нагоді при здійсненні професійних обов'язків.

На завершення, хочеться висловити подяку всім учасникам експерименту за їхню плідну роботу та бажання впроваджувати інноваційні методики у процес професійної підготовки. Це новий досвід. Тільки спільними зусиллями

ми зможемо забезпечити високу якість освіти та підготувати висококваліфікованих фахівців для нашої країни.

*Вчимося сьогодні, щоб створювати завтра!
З вірою в перемогу будемо мирну Україну!*

НАБУТТЯ НОВОГО ДОСВІДУ, ЗНАТЬ, ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ВИКЛАДАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЧЕРЕЗ УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНИХ ПРОЄКТАХ ТА СЕМІНАРАХ

*Мар'яна ПЛОСКІНА,
викладачка німецької мови КЗ «ВПУ №3» ЗОР*

Реформування освіти вимагає педагога нової формації, який здатен виконувати ролі наставника, коуча, фасилітатора і тьютора, має академічну свободу, володіє навичками випереджувального проектного менеджменту (планування й організації навчання, розроблення навчально-методичного забезпечення, оцінювання та ін.), самостійно й творчо здобуває інформацію, організовує дитино-центрований процес, трансформуючи методи, прийоми і технології навчання залежно від запитів і потреб замовників освітніх послуг. Актуалізується необхідність підготовки фахівців, які відповідають

викликам відкритого суспільства й відкритої освіти, здатних до неперервного інтелектуального, культурного і духовного розвитку протягом життя шляхом формальної і неформальної освіти.

Професійна компетентність педагога визнається як сукупність професійних та особистісних характеристик, що забезпечує ефективне виконання педагогом завдань і обов'язків педагогічної діяльності в закладі освіти, є показником та основним критерієм його відповідності професійній діяльності.

Рівень професійної компетентності педагога – це його знання, вміння, особистий досвід. Бути компетентним означає бути здатним мобілізувати в певній ситуації отримані знання й досвід. Професійну компетентність потрібно постійно розвивати й удосконалювати. Поняття професійної компетентності педагога виражає єдність його теоретичної та практичної готовності здійснювати педагогічну діяльність і характеризує його професіоналізм. Педагогічний професіоналізм, педагогічна компетентність розглядаються в контексті безперервної педагогічної освіти й педагогічної діяльності, вимог до педагога і його підготовки.

Багато років поспіль Комунальний заклад «Вище професійне училище № 3 м. Мукачево» Закарпатської обласної ради співпрацює з Goethe-Institut. Основна ідея співпраці полягає у розширенні горизонтів через багатомовність, доступ до мови та освіти, а також спільний розгляд проблем майбутнього як міжнародне навчальне об'єднання.

У 2019 році Мар'яна Плоскіна закінчила навчання в Goethe-Institut та стала частиною мережі Гете-тренерів, які підтримують Міністерство освіти і науки України у реалізації освітніх реформ. Мережа тренерів Goethe-Institut була створена для забезпечення можливості проведення регулярних заходів із підвищення кваліфікації для викладачів німецької мови.

У 2022 році взяла участь у роботі творчої групи та разом з представниками освіти, підприємцями за підтримки Goethe-Institut, Німецько-української промислово-торговельної палати розробили та впровадили пілотний проєкт «Бізнес-школа з основ підприємництва для кулінарів: Зможу все».

У грудні 2022 року в рамках проєкту провела навчання з розвитку softskills для кухарів Новороздільського професійного ліцею «Твоя нагода прокачати власні навички».

У листопаді 2023 року на запрошення німецького культурного центру Goethe-Institut у рамках проєкту «Berufsnetz DE» активна молодь училища Плоскіна М.І. навчалася у Школі з основ професійного зростання «Зможу все!». Дводенні інтенсивні навчання у формі тренінгів та воркшопів з розвитку м'яких навичок, приємне спілкування з провідними тренерами центру допомогло юнакам та дівчатам заявити про себе. Вони вчилися мистецтву самопрезентації, створювали формулу ефективного особистісного PR – важливі навички для кар'єрного зростання.

Креативне мислення, якісна освіта та навчання, використання імерсивних технологій для розширення кола спілкування – вкрай необхідні для становлення майбутнього профі.

Мар'яна Плоскіна як стипендіат Гете Інституту, у 2023 році взяла участь у міжнародній літній академії DEUTSCH MIT ALLEN SINNEN (Варна, Болгарія), до

якої були запрошені вчителі німецької мови з України, Болгарії, Румунії та Молдови. Метою було застосування різноманітних методик задля створення логічних, жвавих та інтерактивних занять. Педагоги дізналися, як можна презентувати і закріпити актуальний навчальний зміст у творчий і різноманітний спосіб і як учні можуть тренувати комунікативні командні навички. Увага також буде приділена цифровим інструментам і навичкам.

Воркшопи та семінари про навчання з урахуванням

культурних цінностей; активність учнів в аналоговому і цифровому середовищі; музична та креативна педагогіки на уроках німецької; гендерна компетентність на уроках німецької – цікаво, інформативно. Особлива увага приділялася цифровим інструментам та медіа компетенції викладачів.

Мар'яна Плоскіна – стипендіатка та учасниця міжнародного проєкта Ach GmbH «Seminare zu Thematiken der Offenen Gesellschaft – für Deutschlehrerinnen aus Osteuropa – aus den Staaten der EU-Östlichen Partnerschaft (AR, GE, UA)» у місті Берлін (Німеччина). Важливі маркери відкритого суспільства, культура пам'яті («Erinnerungskultur») – саме це стало головною темою семиденного семінару.

Учасники проєкту зустрілися з представниками міністерства закордонних справ. У ході зустрічі говорили про вивчення німецької мови в Україні в реаліях воєнного стану, реалізацію проєктів, що підтримають освітню та культурну галузі нашої держави. До жвавої дискусії учасників спонукала лекція Др. Андреаса Петерсена, доцента Цюріхського університету на тему «Державна служба безпеки ДДР та поводження з історичними фактами та документами сьогодні». Підтримка

демократії, політика примирення, захист біженців та проблеми екології висвітила співробітниця Європейської академії у Берліні Carlotta During.

У грудні 2023 року в місті Ужгород у рамках українсько-німецького проєкту

«Offene Gesellschaft» за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини проведено семінар «Культура пам'яті», організований і модерований викладачкою німецької мови КЗ «Вище професійне училище № 3 м. Мукачєво» ЗОР Мар'яною Плоскіною та викладачкою німецької мови Мукачівського державного університету Лесею Варгою у співпраці з методистом Ганною Демчишин НМЦ ПТО в Закарпатській області. У заході брали участь викладачі німецької мови всіх ЗП(ПТ)О області, учителі шкіл та гімназій.

Доповіді на теми «Erinnerungskultur, Erinnerungspolitik, Historikerstreit 2:0, Staatsicherheit in der DDR und Umgang mit Akten heute» тощо, представлені онлайн референтами з Німеччини Якобом Проїсом, журналістом, документалістом, юристом, Гайке Айхенмюллер, свідком та жертвою репресій за часів НДР та істориком, доктором Цюрихського університету Андреасом Петерсоном із Швейцарії.

Чому нас вчить історія? Як попередити повторення помилок минулого? Над такими питаннями міркували юнаки та дівчата у ході семінару «Культура пам'яті», що пройшов за фінансової підтримки організації Offene Gesellschaft (Berlin) при Міністерстві закордонних справ Німеччини. Ініціаторами та організаторами семінару стали викладачка німецької мови училища Мар'яна Плоскіна та доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання Мукачівського державного університету Леся Варга.

У січні 2024 року була запрошена на семінар для вчителів німецької мови до Варшави (Польща), метою якого було підвести підсумки проведених семінарів в українських містах, обговорення подальшої співпраці, створення навчальних, інформаційних матеріалів та обмін досвідом.

Співпраця триває.

КУЛІНАРНИЙ ХАБ ЯК СУЧАСНИЙ ЦЕНТР ОВОЛОДІННЯ ПРОФЕСІЙНИМИ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ КУХАРІВ НА БАЗІ ЗП(ПТ)О

Галина КУШТАН, заступник директора з навчально-виробничої роботи Ужгородського ВПУ торгівлі та технологій харчування
Оксана БАРЧ, майстер виробничого навчання, викладач

Підвищення професійної компетентності – актуальне та ключове питання діяльності кожного педагога.

Особливо сьогодні, у такий непростий для усіх час, коли відбуваються зміни, пов'язані з особливостями розвитку економіки країни та функціонування галузі торгівлі та громадського харчування під час воєнного стану, з кон'юктурою ринку праці, іншими факторами, що впливають і на організацію освітнього процесу закладів П(ПТ)О.

Кожен заклад освіти задля удосконалення освітнього процесу вибирає напрями діяльності та шляхи підвищення професійної компетентності педагогів.

На базі Ужгородського ВПУ торгівлі та технологій харчування створений Навчально-практичний центр сучасних технологій харчування та ресторанного сервісу як структурний підрозділ.

Це сучасний хаб із належною матеріально-технічною базою та кадровим забезпеченням, довкола якого згуртована значна частина діяльності нашого закладу освіти. На базі Центру, крім професійно-практичної підготовки з професій кухар, кондитер, офіціант, бармен, ми організуємо і проводимо різні заходи, які постійно потребують підвищення професійного рівня наших педагогів: тренінги, круглі столи, зустрічі з успішними представниками галузі торгівлі та громадського харчування – випускниками, роботодавцями, підприємцями, конкурси професійної майстерності інші.

Традиційним стало проведення майстер-класів, у ході яких викладачі і майстри виробничого навчання училища не тільки застосовують свої професійні вміння та навички, а й демонструють сучасні підходи до організації роботи, незвичні прийоми під час технологічного процесу чи поєднанні сировини. Ми радо вітаємо проведення майстер-класів і нашими випускниками.

Вже п'ятий рік поспіль на базі НПЦ здійснюється професійне навчання дорослого населення: професійно-технічне навчання, перепідготовка та підвищення кваліфікації. Тільки у 2023/2024 навчальному році 39 слухачів пройшли навчання за професіями кухар та офіціант і отримали свідоцтва про присвоєння робітничого розряду.

Навчально-практичний центр сучасних харчових технологій та ресторанного сервісу *(структурний підрозділ Ужгородського ВПУ торгівлі та технологій харчування)*

МЕТА ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНОГО ЦЕНТРУ З ПРОФЕСІЙ КУХАР, КОНДИТЕР, ОФІЦІАНТ ТА БАРМЕН:
вдосконалення матеріально-технічної бази училища, робочих навчальних програм з предметів професійно-технічної підготовки і виробничого навчання, спрямованих на вивчення та оволодіння учнями, слухачами новітніми техніками і технологіями галузі громадського харчування та ресторанного сервісу

- Семінари, семінари-практикуми
- Круглі столи
- Засідання обласний методичних секцій
- Конкурси професійної майстерності
- Майстер-класи
- Професійне навчання дорослого населення
- Стажування педагогічних працівників

Ще один напрям діяльності нашого НПЦ – організація стажування педагогічних працівників кулінарного профілю закладів П(ПТ)О області. Наші

колеги можуть підвищувати свою педагогічну компетентність на виробництві, однак вибирають наш Центр. Ми розробляємо програми стажування і щоразу намагаємося ознайомити стажерів із сучасними підходами в організації технологічного процесу, новітнім обладнанням, провадити щось нове, цікаве, що може бути запозиченим педагогами та впровадженим у їхній діяльності. Самі вчимося і сприяємо підвищенню

професійної компетентності наших колег.

У рамках останньої програми стажування роботодавець Кондитерський дім «Valentin & Valentina Shtefanyo» з нашої ініціативи провів майстер-клас для стажерів на своїй базі. Ми вдячні за це і раді любій співпраці з підприємствами. Насправді, нам не вистачає підтримки підприємств-замовників кадрів у питаннях щодо підвищення професійної компетентності педагогічних працівників.

Попереду новий напрям інноваційного розвитку нашого закладу освіти – участь у важливому проєкті: створення на базі Ужгородського ВПУ торгівлі та технологій харчування Кулінарного хабу.

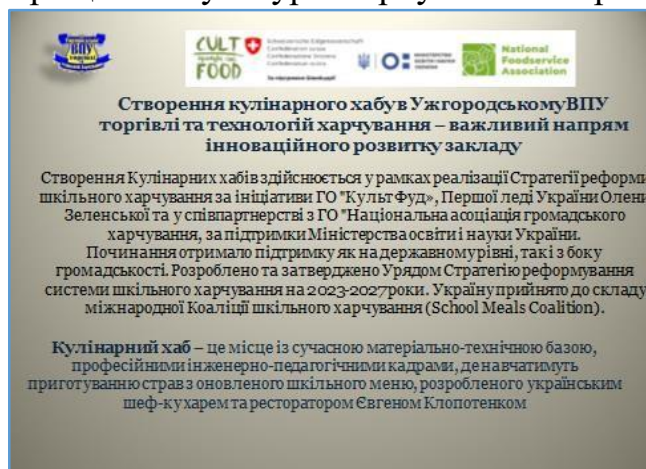
Створення Кулінарних хабів здійснюється у рамках реалізації Стратегії реформи шкільного харчування за ініціативи ГО «Cult Food», Першої леді України Олени Зеленської та у співпартнерстві з ГО «Національна асоціація громадського харчування», за підтримки Міністерства освіти і науки України.

Реалізація ініціативи стала можливою, також, завдяки проєкту «Розвиток трудового потенціалу для України», який реалізує ГО «Міжнародна фундація розвитку» за сприяння Проєкту USAID «Економічна підтримка України».

Cult Food – соціальний проєкт з покращення культури харчування. Наразі команда проєкту працює над основним напрямком «Нове шкільне харчування», «Нова кулінарна освіта» та «Нове дошкільне харчування».

Починання отримало підтримку як на державному рівні, так і з боку громадськості. Розроблено та затверджено Урядом Стратегію реформування системи шкільного харчування на 2023-2027 роки. Україну прийнято до складу міжнародної Коаліції шкільного харчування (School Meals Coalition).

Кулінарний хаб – це місце із сучасною матеріально-технічною базою, професійними інженерно-педагогічними кадрами, де навчатимуть приготуванню страв з оновленого шкільного меню, розробленого українським шеф-кухарем та ресторатором Євгеном Клопотенком

ресторатором Євгеном Клопотенком. Метою створення кулінарних хабів є забезпечення розвитку кадрового потенціалу та культури здорового харчування.

У рамках реалізації проєкту педагогічні працівники училища пройшли навчання, ознайомилися особливостями створення та функціонування кулінарних хабів, важливими підходами до організації технологічного процесу, нормативно-правовим забезпеченням (постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» №305 від 24.03.2021р.).

Важливим для педагогів було ознайомлення з новим санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, нормами та порядком організації харчування у закладах освіти, нормами споживання для різних вікових груп.

Майстри виробничого навчання отримали багато нової та важливої інформації щодо:

- особливостей технологічного процесу та надання послуг харчування;
- підходів до закупівлі продуктів;
- правил та умов впровадження системи ХАССП;
- аналізу небезпечних факторів, які можуть виникати на виробництві тощо.

Організатори навчання наголосили на особливій моделі організації приміщень та обов'язковому зонуванні харчоблоку. Структура харчоблоку передбачає такі зони: отримання та зберігання сировини; заготівельна; основного зберігання страв; миття та зберігання столового посуду та інвентарю; видачі готових страв; обідньої зали.

Важлива складова навчання передбачала ознайомлення з новітнім технологічним обладнанням харчоблоків. Практично всі моделі сучасного електромеханічного обладнання пристосовані для використання стандартних однофазних (побутових) розеток, що підвищує мобільність їх використання: посудомийна машина купольного типу, тунельна посудомийна машина, котломийна машина та інші.

Вагомі переваги такого обладнання у швидкому приготуванні страв, його енергоефективності та багатофункціональності. Недоліком можна вважати високу вартість на новітнє обладнання у порівнянні із традиційним.

У рамках проєкту майстри виробничого навчання ознайомилися з принципами створення технологічних карток для шкільного харчування з урахуванням вікових груп. Ключова особливість оновленого шкільного меню – забезпечення різноманітного, збалансованого та якісного харчування в закладах освіти, що, зокрема, сприяє формуванню у громадян навичок усвідомленого вибору здорового харчування.

Євгеном Клопотенко, шеф-кухарем, ідеологом проєкту з поліпшення культури харчування Cult Food, був розроблений **Збірник рецептур страв** для харчування дітей у закладах освіти, дитячих закладах оздоровлення та відпочинку та закладах соціального захисту.

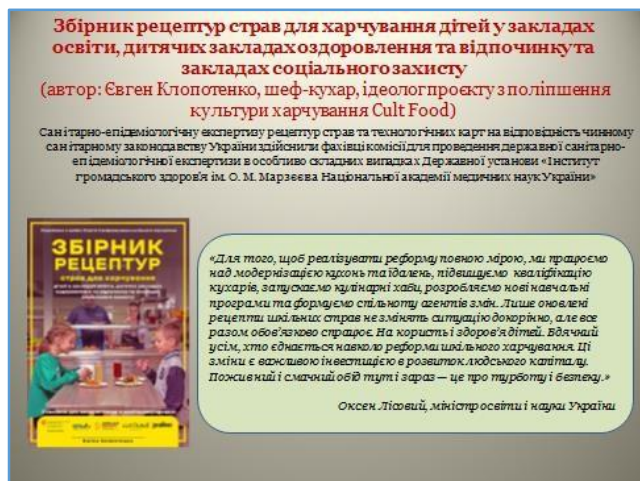
Новітнє технологічне обладнання
Моделі сучасного електромеханічного обладнання пристосовані для використання стандартних однофазних (побутових) розеток, що підвищує мобільність використання

- Посудомийна машина купольного типу
- Тунельна посудомийна машина
- Котломийна машина

Переваги:
• швидкість приготування;
• енергоефективність;
• багатофункціональність;
• стабільність якості.

Недоліки:
висока вартість у порівнянні із традиційним обладнанням

Санітарно-епідеміологічну експертизу рецептур страв та технологічних карт на відповідність чинному санітарному законодавству України здійснили фахівці комісії для проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи в особливо

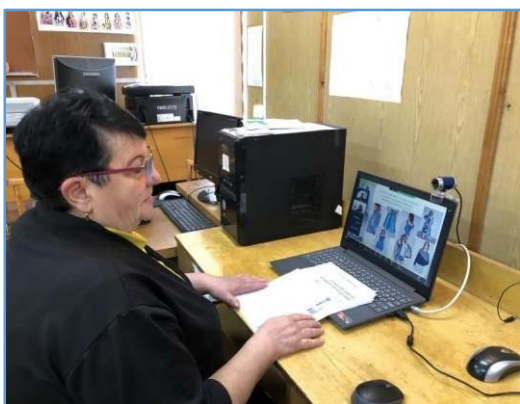
складних випадках Державної установи «Інститут громадського здоров'я ім. О. М. Марзеєва Національної академії медичних наук України».

Майстри виробничого навчання училища, учасники проекту долучилися до розробки Збірника рецептур, скориставшись наданою їм можливістю, а саме, надали свої професійні зауваження та побажання щодо запропонованих рецептур страв та технологічних карт.

Корисний досвід та важливий етап підвищення професійної компетентності педагогів сприятимуть упровадженню результатів навчання при створенні кулінарного хабу на базі Ужгородського ВПУ торгівлі та технологій харчування.

І на завершення хочеться навести слова Оксена Лісового, міністра освіти і науки України, щодо реформування шкільного харчування: «Для того, щоб реалізувати реформу повною мірою, ми працюємо над модернізацією кухонь та їдалень, підвищуємо кваліфікацію кухарів, запускаємо кулінарні хаби, розробляємо нові навчальні програми та формуємо спільноту агентів змін. Лише оновлені рецепти шкільних страв не змінять ситуацію докорінно, але все разом обов'язково спрацює. На користь і здоров'я дітей. Вдячний усім, хто єднається навколо реформи шкільного харчування. Ці зміни є важливою інвестицією в розвиток людського капіталу. Поживний і смачний обід тут і зараз – це про турботу і безпеку».

ЕКООРІЄНТОВАНА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Катерина САБУЛА, викладач КЗ «Тячівський професійний ліцей» ЗОР

У людства має бути майбутнє.
І воно може бути світлим.
Нерозв'язних проблем немає.
Пройти небезпечну ділянку шляху в майбутнє
допоможе Світло екологічних Знань, активність,
праця та високий професіоналізм

М. Реймерс

Екологічна підготовка здобувачів освіти є процесом їх практичної екологоорієнтованої діяльності на основі формування системи знань, уявлень про закономірності і взаємозв'язки в системі «людина – суспільство – техносфера – природа».

Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» визначає одним із завдань «впровадження освіти в інтересах

збалансованого (сталого) розвитку, екологічної освіти та виховання, просвітницької діяльності з метою формування в суспільстві екологічних цінностей і підвищення його екологічної свідомості».

За належного рівня екологічного виховання здобувачі професійної освіти не тільки отримують знання про довкілля, але й усвідомлюють свої дії та відповідальність за навколишнє середовище. Стратегія екологічно орієнтованого професійного навчання має включати такі складові:

1. Інтеграція навчального плану: екоорієнтовані принципи повинні бути інтегровані в основний навчальний план програм професійної підготовки майбутніх фахівців.

2. Практичне застосування: практичні навчальні справи та реальні проекти надають можливість майбутнім фахівцям застосовувати принципи екологічної орієнтації на практиці.

3. Галузеві партнерства: співпраця з галузевими партнерами, включаючи виробників екологічно чистих продуктів та фірми, які прагнуть сталого розвитку. Такі партнерства надають можливості доступу до передових технологій, експертних знань та практичних ідей, що підвищують якість навчання.

4. Неперервна освіта. Галузь громадського харчування постійно розвивається, вимагаючи від спеціалістів бути в курсі останніх тенденцій та інновацій. Програми неперервної освіти надають можливості для постійного навчання та розвитку професійних навичок, гарантуючи, що майбутні спеціалісти залишатимуться в авангарді екологічно орієнтованих практик.

Професійно-орієнтована екологічна підготовка припускає: включення в зміст екологічної підготовки здобувачів освіти питань, які враховують особливості майбутньої професійної діяльності, а також її прикладну спрямованість; використання комплексу методичних засобів, систематичне застосування яких навчить здобувачів освіти використанню системи екологічних наукових знань при вивченні спеціальних дисциплін та в майбутній професійній діяльності (наприклад, електронні підручники, посібники та матеріали з предметів із включенням інформації з екологічних питань і завдань; електронні методичні розробки для підготовки до семінарських, практичних і лабораторних занять з тем із визначеними екологічними завданнями; віртуальні та дистанційні екоорієнтовані завдання для формування дослідницьких умінь з тем; електронні довідники, словники, перекладачі та бази даних для використання у процесі навчання тощо)

Екологізація професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників має бути спрямована на насичення ідеями, поняттями, принципами екології усіх предметів професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки та створювати підґрунтя для підготовки екологічно грамотних фахівців. Сьогодні проблема екологічної складової у підготовці майбутніх фахівців будь якої галузі набуває дедалі більшого значення. У вирішенні цієї проблеми мають бути задіяні усі предмети.

Мета екоорієнтованої професійної підготовки – активізація пізнавальної діяльності учнів з екологічних питань, екологічне виховання та відповідальне ставлення до збереження довкілля та формування професійної компетентності з урахуванням зазначених проблем.

Ефективність екологічної освіти багато в чому визначається готовністю педагогів до професійної діяльності, яка означає здатність вирішувати професійні завдання та проблеми, що виникають у реальних умовах освітнього процесу.

Педагогічний колектив КЗ «Тячівський професійний ліцей» ЗОР спрямовує свою роботу на впровадження екологічної грамотності та компетентності здобувачів освіти. У процесі екоорієнтованої професійної підготовки майбутніх робітників наші педагоги використовують інноваційні форми організації освітнього процесу, зокрема нестандартні уроки:

усні журнали, діалоги, роздуми, диспути із висвітленням проблем екології;
уроки-подорожі з презентаціями про «застосування екологічно чистих продуктів» у різних країнах;
проведення екскурсій на підприємства з напрямку «дотримання екологічних вимог».

Сучасний стиль життя все більше підтримує ідею екохарчування – вибір продуктів, які не лише корисні для нашого організму, але й дружні до довкілля. На сьогодні екохарчування – популярний тренд серед людей, які піклуються про своє здоров'я.

24-26 жовтня 2023 року відбувся Всеукраїнський онлайн-марафон «Кращі практики щодо формування енергоефективних та екологічних компетентностей у здобувачів освіти ЗП(ПТ)О». Я, як викладач спецдисциплін, підготувала презентаційну доповідь на тему «Екохарчування», у якій було висвітлено такі питання: модель харчування; принципи харчування; харчування в майбутньому; кращі практики формування екологічної компетентності у здобувачів освіти ліцею.

Під час проведення бінарного уроку з предметів «Технології» та «Основи енергоефективності та екології», здобувачі освіти з професії кухар, офіціант створили проекти «Здорове харчування» та «Екохарчування».

Щоб ретельніше дослідити унікальні властивості борщу, секрет його успіху – було започатковано проект «Географія борщу», у межах якого учні з'ясували, чому борщ вважають кулінарним символом, чому він такий популярний як в Україні, так і за її межами.

Карта Проекту:

1. Походження назви та історія українського борщу.
2. Технологія приготування борщу.
3. Борщова екскурсія Україною.
4. Правила подачі борщу.
5. Зупинка обрядова.
6. Зупинка лікувальна.
7. Перемога борщу в ЮНЕСКО.
8. «Коли ми переможемо, я приготую страву «Русню під ізюмом»!
9. Літературна зупинка.

Під час проведення шоу «Майстер-шеф», глядачі, учасники та запрошені підприємці (журі шоу) з великим захопленням сприйняли змагання, майстер-класи з приготування страв з чистих екологічних продуктів.

Результати конкурсів – підтвердження досконалої професійної підготовки та належної екологічної компетентності учасників.

На фестивалі «Дари Карпат. Бренди України», який проводився 14 жовтня 2023 р. в Ужгороді, наші педагоги та здобувачі освіти презентували приготовлені веганські страви та напої. Ключовим моментом фестивалю стало встановлення нового рекорду – «Найбільша кількість рослинних харчових продуктів карпатського краю, страв і напоїв з них на одній локації» – на фестивалі виготовлено 311 страв та напоїв.

Окрім того, учасники фестивалю, реалізуючи приготовлені страви та напої, долучились до збору коштів, які були направлені на Збройні Сили України.

Дуже вдячні підприємцям, нашим роботодавцям – ФОП Деяк Л. В. (ресторан «Палладіум Паб») та ФОП Цавнер М. Ф. (кав'ярня «Італійська кава») – за суттєву допомогу у підготовці до фестивалю.

З 27.02 по 01.05. 2024 р. проводилося навчання за теоретичною частиною навчальної програми «Підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання в сфері організації роботи та підвищення кваліфікації кадрів для шкільних їдалень», яка реалізується Громадською організацією «Cult Food» в рамках проекту «Реформа шкільного харчування». Наші майстри виробничого навчання Григоренко Г.П., Мадай В.І., Погоріляк О.І. навчалися новітнім технологіям приготування здорової їжі

для шкільних їдалень.

31 травня з ініціативи адміністрації ліцею та керівника «Бізнес клубу» Катерини Савули відбулася зустріч здобувачів освіти з роботодавцями. Тема круглого столу: «Освіта – сьогодні, кар'єра – завтра, успіх – завжди!».

За запрошенням наших гостей здобувачі освіти отримали практичні навички після відвідування підприємств, де проводилися майстер-класи з приготування страв з

Зустріч з підприємцями – нашими працедавцями, керівниками виробничої практики

екологічно чистих продуктів рослинного походження та з використанням українських спецій та приправ.

У лютому – березні 2024 р. Громадська організація «Асоціація рестораторів та готельєрів м. Дніпра», Громадська Спілка «GASTRO CLUB» та НМЦ ПТО у Дніпропетровській області провели Всеукраїнський гастрономічний онлайн-конкурс

різдвяних та новорічних автентичних страв «Незабутні гастрономічні традиції України. Різдвяне кулінарне диво», де заклад освіти представляла майстер виробничого навчання Віталія Мадай. За підсумками конкурсу нагороджена дипломом (у 2023 р. вона була дипломантом Всеукраїнського кулінарного on-line конкурсу «Гарбузовий Маєток 2023»).

Майстри виробничого навчання Григоренко Г.П., Лигирда К.П. достойно захищали честь ліцею на Всеукраїнському гастрономічному онлайн – конкурсі «Сила трьох: юшка, хліб та сало».

Під час Дня відкритих дверей організовано ярмарок-продаж смаколиків з екологічно чистих продуктів, які приготували наші учні та працівники. Гроші, виручені з продажу, відправили на потреби ЗСУ.

Отже, екоорієнтована освіта майбутніх фахівців повинна спрямовуватися на формування екологічної

культури, екологізацію навчальних дисциплін та програм підготовки, а також на професійну екологічну підготовку через екологічну освіту, основною її метою є формування екологічної культури окремих осіб і суспільства в цілому, формування навичок, фундаментальних екологічних знань, екологічного мислення і свідомості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко М.С. Екологія людини: навч. посіб. / М.С. Гончаренко, Ю.Д. Бойчук; за ред. Н.В. Кочубей. – Суми: Університетська книга; Київ: Княгиня Ольга, 2005. – 294 с.

2. Екологічна безпека харчових продуктів. Бібліотека Уманського НУС. URL: <https://library.udau.edu.ua/fondi-ta-kolekcii/virtualni-vistavki/ekologiya-globalni-problemi-suchasnosti.html>

3. Екологічні продукти харчування. Еко etiket. URL: <https://www.ekoetiket.com/uk/sektorel/ekolojik-gida-urunleri/>

4. Еко-харчування: 16 простих кроків до здоров'я та свідомого життя. THE EPOCH TIMES. URL: <https://www.epochtimes.com.ua/krasa-ta-zdorovya/eko-harchuvannya-16-prostyh-kroktiv-do-zdorovya-ta-svidomogo-zhyttya-122070/>

5. Закон України 28.02.2019 № 2697-VIII Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року.

6. Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (13 травня 2022 р.) / Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2022. 318 с.

РОЗВИТОК НАВИЧОК ВОЛОДІННЯ ПЕДАГОГАМИ СУЧАСНИМИ ВИРОБНИЧИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ У НПЦ

*Тетяна МЕЙГЕС, старший майстер
КЗ «Хустський професійний ліцей сфери послуг»*

Для підвищення якості надання освітніх послуг у сфері професійної освіти, модернізації закладу освіти, відповідно до вимог інноваційного розвитку суспільства та економіки на базі КЗ «Хустський професійний ліцей сфери послуг» ЗОР створено Навчально-практичний центр сучасних швейних технологій та дизайну, що вже не перший рік активно функціонує. Основна мета діяльності – реалізація завдань щодо вдосконалення практичної підготовки кваліфікованих робітників, можливість упровадження в освітній процес новітніх виробничих технологій із застосуванням сучасного обладнання, інструментів і матеріалів, надання можливості педагогічним працівникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти проходити підвищення кваліфікації та стажування на сучасному обладнанні. Завдяки створенню НПЦ наш заклад освіти має можливість розширювати співпрацю із замовниками робітничих кадрів, центрами зайнятості, готуючи справді конкурентоздатного кваліфікованого робітника.

Як показує практика завдяки НПЦ розширюються можливості розвитку і модернізації ЗП(ПТ)О. Це дає змогу здобувачам освіти не лише знайомитися із сучасними матеріалами і технологіями, а й опанувати їх у процесі роботи. З'являються широкі можливості для зміни традиційних підходів до навчальної діяльності, що виводить її на якісно новий рівень. Застосовуються сучасні виробничі технології, які дають змогу не лише оволодіти знаннями та навичками, а й формують вміння мислити, аналізувати, оцінювати, досліджувати, співпрацювати.

За роки діяльності НПЦ сучасних швейних технологій та дизайну став справжнім осередком удосконалення професійно-практичної та професійно-теоретичної підготовки, підвищення кваліфікації виробничого персоналу з упровадженням в освітній процес новітніх виробничих і комп'ютерних технологій із застосуванням сучасного обладнання, інструментів, матеріалів.

Особливу увагу ми приділяємо питанням підвищення кваліфікації та зростанню професійної майстерності викладачів і майстрів виробничого навчання, котрі в подальшому навчатимуть учнів, педагогічних працівників закладу освіти, доросле населення міста та області.

Конкурентоздатну компетентну особистість може виховувати конкурентоздатний, компетентний педагог. На сучасному етапі професійно-технічній освіті особлива увага приділяється якості підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Значна роль у цьому покладається на майстрів виробничого навчання.

Стажування є однією з основних форм удосконалення фахової майстерності майстрів виробничого навчання, практичного вивчення сучасної техніки та технології виробництва, наукової організації праці, виробничого досвіду.

Шостий рік на базі нашого НППЦ проводиться **стажування педагогічних працівників** нашого навчального закладу та педпрацівників закладів освіти нашої області. з метою ознайомлення та опанування новітніх виробничих технологій, освоєння нових видів виробничих процесів відповідно до вимог ринку праці.

Зміст та строки стажування визначено програмою стажування, що розробляється нашим закладом-виконавцем за погодженням із закладом-замовником, затвердженою керівником закладу-виконавця.

Важливим методичним документом стажування є програма, в якій конкретно розкриваються завдання стажування, визначаються види, обсяг і послідовність робіт. Програма стажування складається з урахуванням сучасних вимог до професії і методики її навчання. Від науково-методичного і професійного рівня програми безпосередньо залежать результати стажування.

Стажування складається з теоретичної і практичної частин за очно-дистанційною формою навчання.

Дистанційний етап навчання передбачає вивчення сучасних виробничих технологій: з використанням створеної електронної бази навчальних матеріалів: ознайомлення з виробничими прогресивними технологіями обробки (обробка вузла) та сучасні способи обробки швейного виробу. Аби полегшити засвоєння теоретичного матеріалу педагогічними працівниками ліцею спільно з НМЦ ПТО в Закарпатській області розробили електронну базу навчальних матеріалів, що розміщена на GOOGLE-диску за посиланням

<https://docs.google.com/document/d/1fR8bAIDZKWRqZjtMZQP5qM2Sr2e1BdJtnDIFb9-5JmI/edit>).

Весь теоретичний матеріал викладено чітко послідовно; починаючи з цікавих історичних відомостей; представлені сучасні види жилетів, вибір тканини для виготовлення жилетів та оздоблення, конструювання та розкрій виробу, технологічна послідовність обробки та використання сучасного обладнання.

Під час **очного етапу** (виконання практичної роботи) стажисти підвищують професійну майстерність шляхом освоєння нових компетенцій, сучасних виробничих технологій та набувають практичні навички роботи на сучасному швейному обладнанні.

По завершенню стажування слухачі отримують сертифікати про опанування новітніх виробничих технологій та довідки про проходження стажування.

При НППЦ сучасних швейних технологій та дизайну розроблено програми цільових онлайн-курсів для дорослого населення з пошиття спідниць та жіночих брюк.

Також із метою опанування новітніх виробничих технологій проводяться майстер-класи та семінари-практикуми. Програми заходів передбачають теоретичні відомості з новітніх виробничих технологій, практичне виконання робіт за сучасними виробничими технологіями. Все це сприяє розвитку та вдосконалення нових сучасних методів обробки деталей та вузлів. При нагоді ділимося цими напрацюваннями з колегами нашої області на засіданнях обласних секцій швейного профілю, де демонструємо наші напрацювання. Майстри та викладачі нашого закладу завжди працюють над собою, весь час відшукують нові цікавинки, методи обробок, тобто знаходяться в постійному пошуку чогось цікавого, сучасного або навіть забутого старого.

Матеріально-технічна база НПЦ сприяє підготовці фахівців із новими якостями, здатними швидко адаптуватися в умовах виробництва. На базі центру згідно з графіком проводяться уроки професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки, відпрацювання всіх тем навчальної програми так як заклад освіти спрямований на практичну підготовку кваліфікованих робітників.

Ліцей щорічно проводить конкурси фахової майстерності серед учнів випускних груп з професій кравець; кравець, закрійник з метою підвищення професійної підготовки, розвитку творчої активності, освоєння сучасних методів праці, вдосконалення організації і змісту навчання при підготовці кваліфікованих робітників, популяризації професії серед молоді.

У зв'язку із запровадженням дистанційного навчання та відсутністю належного забезпечення навчальною літературою з предметів професійної підготовки, що відповідали б освітнім стандартам професійної (професійно-технічної) освіти, виникла гостра потреба у створенні електронних засобів навчання. Які були б зрозумілі та доступні для нашого учня. Педагоги ліцею вже мають чималий позитивний досвід розробки електронних засобів навчання. Дана робота розпочалася у ході реалізації професійної підготовки робітничих кадрів на базі НПЦ. Творчою групою педагогів спільно з НМЦ ПТО в Закарпатській області було створено електронний навчальний посібник «Технологія виготовлення чоловічих штанів». Запровадження посібника в освітній процес дало позитивні результати, адже видання стало важливим та ефективним навчальним ресурсом для учнів та педагогів під час дистанційного навчання.

Потім творча група наших педагогів долучилася до роботи над проектом «Професія творити моду» і розробили електронний посібник «Технологія виготовлення жіночих брюк». Хоч робота над проектом завершена, ми не зупиняємося на досягнутому. На даний час завершена робота над онлайн-курсом «Технологія виготовлення жіночого жилету». Електронні засоби навчання забезпечують безперервність та простоту доступу через блог бібліотекаря, на який робить посилання викладач при видачі учням завдання.

У ліцеї на базі НПЦ вже не перший рік працюють гуртки «Театр моди». Отримані знання наші учні втілюють у розробку ексклюзивних сучасних моделей одягу, які демонструють під час проведення профорієнтаційних заходів для випускників 9-х та 11-х класів нашого міста та району.

Нещодавно наш ліцей взяв участь у Всеукраїнському конкурсі «Fashion прорив» «Прорив легкої промисловості» з колекцією одягу з елементами вишивки під назвою «Відродження нації – відрізки долі» де були відзначені Дипломом за участь.

З початку повномасштабного вторгнення на територію України на базі НПЦ проводилася волонтерська робота, майстри швейного профілю виготовляли медичні сумки, брюки та розгрузки для потреб ЗСУ.

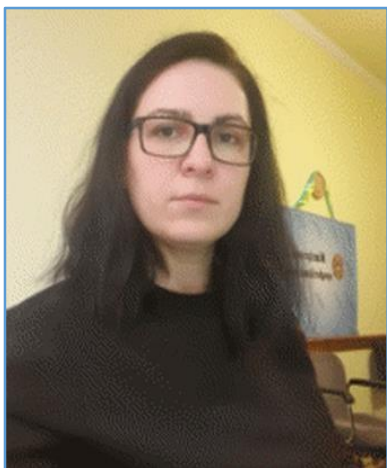
З метою формування інформаційного освітнього середовища створено офіційний веб-сайт який наповнюється цікавою та корисною інформацією про діяльність НПЦ.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності НПЦ є випуск корисної продукції та надання послуг населенню учнями нашого ліцею. А саме пошив швейних виробів за індивідуальним замовленням, ремонт одягу та побутових текстильних виробів.

Адже це стабільне джерело збільшення надходження позабюджетних коштів, що дає нам можливість динамічно розвиватися, удосконалювати освітній процес.

Як підсумок можу сказати якщо педагог працює над розвитком, вдосконаленням своїх професійних навичок, володіє сучасними виробничими технологіями, розвиває свої знання навчається та вдосконалюється зможе виховати справді конкурентоздатного кваліфікованого робітника з знаннями та навичками, з вмінням мислити, аналізувати, оцінювати, досліджувати, співпрацювати.

СУЧАСНІ ВИРОБНИЧІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ПРОФЕСІЙ СФЕРИ ПОСЛУГ

*Діна КРИСАН, методист
КЗ «Міжгірський професійний ліцей» ЗОР*

Сучасний науково-технічний, культурний прогрес, удосконалення технологій науки, виробництва зумовлюють пошук і впровадження нових концептуальних підходів до системи підготовки, змін традиційної структури професійної підготовки й системне оновлення змісту навчання зокрема.

Економічна нестабільність у державі внаслідок втрат світової економіки, постійні зміни законодавства, нерегульованість у такі складні для держави періоди ринку праці значно підвищують вимоги до ЗП(ПТ)О в питанні оновлення методик підготовки кваліфікованих робітників. Успішність професійної діяльності кваліфікованих робітників визначається умінням трансформувати науково-технічні досягнення в конкретне виробництво, рівнем виробничої культури. Отже, мета реформування професійної (професійно-технічної) освіти – підготовка кваліфікованих робітників до праці в умовах стрімкого оновлення технологій і обладнання, формування в них високого рівня технологічної компетентності, мобільності, інформованості, здатності до системного професійного розвитку в умовах швидких трансформацій. Відповідно до цього, педагогічні працівники ЗП(ПТ)О повинні володіти методиками формування готовності у майбутніх кваліфікованих робітників до використання інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності.

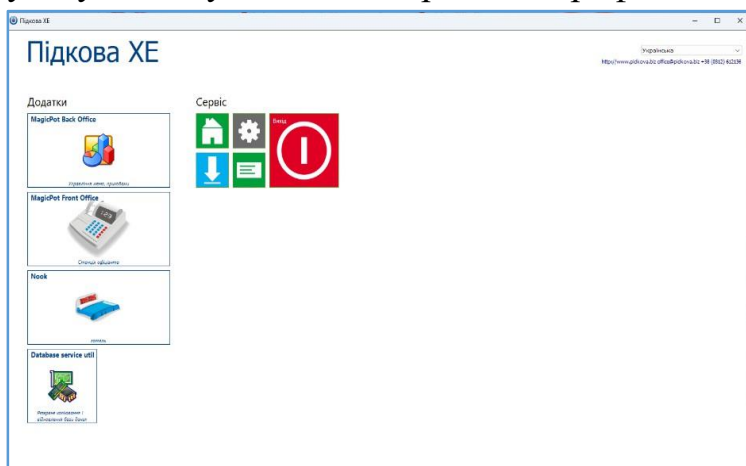
Одним із ключових завдань професійної школи є формування в майбутнього кваліфікованого робітника можливостей працювати в сучасних умовах, що диктує ринок праці. Дане завдання покладено на педагога. Складність і різноманітність функцій педагога в закладах професійної (професійно-технічної) освіти при підготовці майбутніх кваліфікованих робітничих кадрів вимагають від нього постійної самоосвітньої діяльності, власної педагогічної майстерності, проявлення творчого підходу та використання інноваційних форм і методів навчання у роботі.

Серед педагогічних інновацій значне місце займають активні форми навчання і нестандартні підходи до проблем навчального процесу. Проблема активізації освітнього процесу, формування знань учнів із спеціальних дисциплін – є актуальним завданням. Щоб вирішувати ці завдання педагоги спрямовують свою

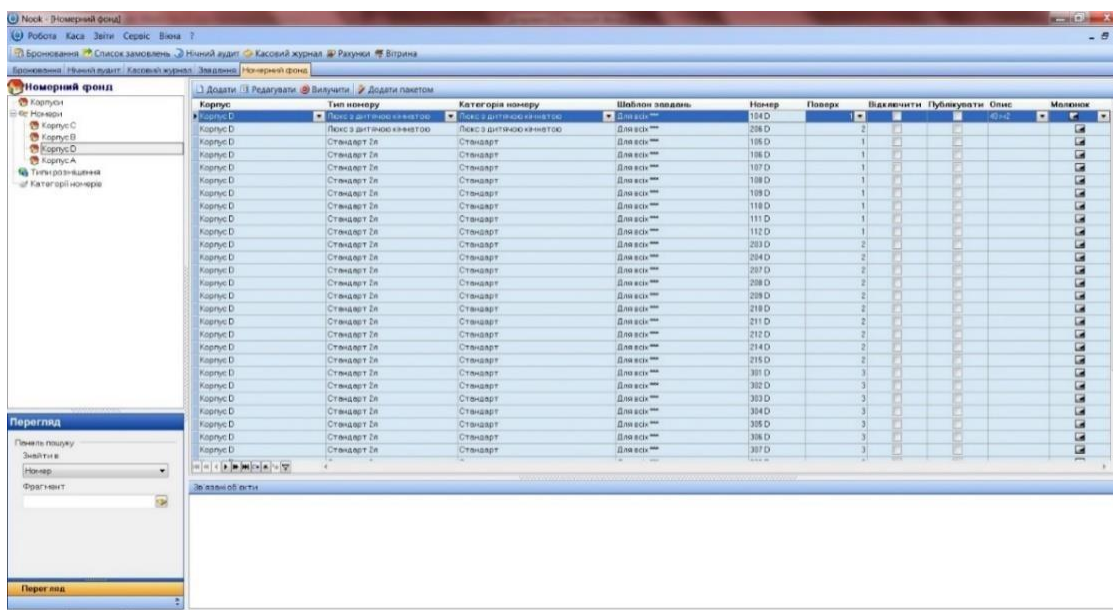
діяльність на розробку й застосування таких форм, методів і засобів навчання, які б сприяли підвищенню пізнавального інтересу учнів, активності, творчості в одержанні знань, навичок та подальшого їх використання на практиці. Формування знань йде тим успішніше, чим вища активність тих, кого навчають.

Для того, щоб здобувачі освіти краще засвоювали поданий матеріал та були обізнані в сфері готельного обслуговування у КЗ «Міжгірський професійний ліцей» ЗОР встановлено

технологічну платформу «Підкова». Вона включає прикладні рішення, розроблені на її основі, для автоматизації діяльності організацій чи приватних осіб. Усі ці рішення є з відкритим кодом та доступні для змін кінцевому користувачеві.

На базі навчально-практичного центру з професій готельного обслуговування встановлено прикладне рішення **Podkova Nook** – це система управління готелем, хостелом, санаторієм, базою відпочинку та іншими закладами готельного бізнесу, основними її функціями є:

- Управління номерним фондом (мал.2)
- Гнучка система ціноутворення з урахуванням розміщення, сезону, сніданків та додаткових послуг (мал.3)
 - Управління завантаженням номерів: бронювання, поселення, виселення, переселення в інший номер тощо (мал.4)
 - Продаж товарів та послуг з вітрини рецепції: сувеніри, товари особистої гігієни тощо.
 - Завдання за номерами: прибирання, нагадувачі, прохання клієнтів (мал.5)
 - Облік усіх видів виплат: готівковий розрахунок, безготівковий розрахунок, кредитна картка.

Мал. 6. Нічний аудит

Мал. 7. Журнал дій персоналу (Касовий журнал)

Дане програмне рішення допомагає здобувачам освіти поринути у виробничий процес, навчитися поселяти та супроводжувати гостей під час проживання у навчальному готелі. Pidkova Nook дозволяє вести комплексний контроль за всіма бізнес-процесами закладу. Однією з основних переваг програми для готелів Pidkova Nook є інтеграція з іншими продуктами «сімейства» Pidkova, а саме з додатком MagicPot для автоматизації ресторану, кафе, бару – для замовлення харчування в номер готелю. Таке прикладне рішення встановлено в залі відвідувачів ліцею, де здобувачі освіти з професії офіціант набувають практичні навички.

Станція офіціанта включає всі необхідні функції для швидкого обслуговування відвідувача:

Складання замовлення на основі меню (мал.8)

Друк замовлення для кухні, бару, мангалу та ін.

Друк попереднього чеку та оформлення оплати (мал.9)

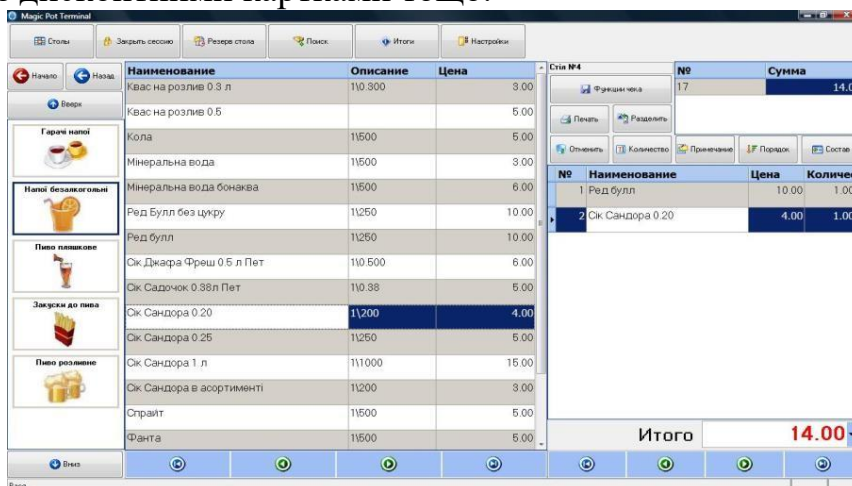
Друк остаточних чеків як на фіскальні пристрої, так і на звичайний стрічковий принтер в залежності від типу юридичних осіб.

Замовлення на дату-час.

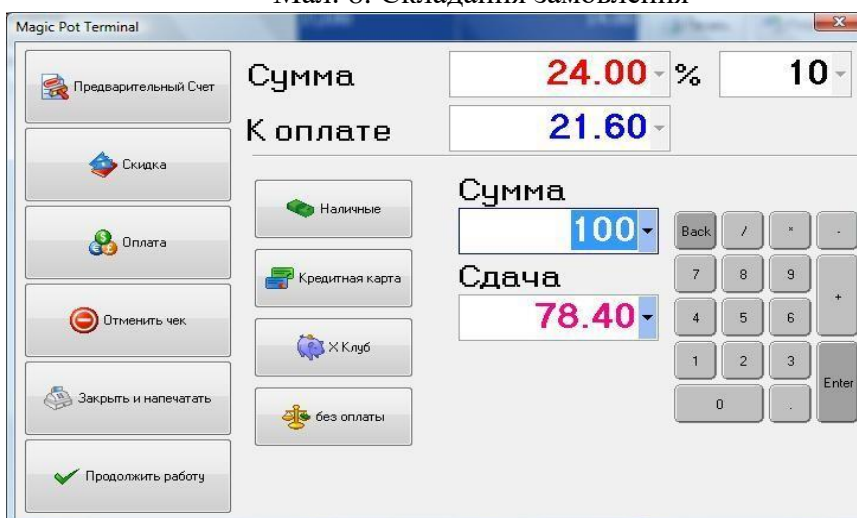
Врахування робочого часу персоналу.

Стоп-лист для кухні та бару.

Робота з дисконтними картками тощо.

Мал. 8. Складання замовлення

Мал. 9. Оформлення оплати

Інноваційність є основною характеристикою сучасної економіки. У наш час науково-технічного прогресу інновації в готельному-ресторанному бізнесі відіграють чи не головну роль у висококонкурентній боротьбі за кожного клієнта. Застосування новітніх технологій у ЗП(ІТ)О дозволяє підвищити ефективність навчання, знаходити нові резерви підвищення якості обслуговування та надання послуг.

Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта повинна задовольняти попити споживачів освітніх послуг та відповідати міжнародним стандартам. Освіту слід розглядати, в першу чергу, як засіб самореалізації та розвитку учнів, їх професійних та ключових компетентностей. Концепції розвитку та модернізації професійної (професійно-технічної) освіти в Україні зумовлюють необхідність формування суттєво нового типу педагога та його професійних компетентностей.

Виходячи з власного досвіду застосування інноваційних технологій у навчанні сприяє збільшенню мотивації учнів, розвитку критичного мислення, дослідницької діяльності здобувачів, здібностей до активної практичної діяльності, творчого підходу до розв'язання проблем, отриманню навичок роботи з різними джерелами інформації, тощо.

Отже, розкриття сутності, узагальнення та систематизація інноваційних підходів, форм і методів, які впроваджуються у сучасне освітнє середовище позитивно сприятиме розвитку та підготовці кваліфікованих робітників.

НАВЧАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВНУТРІШНЬОПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ, ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ТА БЕЗРОБІТНИХ

Оксана КОРНІЄНКО, заступник директора з навчально-виробничої роботи Ужгородського ВКУ ДТЕУ;
Ірина КУЧЕР, методист

Одним із найбільш актуальних питань у роботі кожного закладу професійної освіти на сьогодні є питання надання освітніх послуг особам, які опинились у важких життєвих ситуаціях: внутрішньо переміщені, особи з інвалідністю, безробітні та ветерани війни.

У арсеналі Ужгородського вищого комерційного училища ДТЕУ у довоєнний час був багатий досвід з підготовки та перепідготовки дорослого населення. У нових реаліях воєнної України цей напрям діяльності видозмінився. Економіка України потребує підготовки нових робітників у стислі терміни, тут і зараз, за певними професіями та частковими кваліфікаціями. Для педагогів нашого училища це виклик, який тягне за собою, в першу чергу, усвідомлення ними змінених умов викладання та навчання, коли не можна опиратись на наявні у слухачів знання; подавати інформацію лаконічно, швидко та конкретно. Це також і володіння м'якими навичками (комунікація, критичне мислення тощо), обов'язкове психологічне перебудування педагогів, тому що співпраця відбувається з слухачами, різними за віком, за освітою, потребами, зі своїми характерами та пережитими трагедіями. Це ж саме стосується і підготовки пакету необхідної навчальної документації для кожної групи слухачів. Адже, необхідно обрати той результат навчання з кожної професії, який буде відповідати вимогам та потребам замовників. На першому місці стоїть профіль та напрям діяльності конкретних підприємств галузі, що потребують таких працівників. Наприклад, ПрАТ «Ужгородська швейна фабрика» чекає спеціалістів, які вміють виконувати операції з виготовлення легкого жіночого одягу; ТзОВ «Луготекс» спеціалізується на виготовленні штанів; перукарські салони чекають спеціалістів широкого профілю тощо. Саме тут виникали протиріччя між змістом навчальних програм підготовки, та бажанням слухачів отримати більше знань та вмінь за іншими темами, які не передбачені програмами. Звичайно, за можливості майстри виробничого навчання намагалися задовільнити потреби слухачів та приділити їм більше уваги та часу.

Так, у 2023 році у нашому закладі освіти на запит громадської організації «НЕСМІЯ» були підготовлені пакети документації для **навчання** за такими **частковими кваліфікаціями**:

професія кравець: «Виготовлення виробів постільного, столового асортименту» (80 год.); «Виготовлення прямої спідниць, штанів та плечового виробу нескладної технологічної обробки» (138 год); «Виготовлення виробів столового та інтер'єрного асортименту (штор, чохлах та інших нескладних виробів)» (80 год.)

професія перукар (перукар-модельєр): «Виконання класичних чоловічих стрижок» (76 год.)

професія візажист: «Виконання денного базового та вікового макіяжу» (80 год.)

У I семестрі 2023/2024 н. р. в училищі здійснювалася підготовка двох груп слухачів із професії: кравець за частковою кваліфікацією «Виготовлення виробів постільного, столового асортименту» (у кількості 5 осіб); візажист – «Виконання денного базового та вікового макіяжу» (у кількості 6 осіб). Зарахування відбувалося на підставі договору з громадською організацією «НЕЄМІЯ» та наказу по закладу освіти (№210 від 10.11.23 та № 211 від 10.11.23). Освітній процес здійснювався за Робочими навчальними програмами для підготовки слухачів із професій за частковими професійними кваліфікаціями, був розрахований а 80 годин, де біля 70% займало практичне навчання.

Педагогами у даних групах дирекція обрала найбільш досвідчених майстрів виробничого навчання – Німець Т.М. та Шпонтан Т.Ю. Для них це було додаткове навантаження, а оплата роботи майстрів виробничого навчання та викладачів здійснювалася згідно з кошторисом витрат на ці групи. Розклад занять для підготовки слухачів за частковими професійним кваліфікаціями був окремим, тому що навчання проходило, в основному, у II зміну, з урахуванням основного навантаження педагогів, побажань та можливостей слухачів.

Необхідно відмітити, що все навчання проходило в очному режимі – у навчальних кабінетах та навчально-виробничих майстернях.

Результатами навчання для групи слухачів з професії кравець було виготовлення комплекту постільної білизни у натуральну величину, а для групи з професії візажист – виконання на клієнтах денного базового та вікового макіяжу.

Під час кваліфікаційної атестації слухачі брали участь у тестування за питаннями до кваліфікаційного іспиту, а також захищали виконані роботи. Слід відмітити, що всі слухачі засвоїли знання та вміння за частковими кваліфікаціями з обраних професій. За результатами навчання слухачам були видані Сертифікати про оволодіння частковими професійними кваліфікаціями. Уся інформація, необхідна для здійснення освітньої діяльності за частковими професійними кваліфікаціями, висвітлена на сайті закладу освіти у розділі «Навчальна робота».

Необхідно відмітити, що серед слухачів першої групи з професії кравець переважали внутрішньоопереміщені особи передпенсійного віку, які мали вищу освіту. Також серед них були слухачі, які вже знайомі зі швейною справою на початковому рівні (близько 60%), але були й такі, які ніколи не сиділи за швейною машиною (40%). Вони чітко не знали, чи будуть працевлаштовані після навчання і де саме. У групі з професії візажист переважали більш молоді слухачі (до 35 років), більшість із яких розуміли, що отримують дану кваліфікацію для власних потреб. З огляду на все сказане, від педагогів, які працювали з слухачами цих груп, вимагались не стільки глибокі професійні знання та вміння, скільки готовність до індивідуальної роботи з кожним слухачем, вміння вислухати та зрозуміти особливості людей, що опинились у важких ситуаціях.

Після завершення навчання серед слухачів ми провели коротке опитування щодо побажань та вражень від спільної роботи з педагогами училища. Думок було багато позитивних, разом з тим вони пропонували ті часткові кваліфікації, які були б їм цікавими, наприклад, «Оформлення брів», «Жіночі зачіски», «Виготовлення

трикотажних виробів». Проте, для задоволення таких потреб необхідне забезпечення матеріалами та інструментами слухачів.

Отже, з досвіду проведення підготовки за частковими кваліфікаціями, ми можемо окреслити деякі нюанси та недоліки такої освітньої діяльності:

професії, за якими ведеться підготовка у нашому закладі освіти, не є першочерговими серед запитів держави на підготовку чи перепідготовку певних категорій населення, тому запропоновані навчальні програми більше підходять для особистих потреб чи відкриття власної справи;

забезпечення слухачів матеріалами та інструментами для індивідуальної роботи повинне бути передбачене договорами з громадськими організаціями, але цього немає. Заклад освіти теж не може забезпечити слухачів всім необхідним, самі вони не можуть або не хочуть вкладати кошти в якісні інструменти та матеріали, а, отже, не можуть працювати за отриманою кваліфікацією;

необхідність враховувати індивідуальні та психологічні особливості слухачів, більшість яких внутрішньопереміщені особи, дорослі люди, часто з вищою освітою, які шукають себе, вивчають свої потреби та здібності, і тому намагаються отримати освіту за декількома, часто різним кваліфікаціями;

поверхневе та не завжди відповідальне ставлення самих громадських організацій до відбору слухачів та проведення з ними роз'яснювальної роботи щодо умов навчання, вимог закладу освіти, перспективи працевлаштування.

Таким чином, професійна підготовка певних категорій населення за частковими кваліфікаціями – питання важливе та актуальне як для економіки воєнної України, так і для закладів освіти, які готові надавати такі освітні послуги. Проте воно потребує ще більш глибокого вивчення, виставлення чітких вимог не тільки до закладів освіти, а й до громадських організацій, які опікуються проблемами внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та безробітних. З нашої точки зору, необхідно чітко окреслити перелік часткових кваліфікацій на вимогу конкретних стратегічних підприємств, та тих, які можна здобувати для власних потреб чи відновлення малого бізнесу України. У першому випадку повинне бути обов'язкове працевлаштування, в другому – відкриття власної справи. А отже має бути співпраця між громадськими організаціями та закладами освіти щодо переліку часткових кваліфікацій, проведення роз'яснювальної роботи серед майбутніх слухачів.

ФОРМУЛА УСПІХУ: «ВІД ТВОРЧОГО ВИКЛАДАЧА – ДО ТВОРЧОГО УЧНЯ»

Оксана ГАЛ, викладач хімії

ДНЗ «Мукачівський центр професійно-технічної освіти»

Своєчасно знайти, виховати розвинути задатки і здібності у своїх вихованців, своєчасно розпізнати в кожному його покликання – це завдання стає тепер найголовнішим у системі навчально-виховного процесу

В.О. Сухомлинський

Загальна розумова обдарованість викликає найбільший і цілком зрозумілий інтерес у нашій країні.

Іноді цих дітей ми називаємо коротко: обдаровані діти. Обдаровані діти – майбутній

цвіт нації, гордість і честь України. Дуже актуальною є проблема виявлення розвитку, педагогічної підтримки здібних та обдарованих учнів, розкриття їхнього потенціалу. Кожен обдарований учень – індивідуальність, яка потребує особливого підходу.

Сприяння реалізації обдарування потребує організації особливого середовища. Наш заклад освіти – це, перш за все, творче середовище, де формується нова людина, формується не як субстант до існуючого суспільства, а як творча особистість. Моїм завданням, як вчителя хімії, є допомогти учням визначити свої вподобання, розвинути здібності, створити умови для самореалізації. На сьогодні є той факт, що творчі здібності рідко самореалізуються – їх необхідно заохочувати й розвивати.

Мабуть, кожен із нас задумувався над питанням «Які форми і методи треба використовувати в роботі з творчими дітьми, щоб ця робота давала позитивний результат»? Універсальних рецептів на всі випадки навчання і виховання немає. Де взяти рецепт для розвитку обдарованості дитини? За словами Пойя, хороших методів існує стільки, скільки існує хороших вчителів. Слушно писав із цього приводу В.О. Сухомлинський, наголошуючи, що учень повинен не просто слухати і думати, а щось робити. Мислення має відображатись у діяльності, лише тоді на уроці не буде байдужих і неуважних.

Характеристика форм і методів роботи з обдарованими здобувачами освіти

Теорія розв'язання винахідницьких завдань формує гнучкість, оригінальність мислення, чутливість до протиріч, вміння моделювати ситуації. Вона орієнтована на розвиток системного мислення дитини, її творчих здібностей, основне завдання якої є навчити дитину вирішувати проблеми різного рівня складності з використанням винахідницьких завдань.

Ейдетика – запам'ятовування інформації через образи, асоціації, відчуття. Розвиток уяви та фантазії, вміння створювати об'ємні й яскраві образи.

Творчі конкурси газет, плакатів, відеороликів, проєктів, фотоколажів, поробок – якраз той випадок, коли можна розгледіти обдаровану дитину, дати їй можливість відчувати себе генієм, адже така форма діяльності охоплює широкий спектр знань і вмінь дитини, від хімічних до художньо-естетичних, від пошукових до комп'ютерних.

Традиційним видом роботи з обдарованими здобувачами освіти в закладі освіти є проведення предметних тижнів – один із шляхів виявлення здібних учнів та поповнення закладу освіти обдарованими дітьми.

Проблемні запитання – використання засвоєного раніше матеріалу, як підґрунтя для формування цілісного образу. Пошук способів для вирішення, розв'язання проблеми, використання задач, що розв'язуються нетрадиційним шляхом.

При вивченні різних тем навчального предмета підбираються проблемні питання, на які учень у підручнику готової відповіді не знайде. При цьому для правильної відповіді йому потрібно ще застосувати знання з вивчених раніше тем.

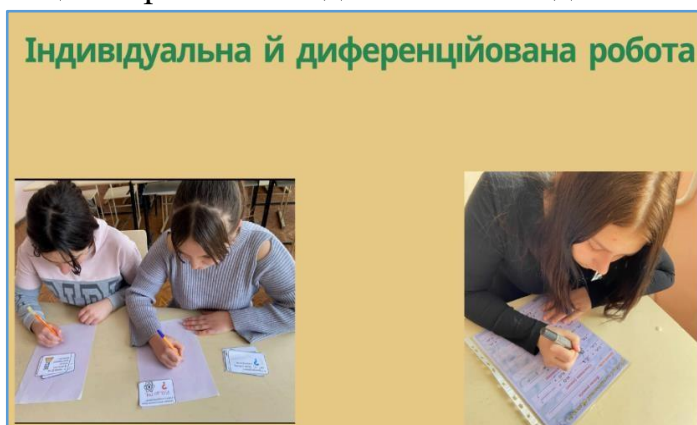
Одночасно в зміст питання закладається проблемна ситуація, розв'язати яку потрібно неординарним способом.

Замальовування та записування ідей (скрайбінг) – супроводжується графічною ілюстрацією головного змісту сказаного.

Результатом є ефективне запам'ятовування, концентрація

думок, підвищення продуктивності праці, вирішення нескладних проблемних питань, розробка масштабних проєктів.

Диференційоване навчання – цілеспрямована діяльність педагога з використання в умовах, як довільного так і спеціально організованого навчання, можливостей урізноманітнення тих чи інших освітніх компонентів за складністю, обсягом, ступенем самостійності, за інтересами обдарованих учнів.

Виявлено, що основне призначення диференційованих завдань – забезпечити для кожного учня оптимальний характер пізнавальної діяльності у процесі навчальної роботи. Щоб організувати роботу учнів на уроці я використовую фронтальну диференціацію – група виконує загальне завдання, а викладач диференційовано навчає різнорівневі завдання.

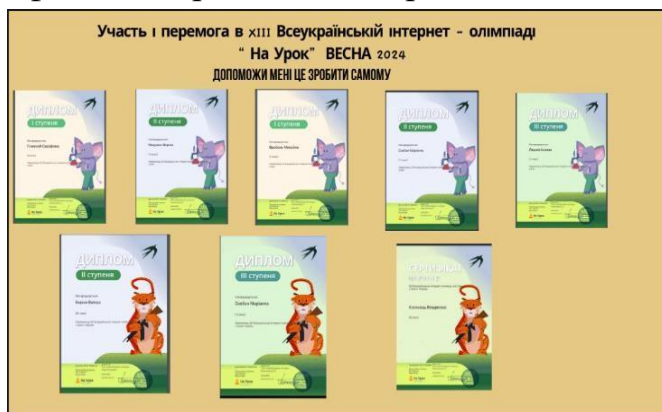
Як відзначала Ж.Санд, «... жоден розум не буває тотожним іншому, і ніколи одні й ті ж причини не викликають в різних думках однакових наслідків».

Дослідницька та експериментальна робота здобувачів освіти – проєктна діяльність (при виконанні проєктів якісно міняються ролі учнів і викладачів. Вони різні на різних етапах проєктування. Педагог на всіх етапах виступає в ролі консультанта та помічника, координатора проєкту. Учні є активними учасниками процесу. Пошуково-дослідницька діяльність здобувачів освіти на уроці та в позаурочний час займає важливе місце.

Проведення демонстраційних дослідів учнями – один із ефективних методів розвинути пізнавальний інтерес учнів та навчити грамотно проводити експеримент.

Участь у предметних олімпіадах, конкурсах, вікторинах – яскравий показник ефективної роботи з обдарованою молоддю. Робота ведеться поетапно з року в рік, від простого до складного.

З погляду обдарованих учнів, олімпіада – це можливість продемонструвати наявність у них способів роботи з невідомою їм інформацією.

Олімпіадні завдання вимагають від учня вміння активно використовувати не тільки знання фактичного матеріалу, а й логіку хімічного мислення.

Загалом це таке випробування, де здобувачі освіти проявляють рівень знань вищий, ніж цього вимагає програма. Та й мислити вони повинні не так, як усі інші. Але разом із тим, всі знають, що без праці нічого не буває. Можна народитися талановитою людиною, та без роботи над собою жодних результатів не буде.

Отож учнівська і викладацька кропітка праця зведена до купи, дає хороші результати. Те, що ми у своїй роботі з обдарованими учнями на правильному шляху, підтверджують результати олімпіад, конкурсів, вікторин.

НАСТАВНИЦТВО ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ПЕДАГОГІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

*Віра ФЕГЕР, методист
ВПУ №34 м. Виноградів*

У сучасних умовах, коли професійні вимоги до педагогічних працівників зростають із кожним роком, важливо забезпечити педагогів необхідними знаннями та навичками для ефективної роботи з усіма учасниками освітнього процесу. Як досягти цього? Помічником у реалізації цього завдання є наставництво – процес, у якому досвідчений педагог (наставник) здійснює методичний супровід та надає підтримку тим педагогам, які цього потребують.[1]

Щороку в заклади освіти приходять молоді фахівці. На початку своєї професійної діяльності вони стикаються з багатьма труднощами: нездатністю раціонально планувати заняття, підтримувати дисципліну в групі, використовувати найбільш ефективні методи і засоби навчання, налагоджувати взаємовідносини з колегами, здобувачами освіти та їх батьками. Процес адаптації ускладнюється низкою соціальних, економічних та психологічних факторів.

Для подолання труднощів, з якими молоді педагоги зустрічаються в перші роки своєї роботи, їм потрібна підтримка з боку адміністрації, методичної служби та педагога-наставника.

Питання наставництва серед пріоритетних завдань, визначених оперативним планом МОН України, – зазначив Ігор Хворостяний, генеральний директор директорату шкільної освіти МОН України, на вебінарі, проведеному Українським інститутом розвитку освіти у жовтні минулого року. На перший погляд це питання очевидне, просте і зрозуміле, а під час його обговорення виникає багато питань, які провокують пошук відповідей.

Освіта є однією з рушійних сил, що визначає майбутнє кожної держави і суспільства. У багатьох країнах наставництво є невід’ємною складовою підтримки молодих педагогів, що впливає на якість освітніх послуг. Для України ця тема не є новою. Ще треба попрацювати, щоб кожен педагог міг реалізувати право обирати собі наставника та в певний період професійної діяльності скористатися його допомогою.

У багатьох європейських країнах (Німеччині, Франції, Нідерландах, Норвегії) діють стандарти наставництва, які здійснюються на всіх рівнях освіти. Щоб педагог міг наставляти своїх колег, його також треба навчати. Наприклад, у Словаччині наставництво здійснюють фахівці центрів професійної підтримки, що є аналогом наших центрів професійного розвитку. Важливим є те, що створена мережа, де кожен наставник має свого наставника, з яким знаходиться в постійному контакті та, за потреби, може постійно отримувати підтримку. Відмінність у питаннях наставництва європейських країн полягає у підходах та формах реалізації. Спільним є те, що: наставник працює з підопічним певний період; їх співпраця починається із запиту підопічного; наставник надає підтримку через бесіду, спостереження, аналіз його уроків, консультації. Хочеться, щоб ми переймали і запроваджували в Україні кращий європейський досвід. [7]

Наставництво продовжує здобувати популярність серед педагогів ВПУ № 34 м. Виноградів, незважаючи на низку викликів, з якими воно стикається. Воно додає цінності життю та кар’єрі як вихованця, так і наставника. Тривалий час тісно співпрацюють викладач математики та фізики: Бровді М.Ю. та Сугай В.В. Зв'язок між математикою і фізикою – це застосування і перетворення формул, вміння виконувати розрахунки. При обговоренні взаємовідвідуваних уроків акцентується увага на позитивних моментах уроку, на вмінні створити комфортні умови навчання учнів.

Фото 1. Інтегрований урок-конференція з теми «Маса і розміри молекул. Кількість речовини. Число Авогадро. Молярна маса».

Важливими є довірливі професійні стосунки, вміння слухати та проводити наставницькі бесіди, надавати зворотний зв'язок.

Наставництво спонукає викладачів до критичного оцінювання своєї професійної діяльності, усвідомлення власних помилок і досягнень. Форми співпраці: спільні заходи в рамках предметних тижнів, інтегровані уроки, взаємовідвідування, індивідуальні консультації, панельні дискусії, «бесіди за чашкою кави». Висока ефективність індивідуальної форми наставництва забезпечується завдяки особистому контакту та спроможності наставника

організувати методичну роботу з підопічним з урахуванням його індивідуальних особливостей і потреб.

Молоде покоління педагогів допомагає старшим викладачам ефективніше застосовувати можливості ІКТ, опановувати гаджети, працювати на онлайн-платформах, створювати електронне дидактичне забезпечення, користуватися електронними програмними засобами навчання.

На думку Дж. Балатті завдяки поєднанню вертикальних і горизонтальних зав'язків між членами групи, їх включеності у процес наставництва і спільної відповідальності за його результати, групова форма наставництва у більшій мірі здатна стимулювати навчання на робочому місці, ніж традиційна індивідуальна. [3, с.291]

У рамках групового наставництва один наставник одночасно працює з невеликою групою молодих фахівців, які мають однакові професійні обов'язки, інтереси або потреби. У процесі роботи наставник ставить запитання, слухає і аналізує, залучає всіх учасників групи до рефлексивної бесіди, моделювання ситуацій. Досвідченому педагогу така форма наставництва дає можливість заощаджувати час, а педагогу-початківцю – можливість спільного обговорення проблем і аналізу не лише власних успіхів і невдач, але й помилок інших молодих фахівців. [2]

Прикладом такої співпраці в нашому закладі освіти є майстри виробничого навчання з підготовки кваліфікованих робітників з професії електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування.

Ваш Степан Гаврилович має величезний досвід роботи не тільки на виробництві, а й на педагогічній ниві. Він вміє правильно організувати професійно-практичну підготовку, знайти індивідуальний підхід до здобувачів освіти, налагодити співпрацю з батьками, роботодавцями, охоче ділиться знаннями та вміннями зі своїми молодими колегами, які потребують допомоги і працюють під його керівництвом однією дружною командою у повній гармонії.

Із теплотою згадує своїх

Фото 3. Урок виробничого навчання. Дорогій В.П. (зліва) разом зі своїм наставником Богданом С.С. (в центрі) формують професійні компетентності у майбутніх трактористів.

Фото 2. Молоді майстри виробничого навчання та їх наставник - Ваш С.Г. (другий справа)

наставників, які відіграли визначну роль у його виборі професії та професійному становленні (викладачі Зихор І.Ю., Бодов Г.Г., майстер виробничого навчання Юричко В.І.) випускник нашого училища, а сьогодні прекрасний педагог – Богдан С.С. Зараз і сам він є чудовим наставником для молодих колег, передає їм свій великий досвід роботи з організації та проведення уроків

виробничого навчання, конкурсів професійної майстерності; допомагає їм правильно вибудувати комунікацію з учнями, їх батьками, колегами. Спільно зі

своїм підопічним Дорогієм В.П. підготували переможця Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності з професії тракторист-машиніст с. г. виробництва. (*Продана Івана – II місце, 2019 рік*).

Зараз молодий майстер виробничого навчання, наш випускник Юрій Дорогій, формує та вдосконалює свої професійні компетентності під методичним супроводом Степана Степановича та підтримкою свого батька Василя Павловича. А син Богдана С.С. вчиться на першому курсі і також має намір поповнити наш колектив молодими професійними кадрами, адже має чудовий приклад для наслідування.

Наглядним прикладом наставництва є співпраця викладача спецдисциплін, Н.С. Григаніч та К.В. Лихтей.

Наталія Степанівна закінчила наше училище, отримала вищу освіту та повернулася у свою альма матер працювати під чуйним керівництвом свого педагога-наставника Білак В.В. Сьогодні педагог із задоволенням ділиться власним досвідом зі своєю підопічною, яка є також випускницею нашого училища та має гарні показники

Фото 4. Катерина Василівна (зліва) та Наталія Степанівна (справа) впроваджують ІКТ в навчальний процес

в роботі, успішно вдосконалює свій професіоналізм, працюючи на посаді майстра виробничого навчання та викладача спецдисциплін. Співпраця цих двох педагогів дуже ефективна. Наставник допомагає колезі організувати освітній процес методично правильно, забезпечити особистісно орієнтовний підхід до навчання, а від неї отримує, крім великої поваги та вдячності, підвищення цифрової компетентності, вміння використовувати електронні навчальні ресурси.

Не менш плідно у творчому тандемі працюють майстри виробничого навчання Чейпеш В.Я. та Шерегій К.В. Вікторія Ярославівна консультує молоду колегиню щодо професійної діяльності, надає цінні поради з організації освітнього процесу, ділиться власним досвідом, рекомендує навчальні матеріали для самоосвіти, допомагає в розробці плану професійного розвитку, відстежує її досягнення, мотивує, надихає на командну роботу та кінцевий результат.

Фото 5. Спільна робота у віртуальній аудиторії наставника Чейпеш В.Я (зліва) та молодого педагога Шерегій К.В. (справа)

Перехід на дистанційну та змішану форму навчання в умовах тривалого карантину та повномасштабного вторгнення став випробуванням для всіх педагогічних працівників. Вміти ефективно працювати на відстані, добре розумітися на технологіях та бути медіаграмотним – надважливі навички для будь-якого педагога. Для проведення занять в онлайн-режимі Вікторія

Ярославівна та Катерина Василівна створили «Віртуальну аудиторію» для здобувачів освіти, за допомогою платформ та веб-сервісів, а саме:

мобільного додатку Viber (для інформування здобувачів освіти)

Web service Google Classroom;

хмарної платформи Zoom;

онлайнного сервісу LearningApps.org;

платформи графічного дизайну Canva;

нейромережі Gamma.

Педагоги спільно працюють у творчих групах із розробки освітніх програм, навчальних планів, пакетів ККЗ, при підготовці матеріалів для ліцензування та атестації професій, при оформленні заявок на відкриття НПЦ, підготовці та проведенні профорієнтаційних заходах тощо.

Молодий педагог повинен не тільки зрозуміти, а й переконатися в тому, що має наставника, на допомогу якого він завжди може розраховувати. Тому важливо, щоб помічником був колега, який зуміє поліпшити і підтримати позитивне в його роботі, допомогти знайти правильне рішення в будь-яких складних ситуаціях, повірити у свої сили, передати досвід, зробити його надбанням свого підопічного. Стосунки «наставник – молодий учитель» – це мають бути стосунки довіри, доброзичливості, щирості, взаємоповаги та взаєморозуміння [5].

Таким наставником впродовж десятиліть є майстер виробничого навчання Лупір Василь Іванович, який довгий час організовував професійно-практичну підготовку в училищі, будучи на посаді старшого майстра, а зараз успішно готує кваліфікованих слюсарів з ремонту колісних транспортних засобів, опікується молодими педагогами, які починають свою професійну діяльність, діляться своїм багаторічним досвідом роботи у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, успішно працює з талановитою молоддю.

Фото 6. Лупір Василь Іванович та його вихованець Добоні Дмитро, переможець II етапу Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності у 2023 році

Загалом наставництво є складним і багатограним процесом, у якому наставник може переймати на себе наступні ролі: тренер, довірена особа, друг, провідник, слухач, партнер, натхненник, учитель.

Фото 7. Зустріч молодих майстрів виробничого навчання, випускників нашого училища, із третьокурниками в рамках Тижня П(П)О

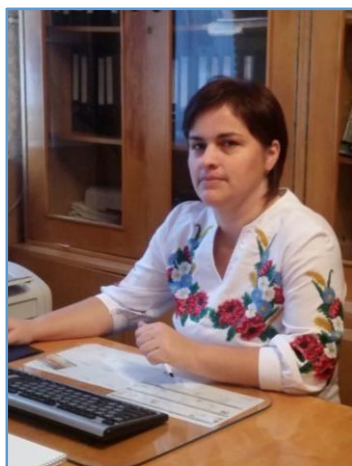
Дивлячись на тісну співпрацю, доброзичливі, теплі взаємини між педагогами, наші випускники роблять свій вибір – залишитися в нашому колективі. Ми допомагаємо їм у їх професійному становленні, розвитку лідерських якостей, створюємо умови для формування мотивації до саморозвитку, підвищення якості надання освітніх послуг, провадження інновацій, переймання

кращих практик свого наставника. На сьогоднішній день в нашому колективі працюють 16 педагогів, які здобули свою першу фахову освіту у стінах ВПУ № 34. Зараз вони проводять профорієнтаційну роботу серед здобувачів освіти випускних груп, творчих молодих людей з потенціалом, щоб мотивувати їх залишитися працювати в училищі.

Список використаних джерел:

1. Зембицька М. В. Сучасні форми і види наставництва молодих учителів у США. Педагогіка. Збірник наукових праць. 17 (2). 2014. С. 43–48.
2. Наставництво як стратегія покращення якості викладання в умовах Нової української школи: методичні рекомендації / Укл. О. О. Мілейко. Миколаїв: ОППО, 2019. 32 с.
3. Новик І., Венгловська О. Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів. Київ. УІРО. 2023. 111 с.
4. Порадник для наставників (супервізорів) / Укл.: Найда Ю. М., Софій Н. З. – Київ, 2018. – 73 с.
5. Вебінар з теми «Наставництво: професійна підтримка та розвиток педагогів»" Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=w-CblS833Ro>

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ОСОБИСТОГО БРЕНДУ МЕТОДИСТА

*Наталія ГУЗИНЕЦЬ, методист,
КЗ «Білівський професійний аграрний ліцей» ЗОР*

Сьогоднішня освіта багатогранна та надзвичайно динамічна. Іноді бракує часу на чітке апробування того, що планується до реалізації. Запити нинішнього суспільства суттєво відрізняються від тих, що існували всього лише кілька років тому. І тому, одне із завдань методичної роботи на сучасному етапі є активізація творчих здібностей викладачів та майстрів виробничого навчання, формування нового типу педагога - педагога-новатора, справжнього фахівця.

Успіх освітнього процесу залежить від того, чи відмовиться педагог від стереотипів минулих часів, чи готовий він будувати стосунки із здобувачами освіти на принципах гуманізму. Дійсність вимагає позбутися звичних установок, шукати нові форми спілкування як із здобувачами освіти, як із їхніми родинami, так із викладачами.

Зараз важливого значення набуває інноваційна діяльність, що характеризується системним експериментуванням, апробацією та застосуванням інновацій в освітньому процесі.

Головними завданнями оптимізації методичної роботи є уникнення формалізму, розвиток творчого потенціалу кожного педагога, створення належних умов для самоосвіти та самовдосконалення педагогічного колективу. На методиста покладено високу місію – бути лідером професійного розвитку педагогів, відчувати «биття пульсу» кожного викладача, майстра виробничого навчання, зокрема, і

колективу в цілому. Як же має методист побудувати методичну роботу з педагогічними кадрами, щоб кожен педагог відчув ситуацію успіху, динаміку професійного росту, задоволення від роботи, потребу в самоосвітній діяльності?

На власному досвіді переконана, що нетрадиційний підхід до методичної роботи в закладі освіти допомагає педагогам стати відвертішими, демократичнішими, лояльнішими – до здобувачів освіти, колег, і в першу чергу, до самих себе.

Останнім часом модернізація так охопила суспільство, що кожен із нас і не помітив, як почав звертати увагу на обмеженість у живому суспільстві, бо індустріальний світ, мабуть, розвивається набагато швидше, аніж людина може змінити у собі моральні чесноти, правила, які унормували б комунікаційні потреби кожної особистості зокрема.

Спілкування в мережах Інтернету так заповнило нас, що іноді зіштовхуємося з думкою про те, що ми ще не збагнули рівня культури ведення діалогів, а тим більше полілогів на відстані. Але якщо людство спромоглося створити соціальні мережі, то, мабуть, так необхідно навчитися скеровувати їх у потрібному руслі, тому, яке б сприяло його ж подальшому розвитку. І якщо сучасник надає перевагу віртуальному спілкуванню, то чому б не прислухатися до його потреб і не створити коло односторонців щодо фахового зросту.

Отже, метою організації віртуального методичного супроводу в КЗ «Білківський професійний аграрний ліцей» ЗОР є забезпечення рівного й вільного доступу педагогів та учнівської молоді до неперервної освіти впродовж усього життя, мобілізації площини для спілкування у просторі всіх, хто має у цьому потребу.

У такому вирі різнопланової інформації варто навчитися методистові правильно здійснювати підбір потрібної інформації, адаптованої до специфіки умов праці, оптимальної й затребуваної на той час, такої, що містить інноваційність, але й не заперечує традиційність, щоб процес навчання був безперервним, цілісним й психологічно сприятливим.

Використання Інтернет-ресурсів може здійснюватися для кількох основних потреб:

- власне самовдосконалення професійної майстерності методиста;
- забезпечення методичного супроводу освітнього процесу (вчасне інформування, консультування, спілкування тощо);
- популяризацію та впровадження інноваційних педагогічних методик;
- стимулювання зростання компетентності педагогів.

Рис. 1. Віртуальний інформаційно-методичний кабінет у ліцеї – це новий інструмент освітнього менеджменту

Рис. 2. Використання Google-сервісів

Віртуальний інформаційно-методичний кабінет у ліцеї – це новий інструмент освітнього менеджменту, багатоаспектне інформаційно-освітнє середовище, новий формат взаємодії з педагогами, форма інтерактивного спілкування педагогів, електронна форма обміну та накопичення навчальних матеріалів через використання Google-сервісів.

Доступ до електронного сховища потрібних матеріалів у будь-який час забезпечує якісно новий рівень підготовки до занять та самоосвіти. Теки на полицях все менше використовуються сучасними педагогами.

Як показує моя практика, використання інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує креативність методичної діяльності, робить її різноплановою, цікавою, оптимальною та спрямованою на запити усіх учасників освітнього процесу.

Створення інформаційних веб-ресурсів методичного кабінету ліцею уособлюється у діяльності сайту, саме це дозволяє здійснювати мені, як методисту, супровід освітнього процесу оперативно, без зайвих часових затрат через вчасне інформування та консультування.

Завдання інформаційно-методичного кабінету КЗ «Білківський професійний аграрний ліцей» ЗОР:

забезпечувати оптимальний ефективний методичний супровід навчальної діяльності закладу;

систематизовувати накопичений досвід викладачів, майстрів виробничого навчання;

підвищувати ефективність використання методичних ресурсів;

підвищувати рівень мотивації педагогів до самоосвіти, самоаналізу, самоконтролю, самовдосконалення. Надавати можливість визначати рівень компетентності, діагностичного оцінювання педагогічних працівників;

консультувати у виборі змісту і форм роботи в освітньому процесі;

забезпечувати випереджувальне науково-методичне інформування членів педагогічного колективу;

координувати колективні форми і методи методичної роботи та самоосвіти з метою підвищення педагогічної майстерності викладачів і майстрів виробничого навчання;

здійснювати систему заходів, спрямованих на розвиток творчого потенціалу педагогів, впровадження досягнень науки і передового педагогічного досвіду та практичну їх реалізацію.

Даний віртуальний інформаційно-методичний кабінет побудований з використанням Google-сервісу та гіперпосилань. Для того, щоб відкрити необхідну

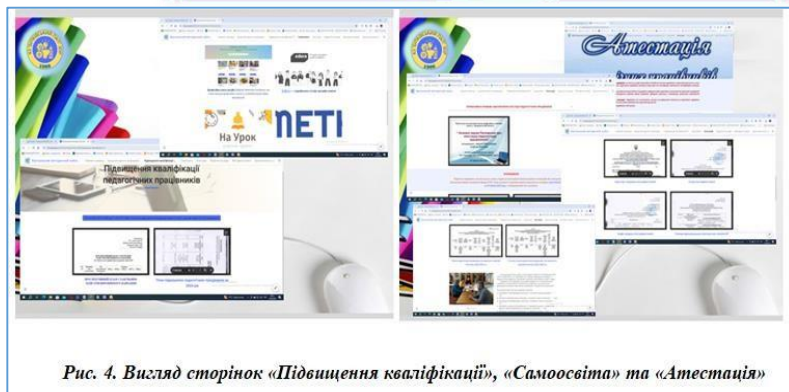

Рис. 4. Вигляд сторінок «Підвищення кваліфікації», «Самоосвіта» та «Атестація»

інформацію достатньо натиснути на підкреслений чи виділений текст. Знайшовши потрібний документ, педагоги можуть скористатися ним як в електронному, так і традиційному паперовому вигляді, вивівши його, за необхідності, на друк. При роботі можна поповнити необхідний банк даних інформації, коригувати й видозмінювати його.

Особливістю застосування таких форм просторової комунікації є те, що вони «виходять» у Інтернет-простір і пропонуються педагогам у супроводі різних за ступенем потреб науково-методичних покрокових дій.

Віртуальний інформаційно-методичний кабінет КЗ «Білківський професійний аграрний ліцей» ЗОР складається із певних сторінок, кожна з яких має своє завдання. Кожен бажаючий скористатися сайтом, може зайти на його сторінки за адресою: <https://sites.google.com/view/medustlicej-220/>. На вказану адресу можна зайти також з сайту ліцею <https://dptnz.com/>, де вона розміщена в якості гіперпосилання у вкладці Навчально-методична робота / Віртуальний методичний кабінет.

За цим посиланням викладачі та майстри виробничого навчання знаходять знайомий інтерфейс віртуального інформаційно-методичного кабінету ліцею, де розміщена найрізноманітніша інформація методичного спрямування. Важливим є фактор достовірності інформації, тому варто надавати перевагу офіційним джерелам.

Зі сторінки «**Підвищення кваліфікації**» педагоги можуть отримати інформацію про плани підвищення кваліфікації викладачів та майстрів виробничого навчання, а сторінку «**Самоосвіта**» створено для дистанційного підвищення рівня фахової компетентності педагогів. На ній розміщуються різні корисні посилання, де викладачі та майстри виробничого навчання мають можливість дистанційно пройти навчання (підвищення кваліфікації) з певного питання та отримати відповідний документ, який засвідчує достовірність проходження навчання.

На сторінці «**Атестація**» педагогічні працівники отримують відповіді на основні питання щодо атестації в поточному навчальному році та ознайомлюються з основним нормативно-правовим забезпеченням з цього питання. Сторінка «**Методичні комісії**» містить інформацію про роботу методичних комісій, методичні проблеми педагогічних працівників, їхнього планування тощо. «**Педагогічна рада**» – тут педагогічні працівники можуть ознайомитися із планом роботи педагогічної ради на поточний рік, а також за місяць до проведення педагогічної ради розміщується порядок денний наступного засідання.

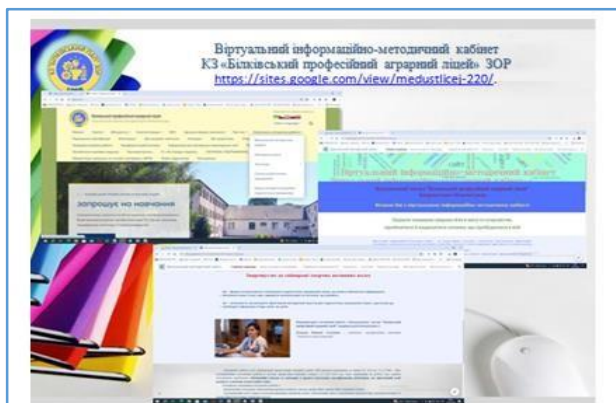

Рис. 3. Розміщення віртуального інформаційно-методичного кабінету на сайті ліцею

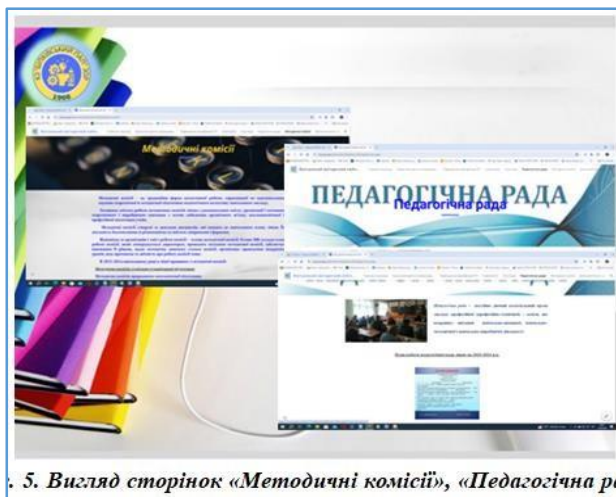

Рис. 5. Вигляд сторінок «Методичні комісії», «Педагогічна рада»

«Кращі методичні напрацювання педагогічних працівників» – можна ознайомитися із кращими методичними розробками викладачів, майстрів виробничого навчання, інших педагогічних працівників, розроблені в рамках роботи над єдиною методичною проблемою «Інноваційні підходи до навчання в процесі підготовки кваліфікованих робітників як ефективний засіб розвитку ключових компетенцій учнів» (2019 – 2024 рр.), вони розміщені на онлайн-дошці Padlet. Також є короткий список періодичних видань та освітніх сайтів з активними посиланнями на них, де педагоги можуть поділитися власними розробками, публікаціями з іншими педагогами, а заодно й підготуватися до атестації.

На сторінці **«На допомогу майстру виробничого навчання»** молоді педагоги, зокрема, майстри виробничого навчання, зможуть ознайомитися з алгоритмом підготовки до занять, вимогами до сучасного уроку виробничого навчання, прикладами формування

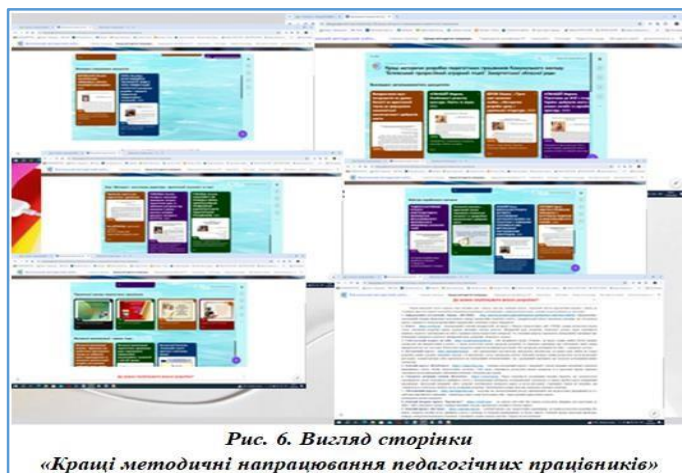

Рис. 6. Вигляд сторінки «Кращі методичні напрацювання педагогічних працівників»

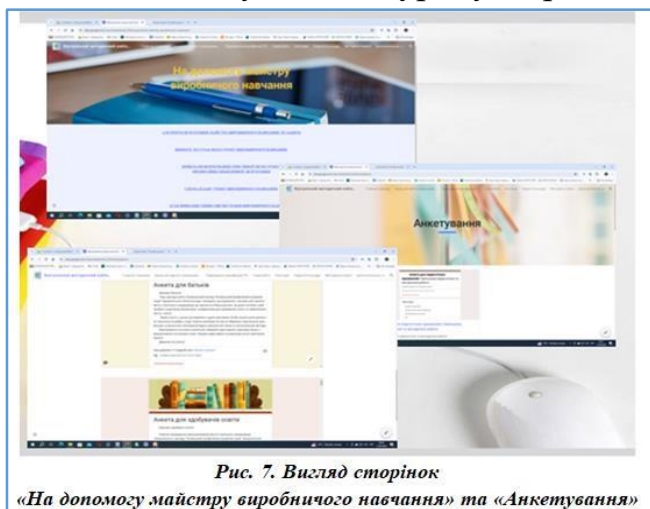

Рис. 7. Вигляд сторінок

«На допомогу майстру виробничого навчання» та «Анкетування»

триєдиної мети уроку професійно-практичної підготовки, іншими пам'ятками, які стануть у нагоді майстру -початківцю в організації освітнього процесу.

Сторінка **«Анкетування»** не менш важлива, оскільки основна його функція – вивчати принципи й методи розпізнавання, встановлення ознак, що характеризують перебіг освітнього процесу. На основі анкет, розміщених на сторінці, можна спланувати якісну

діяльність методичних комісій, визначити проблеми, які турбують педагогів, дізнатися думку здобувачів освіти та батьків щодо організації освітнього процесу в ліцеї. Така форма роботи сприяє швидкому, багаточисельному й психологічно не обтяжуючому, ненав'язливому опитуванню щодо будь-якої актуальної проблеми. На мою думку, розміщення анкет, опитувальників забезпечує не тільки швидку дію, але й мимоволі заставляє педагогів навчатися працювати з веб-ресурсами.

Віртуальні методичні консультування, інформування повинні забезпечувати потребу педагогічних працівників у професійній пораді щодо вибору правильних інноваційних технологій навчання, форм та методів їх впровадження. Окрім того, зазначена вище робота має передбачати задоволення індивідуальних потреб педагогів, що стимулює зростання їхньої професійності й відповідно впливає на якість освітніх послуг. Це може бути пропозиція нормативно-правової бази, методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу, впровадження державних освітніх стандартів, а також методичні поради, адресно спрямовані педагогам певного фаху.

Для себе, як методиста, виокремила переваги такої форми роботи як віртуальний методичний супровід:

- оптимальний доступ інформаційних ресурсів;
- безоплатна цілодобова методична підтримка;
- мобільність, зручність користування;
- інтерактивність, можливість спільної роботи та зворотного зв'язку;
- підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності.

Віртуальний методичний кабінет є одним із чинників, який стимулює зростання професійної майстерності педагогів, допомагає народженню власного педагогічного почерку, розвитку творчості в педагогічному колективі, прискорює процеси впровадження інновацій, формування передового досвіду в необхідному для закладу освіти напрямі. Але це лише одна із складових інформаційного простору КЗ «Білковський професійний аграрний ліцей» ЗОР – попереду робота над іншими.

Використані джерела

1. Достокор О.А. Створення інформаційного освітнього простору закладу – вимога сьогодення [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ito.vspu.net/ENK/2015-2016/ikt_magistri/lektions/Lek-3.pdf.
2. Інформаційне суспільство [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Ласкава Н. Єдиний інформаційний освітній простір // Методист. – 2016. – №3.
4. Невтира О.М. Віртуальний методичний кабінет школи // Управління школою. – 2016.
5. Свінченко І.А. Використання хмарних сервісів в управлінні ЗНЗ//управління школою. 2016. https://ito.vspu.net/ENK/2015-2016/ikt_magistri/lektions/Lek-3.pdf

РОЗВИТОК М'ЯКИХ НАВИЧОК У ПРОЦЕСІ САМООСВІТИ ПЕДАГОГІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Оксана КОЧАН, заступник директора з виховної роботи
КЗ «МПЛАЛ ім. М. Данканича» ЗОР

Найдосвідченіший педагог ніколи не повинен спинятися на досягнутому, бо якщо немає руху вперед, то неминуче починається відставання.

В. О. Сухомлинський

В останні роки професійна (професійно-технічна) освіта демонструє розуміння важливості розвитку не тільки Hard Skills (професійних компетенцій), а й Soft Skills (м'яких навичок).

Зокрема, це наскрізно враховано в Законі України «Про освіту», де серед спільних для всіх компетентностей ключових вмінь визначає здатність співпрацювати з іншими, уміння конструктивно керувати емоціями, критично та системно мислити тощо.

LifeComp визнає ключовою «особистісну, соціальну та вміння вчитися» компетентність відповідно до Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи щодо ключових компетентностей для навчання впродовж життя (2018 р.).

Як педагогам розвивати м'які навички у процесі самоосвіти?

Стаття 54 Закону України «Про освіту» п. 2 містить наступне: «Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники зобов'язані: постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність». Сучасний педагог має бути готовим до змін, а тому доволі актуальною є проблема неперервної освіти, спрямованої на професійне становлення, вдосконалення педагогічної майстерності й підвищення кваліфікації шляхом організації самоосвіти педагогів.

Розвиток м'яких навичок – це постійний процес, який відбувається з набуттям досвіду. Викладачі КЗ «Мукачівський професійний аграрний ліцей ім. М. Данканича» ЗОР працюють над ними системно. У кожного та кожної м'які навички прокачані по-різному, тому викладачі беруть участь у заходах (семінарах, курсах, конференціях, вебінарах, тренінгах тощо), які задовольняють саме їх потребу.

Які ж м'які навички важливо розвивати викладачам ЗП(ПТ)О у 21 столітті та як вони впливають на якість освітнього процесу?

• *Комунікаційність.* Викладачі повинні вільно володіти, спілкуватися українською та іноземною (наприклад, англійською, німецькою), висловлювати, аргументувати власну думку, створювати, використовувати мультимедійний та інтерактивний контент. Це зумовлено необхідністю брати участь у міжнародних конференціях, читати іноземними мовами документацію, вміти взаємодіяти, співпрацювати, допомагає будувати взаємини на різних рівнях: викладач – здобувачі освіти, викладач – батьки, викладач – колеги, викладач – адміністрація, викладач – професійні партнери тощо. Розвинуті комунікативні навички допомагають спілкуватися та будувати стосунки з людьми з різним досвідом. Так 5 грудня 2023 року на базі ліцею в рамках обміну досвідом відбулася зустріч з директорами Іршавської ТГ та міським головою Симканинцем Віктором.

Упродовж 9-10 грудня 2023 року викладачка німецької мови Ольга Ціпф взяла участь у заході, що проходив в м. Ужгород у рамках українсько-німецького проєкту «Offene Gesellschaft» за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини, та семінарі для вчителів німецької мови регіону «Культура пам'яті» (Erinnerungskultur) було організовано та проведено викладачками німецької мови Лесею Варгою (МДУ) та Мар'яною Плоскіною (КЗ «ВПУ №3» ЗОР).

Комунікаційність – це навичка не лише про обмін інформацією, тобто звичайне спілкування, а й про вміння налагоджувати зв'язки, слухати й розуміти інших, вести переговори та вибудовувати партнерства, ініціювати спілкування, працювати в команді. 29 лютого 2024 року викладачі ліцею спільно зі здобувачами освіти взяли участь в онлайн зустрічі на тему «International advocacy and non-government diplomacy». Спікер – Олексій Прокопенко, Генеральний директор фонду «Центр допомоги Україні у США», а модератором – Марина Король, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету.

10 травня 2024 року здобувачі освіти та викладачі ліцею спільно зі студентським науковим клубом «Міжнародники в тренді» (УжНУ) взяли участь у вебінарі «Українська економічна дипломатія в умовах війни». Спікер – Хоманець Володимир, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Туніській Республіці і в Державі Лівія за сумісництвом, випускник факультету міжнародних економічних відносин Львівської комерційної академії, кандидат економічних наук.

Однією з семи загальних математичних умінь у поточній версії рамкового документа PISA є комунікація (сприйняття й повідомлення). Математична грамотність передбачає володіння комунікативними вміннями. [5].

22 лютого 2024 року викладачі методичної комісії природничо-математичних дисциплін взяли участь у вебінарі «Розвиток навичок читання та математичної грамотності старшокласників у контексті дослідження PISA-2022». Захід проводився громадською спілкою «Освіторія» спільно з Українським центром оцінювання якості освіти та транслювався на YouTube-каналі.

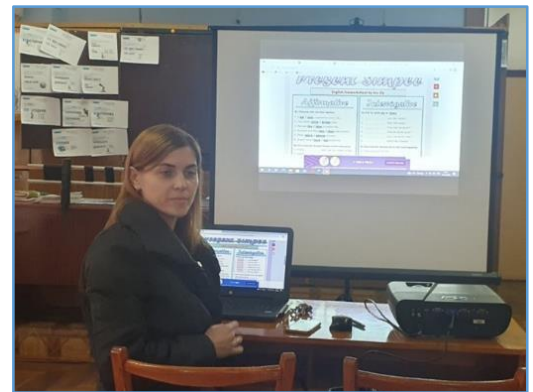
• *Креативність.* Сьогодні педагоги працюють з дітьми «покоління Альфа», які народилися в епоху панування електронних технологій, їх дитинство проходило в умовах пандемії Covid та живуть в умовах війни. В силу цих обставин більшість часу вони проводять у взаємодії із застосунками в гаджетах. Це призвело до того, що у багатьох з них розвинулося кліпове мислення – звичка сприймати інформацію поверхнево та фрагментарно. Тому креативність допомагає викладачам знаходити інструменти й методи, завдяки яким можна сфокусувати увагу здобувачів освіти, стимулювати їх до логічного аналізу та аналітичного мислення.

10 січня 2023 року організовано і проведено семінар для педпрацівників ліцею «STEM: тренд в освіті чи еволюційна необхідність».

STEM – освіта спрямована на гармонійний розвиток аналітичного мислення (STEM) і творчої уяви (ART). Креативність полягає у здатності нестандартно мислити, долати шаблони та стереотипи, формувати нові творчі ідеї.

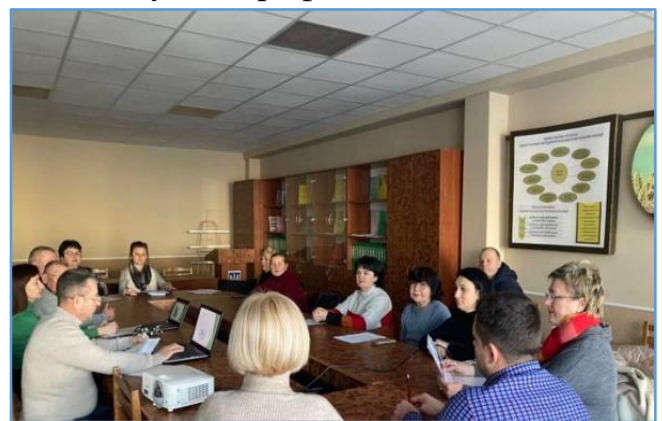
• *Лідерство.* Дуже важливим є той факт, що викладач повинен завоювати повагу серед учасників освітнього процесу. Під час

освіти КЗ «МПАЛ ім. М. Данканича» ЗОР взяв участь в обласному марафоні «Створюємо свій професійний бренд».

• *Адаптивність.* Повномасштабне вторгнення, пандемія, стрімка інформатизація суспільства зумовлює освітян швидко реагувати на виклики сучасних реалій, мобільно адаптуватися до нових умов професійної діяльності.

Організувати якісне навчання з використанням сучасних інтернет та цифрових технологій, надихати й мотивувати здобувачів освіти на якісне навчання, давати раду технічним проблемам виявилось зовсім не просто. 3 січня 2023 року проведено педагогічні читання «Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання». Педагогічний колектив

навчального закладу шляхом постійного пошуку, випробовування, помилок та успіхів намагався знайти найефективніші форми, методи, засоби та інструменти організації дистанційного навчання.

25 квітня 2024 року викладачка математики Синяк Марія виступила з доповіддю на тему «Використання інтернет-ресурсів при формуванні предметних та ключових компетентностей» на обласній методичній секції викладачів природничо-математичних дисциплін. Під час

заходу педагогиня також взяла участь у тренінгу «Професійна мобільність сучасного педагога», який провела Сорока Лілія, методист ДНЗ «Мукачівський центр ПТО», керівник секції.

- *Критичне мислення.* Щоб навчити здобувачів освіти працювати з інформацією, викладач повинен вміти добре аналізувати, порівнювати, синтезувати, перевіряти інформацію на достовірність, ставити проблемні запитання, висувати гіпотези та оцінювати альтернативні рішення, свідомо робити вибір, обґрунтовано приймати рішення.

Одним із способів розвитку критичного мислення є використання проєктної діяльності. 26 квітня 2024 року здобувач освіти І курсу з професії слюсар з ремонту колісних транспортних засобів, водій автотранспортних засобів (категорія «С») Іван Пацкан під керівництвом вчителя хімії Михайла Лендела взяв участь у «Фестивалі учнівських та студентських проєктів з хімії», організованого Полтавським НПУ імені В.Г. Короленка спільно з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», Полтавською академією неперервної освіти ім. М. В. Остроградського та Центром професійного розвитку педагогічних працівників Полтавської міської ради. Його проєкт на тему: «Жувальна гумка: користь чи шкода» викликав неабияку зацікавленість конкурсної комісії, яка відзначила високий рівень підготовки нашого юного науковця, його хист до наукових досліджень. За результатами фестивалю Іван отримав Диплом, а його наукова розробка ввійшла до збірки паспортів проєктів з хімії, які презентувалися на фестивалі. Цей захід проводився з метою створення умов для виявлення, підтримки та розвитку творчого потенціалу молоді, обдарованої в галузі хімії, розвитку здібностей і критичного мислення учнів і студентів, активізації творчої діяльності вчителів, популяризації оригінальних хімічних ідей та методів навчання хімії.

- *Тайм-менеджмент* – вміння викладача ефективно використовувати час, що допомагає уберегтися від особистої неорганізованості, зірваних дедлайнів, стресу, помилок, поганої репутації, дефіциту часу як на роботу, так і на особисте життя. Ефективне управління часом стане в нагоді при написанні самостійних, контрольних робіт, при здачі НМТ.

10 січня 2024 року заступниця директора з ВР Оксана Кочан провела тренінг «Управління собою у потоці часу» для педагогів КЗ «МПАЛ ім. М. Данканича» ЗОР. Його мета: розвивати навички організації й ефективного використання робочого часу, а також гармонійно його поєднувати з часом особистим.

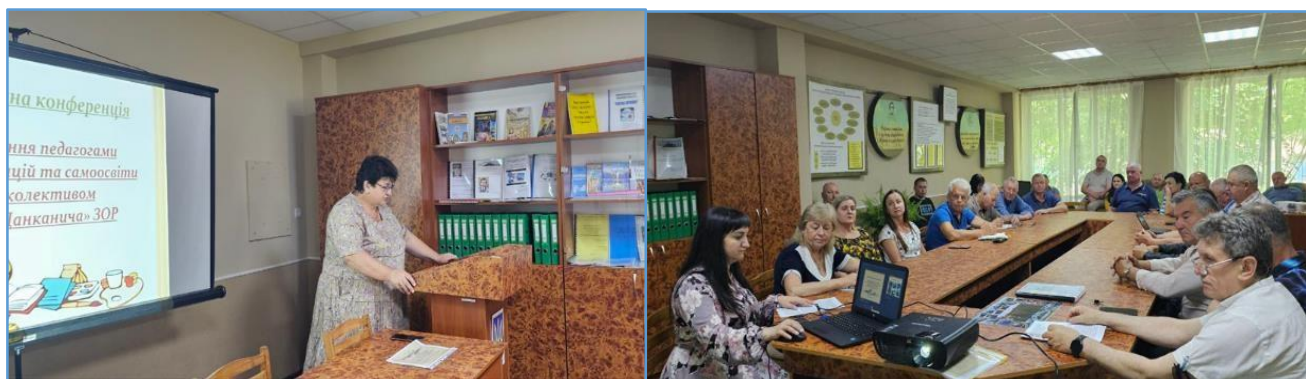
Учасники заходу пройшли тестування, що допомогло оцінити наскільки раціонально кожен з них використовує час.

• *Самонавчання і саморозвиток.* У сучасному суспільстві постійна самоосвіта, з одного боку, стає умовою успіху в професійній діяльності, а з іншого, і це особливо важливо, – захищає від інтелектуального зубожіння особистості.

Педагогічні читання – це одна з добрих традицій та неодмінна частина методичної роботи, що дозволяє просувати інноваційні ідеї в педагогіці, обговорювати актуальні проблеми освіти, сприяє розвитку професіоналізму педагогів, дозволяє забезпечувати високий професійний рівень викладачів. Під час педагогічних читань «Самоосвіта як складова частина методичної роботи» 05 січня 2024 року педагоги ліцею підвищували свій методичний та фаховий рівень, знайомлячись із цікавими доповідями викладачів та майстрів виробничого навчання ліцею.

30 травня 2024 року проведено науково-практичну конференцію «Аналіз впровадження педагогами життєвих компетенцій та самоосвіти педагогічним колективом КЗ «МПАЛ ім. М. Данканича» ЗОР». Її учасників конференції об'єднувала єдина мета – забезпечення різнобічного розвитку, виховання і

соціалізації особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя.

• *Медіаграмотність*

Педагоги ліцею підвищили кваліфікацію під час вебінару «Організація ефективної та безпечної взаємодії під час дистанційного навчання у форматі Zoom-конференцій» за напрямками «Медіаграмотність», «ІКТ», «Практичні прийоми» та успішно завершили курси «Години медіаграмотності» (ТОВ ЕДЮКЕЙШНАЛ ЕРА), «Медіаграмотність у часи пандемії» (Дія), «Медіаграмотність для освітян» (Prometheus), «Базові правила інформаційної безпеки» (CDRFGLOBAL).

Викладачка зарубіжної літератури Ціпф Ольга розробила вправу з елементами медіаграмотності «На роздоріжжі двох світів», яка була опублікована на освітньому ресурсі Академії української преси «Тулбокс уроків медіаграмотності». (<https://toolbox.medialiteracy.org.ua/>)

- *Цифрова компетентність*

20 лютого 2024 року методист НМЦ Наталія Палош провела для викладачів КЗ «МПАЛ ім. М. Данканича» ЗОР навчальний тренінг з підвищення цифрової грамотності педагогів на тему «Створення візуального контенту за допомогою онлайн-інструменту Canva».

Викладачі ліцею успішно завершили базовий курс «Цифрові навички для вчителів» на національній онлайн-платформі «Дія. Цифрова освіта», онлайн-курс «Цифровізація навчальних процесів школи за допомогою освітньої системи Human», підвищення кваліфікації за тренінговою програмою «Покращення цифрових навичок викладачів та управлінського персоналу закладів профтехосвіти» (EU4Skills) та пройшли тестування на рівень цифрової грамотності («Дія. Цифрова освіта»).

- *Емоційна стійкість.*

Зараз ми живемо у постійній напрузі та невизначеності, що вимагає від нас проявляти терплячість, витримку та саморегуляцію навіть у стресових ситуаціях. Викладач повинен вміти тримати себе в руках під час негативних емоційних впливів зі сторони інших. Дуже важливо навчитися позитивно ставитися до себе та життя, керувати власними емоціями. Під час війни у багатьох здобувачів освіти виникають питання: «Як і для чого навчатися під час війни?», «Можливо варто припинити навчання, адже зараз воно не має ніякого сенсу?». Тому основна місія викладача, аргументувати той факт, що треба пристосуватися до будь-яких складних умов і продовжувати вчитися.

Звертатися за допомогою в складній ситуації і самим надавати підтримку – один з найбільш ефективних і надійних способів боротьби зі стресом. 31 січня 2023 року практична психологиня Ліана Варга провела тренінгове заняття «Попередження, виникнення та подолання стресових планів у педпрацівників». Усі учасники тренінгу позитивно сприйняли практичний блок:

вправи «Не помиляється той, хто нічого не робить», «Позитивне мислення», інші.

Викладачка іноземної мови та зарубіжної літератури Саморига Оксана взяла участь у роботі I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції» та представила доповідь на тему «ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА «SOFTSKILLS»». Захід відбувся 21 квітня 2023 року на базі Донецького університету внутрішніх справ. Соціально-емоційний компонент був також інтегрований до Державного

стандарту професійної (професійно-технічної) освіти (2021), а емоційно-етична компетентність – професійного стандарту «Педагог професійного навчання» (2020).

Із 23 січня по 09 лютого 2023 року Оксана Кочан успішно пройшла програму підвищення кваліфікації з теми «Онлайн-майстерка «Знайомство з СЕЕН»». У результаті успішного навчання та виконання сертифікаційного завдання

(портфоліо) отримала сертифікат, що надає право викладати СЕЕН

здобувачам/здобувачкам освіти ЗДО, ЗЗСО, П(П)ТО.

З 20 січня по 12 травня 2023 року педагогиня пройшла підвищення кваліфікації на тему «Хібуки-школа: використання терапевтичної іграшки Хібуки в закладах освіти у воєнні та повоєнні часи і в рамках інтеграції з програмою СЕЕН». Методична

розробка уроку «Ти у світі не один / Ти у світі не одна» опублікована у практичному poradniky «Хібуки-терапія: використання в освітньому процесі та в інтеграції з СЕЕН» [3].

28 березня 2023 р. та 4 квітня 2023 р. Оксана Василівна підвищила кваліфікацію за темою «Дитяча травма війни: індикатори та умови подолання. Хібуки-терапія як засіб підтримки та відновлення психологічного здоров'я».

10 травня 2023 року вона взяла участь в онлайн-лекції «Метод хібуки-терапії а роботі з дитячою травмою», організованій Національним університетом «Запорізька політехніка», факультетом соціальних наук.

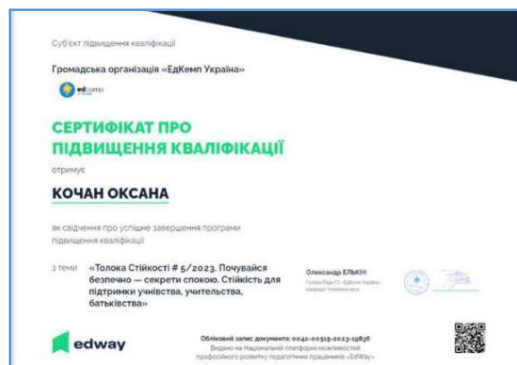
06 липня 2019 року підписано Меморандум про співпрацю між ГО «ЕдКемп Україна» і Університетом Еморі та з усіма пілотними закладами освіти. 7 липня 2023 року викладачка інформатики успішно пройшла ознайомчий курс СЕЕН від Університету Еморі. Отримала сертифікат, який дає можливість для впровадження SEE Learning в освітньому середовищі.

З 27 по 29 червня 2023 року Оксана Кочан взяла участь в Національному EdCamp ВОЛЯ-2023 «Передпереможна сила для післяпереможних планів».

21 грудня 2023 року педагогиня пройшла програму підвищення кваліфікації «Толока стійкості EdCamp Ukraine #5/2023 (2 сезон) Секрети стійкості, або EdCamp'у –

8 років!», яка передбачала зустріч з експертом і роботу у форматі вебінар із частиною

запитання-відповіді. Учасниця отримала методичну підтримку у плануванні та організації освітнього процесу у военний і післявоєнний час і знання з питань практикування вдумливості і ведення «вдумливих діалогів»; опанувала інструменти щодо створення усних історій; розширила зону власної стійкості і стійкості спільноти учнівства, батьківства; сформувала навички критичного та системного мислення, ефективної комунікації та співпраці.

Адміністрація закладу освіти взяла участь у міжнародній конференції для обміну передового досвіду в освітній психосоціальной роботі з дітьми в контексті тривалих війн в Україні та Ізраїлю, яка відбулася 8 – 9 квітня онлайн. Конференція організована EarlyStartersInternational у співпраці з Міністерствами Освіти України та Ізраїлю, The Institute for Immigration and Social Integration Ruppin Academic Center та інших академічних установ в Україні та Ізраїлі.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року [Електронний ресурс]: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 419-р. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2019-%D1%80#Text>

2. Кулішов В. Сучасні підходи до професійно-особистісного розвитку педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2020. № 12. С. 269. [Електронний ресурс]. URL: <http://profped.ddpu.edu.ua/article/view/206758/206664>

3. Хібукі-терапія: використання в освітньому процесі та в інтеграції з СЕЕН: практичний порадник / Д. Шарон-Максимов, Г. Єфімцева, Г. Сищук; за заг. ред. О. Елькіна, О. Марущенко. – Х., 2023. – 64 с. [Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1YXR7rDY6M5XVXHPq2Zqk_gfDECa--aHk/view

4. Меморандум про співпрацю між ГО «ЕдКемп Україна» і Університетом Еморі та з усіма пілотними закладами освіти 06.07.2019 [Електронний ресурс]. URL: <https://drive.google.com/file/d/1t42FdgGj2UQQIFqBiPqV8Zujx7Egy66B/view>

5. PISA: математична грамотність / уклад. Т. С. Вакуленко, В. П. Горох, С. В. Ломакович, В. М. Терещенко; перекл. К. Є. Шумова. – К. : УЦОЯО, 2018. – 60 с. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Math_PISA_Framework-1.pdf

УХВАЛА
регіональної науково-практичної конференції
«Підвищення якості професійної (професійно-технічної) освіти шляхом
модернізації освітнього середовища, розвитку професійної компетентності
педагогів: кращі практики й інноваційні підходи»

Регіональна науково-практична конференція відзначає, що заклади професійної (професійно-технічної) освіти Закарпатської області (*далі – ЗП(ПТ)О*) значно активізували свою діяльність щодо забезпечення якості надання освітніх послуг, модернізації освітнього середовища, пошуку нових можливостей для подальшого розвитку професійної (професійно-технічної) освіти регіону.

Діяльність Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Закарпатській області спрямована на здійснення навчально-методичного супроводу й надання адресної методичної допомоги різним категоріям педагогічних працівників із питань оновлення змісту професійної (професійно-технічної) освіти, підвищення професійної компетентності педагогів, виявлення і поширення новацій, кращих практик. Усе це реалізовується через комплекс взаємопов'язаних організаційно-педагогічних, методичних заходів: підвищення кваліфікації, стажування, роботу методичних секцій, цикли семінарів, практикумів, «круглих столів», засідань шкіл, педагогічних майстерень, творчих груп тощо, а також заходів всеукраїнського та міжнародного рівнів.

Така підготовка забезпечує динаміку росту ключових професійних компетентностей педагогічних працівників: орієнтація на оволодіння новими педагогічними, виробничими, цифровими технологіями, установка на творчу взаємодію з колегами, прагнення виділяти цілі та задачі власної пошукової інноваційної роботи, вміння і здатність виражати індивідуальний стиль діяльності, програмувати свій розвиток тощо.

З метою підвищення якості надання освітніх послуг, рівня професійної компетентності педагогів в умовах модернізації сучасного освітнього простору регіональна науково-практична конференція

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Взяти за основу представлені й розкриті практичні підходи, напрями розвитку професійної компетентності педагогічних працівників як засобу підвищення якості освітніх послуг в умовах модернізації освітнього середовища, впровадження інноваційних підходів до управління, кращих практик ЗП(ПТ)О.

2. Центру виявляти, ініціювати та підтримувати кращі практики в діяльності ЗП(ПТ)О, цікавий досвід педагогів, перш за все у розробці онлайн курсів, електронних навчальних засобів, літератури професійного спрямування тощо.

3. Продовжити роботу з модернізації змісту професійної (професійно-технічної) освіти шляхом перегляду переліку професій, із яких ведеться підготовка у ЗП(ПТ)О, та запровадження нових з урахуванням потреб регіонального ринку праці, підготовки дорослого населення для майбутньої відбудови економіки України.

4. Сприяти державно-приватному партнерству через запровадження дуальної форми здобуття освіти, розширення кількості навчально-практичних центрів як осередків сучасного освітнього простору.

5. Продовжити роботу зі створення Центрів кар'єри у ЗП(ПТ)О як осередків кар'єрного консультування, профорієнтаційної роботи, комунікації з підприємствами – замовниками кадрів для створення ефективних інструментів їх реалізації.

6. Сприяти участі ЗП(ПТ)О в міжнародних проєктах, грантових програмах Європейського Союзу.

7. Продовжити роботу педагогічного експерименту у формі кластеру «Електроімпульс» та розширити участь ЗП(ПТ)О в дослідно-експериментальній роботі.

8. Здійснювати концептуальне обґрунтування засад інноваційної діяльності, що дозволить визначати об'єкти інноваційного розвитку закладу освіти та педагога, виявляти різносторонню характеристику інновацій та нововведень, найбільш правильно вибрати те чи інше нововведення для практичної реалізації в педагогічній діяльності.

Ужгород, 18 червня 2024 року